

Observatori del Treball de les Illes Balears

Informe sobre el mercat de treball a les Illes Balears

Any 2013

**Govern
de les Illes Balears**

Direcció:

Juana Ana Perelló Martorell
Directora general d'Economia i Estadística

Coordinació:

Maria del Mar Ribas Mas

Autors:

Laura Alomar Llorente
Catalina Martorell Company
Maria del Mar Ribas Mas

Maquetació:

Javier Olivares Castillo

Si voleu més informació o subscriure-us als informes de
l'Observatori del Treball de les Illes Balears,
podeu adreçar-vos a otib@dgplaes.caib.es o a la
Direcció General d'Economia i Estadística,
Conselleria d'Economia i Competitivitat
C/ del Palau Reial, 17
07001 Palma
Tel.: 971 17 79 28
<<http://www.caib.es>>
<<http://observatorideltreball.caib.es>>

Aquesta publicació ha estat cofinançada per la Unió Europea
(Fons Social Europeu)

Es permet reproduir totalment o parcialment la informació
que conté aquest informe, sempre que se n'esmentin la font i
l'autoria.

ÍNDEX

RESUM EXECUTIU	4
PART I. PANORAMA ECONÒMIC INTERNACIONAL I ESPANYOL	6
1.1 Evolució econòmica internacional	6
1.2 Evolució econòmica espanyola	8
1.3 Estratègia Europa 2020	9
PART II. PANORAMA DEMOGRÀFIC A LES ILLES BALEARS.....	15
2.1 Evolució de l'estructura demogràfica	15
2.2 Evolució econòmica.....	20
2.3 Evolució del teixit empresarial	23
PART III. EL MERCAT DE TREBALL A LES ILLES BALEARS.....	35
3.1 La població activa.....	35
3.1.1. Evolució de la població activa i de la població inactiva.....	35
3.1.2 Població activa per nivell d'estudis.....	39
3.1.3 Evolució de la taxa d'activitat	43
3.2 La població ocupada	46
3.2.1 Evolució de la població ocupada i de l'afiliació a la Seguretat Social	46
3.2.2 Ocupats per activitat econòmica i ocupació professional	52
3.2.3 Perfil dels ocupats per règim, sexe, edat i nacionalitat	59
3.2.4 Perfil dels ocupats per nivell d'estudis	61
3.2.5 Ocupats per tipus de contracte i de jornada	68
3.3 La població aturada	69
3.3.1. Evolució de la població aturada	69
3.3.2. Atur per activitat econòmica	75
3.3.3. Atur per sexe, edat, nacionalitat i nivell d'estudis	77
3.3.4. Evolució de la taxa d'atur.....	80
3.3.5. Anàlisi familiar de l'atur.....	83
3.3.6. Durada de la demanda.....	84
3.4. Condicions de treball i relacions laborals.....	88
3.4.1. Els convenis col·lectius	88
3.4.2. Els costos laborals i les hores treballades	89
3.4.3. La sinistralitat laboral.....	91
3.4.4. Regulació de l'ocupació.....	95
4. ANNEX: QUADRES PER ILLES.....	96
5. ÍNDEX DE QUADRES I GRÀFICS	109
6. RELACIÓ DE FONTS I INDICADORS	114

RESUM EXECUTIU

- En l'àmbit internacional, les economies avançades comencen a sortir de la recessió i mostren signes de recuperació, els quals s'espera que es vagin afermant en els pròxims anys. Les economies emergents consoliden el seu creixement, malgrat que no arriben a les xifres dels seus nivells màxims. A la zona euro s'acusa la reducció de l'activitat i s'acaba l'any en xifres negatives (-0,4%), però s'espera un creixement positiu per al 2014. A Espanya, malgrat que es tanca l'any amb un PIB del -1,4%, s'espera, també, una evolució positiva per a l'any vinent.
- L'Estratègia Europa 2020 es redactà amb la finalitat d'aconseguir millorar la dimensió social europea i l'eficiència econòmica. Pel que fa a l'educació, es persegueix reduir les xifres d'abandonament escolar fins al 15% i, alhora, augmentar el nombre de persones amb estudis superiors fins al 44%. Actualment, aquestes taxes a les Illes Balears són del 30,1% i del 32,3%, respectivament. També es vol incrementar la taxa d'ocupació fins al 74% el 2020, xifra allunyada del 64,8% de la nostra comunitat l'any 2013.
- Una altra vegada, el comportament de les Illes Balears és més favorable que el de la resta d'economies de l'entorn durant el 2013. Així, tanquen l'any amb un creixement del 0,3% (segons les dades de la Direcció General d'Economia i Estadística), mentre que a Espanya la taxa interanual del PIB cau un 1,2% (segons les dades de l'INE). Aquest dinamisme de la nostra economia prové de la fortalesa del sector dels serveis, especialment dels turístics, ja que la indústria i la construcció continuen amb reduccions interanuals.
- El 2013, tot i que es manté la caiguda del nombre d'empreses de les Illes respecte de l'any anterior (-0,4%), aquesta perd força segons el Directori Central d'Empreses (DIRCE) de l'INE. També el registre de comptes de cotització amb afiliats d'alta de la Tresoreria General de la Seguretat Social (TGSS) registra una reducció de les empreses (-0,02%), que correspon bàsicament a empreses relacionades amb la construcció i la indústria. Amb tot, altres activitats, com ara les activitats immobiliàries, els serveis d'allotjament o els serveis de menjar i begudes, creixen en termes interanuals.
- La població activa de les Illes pràcticament es manté durant el 2013, amb un creixement del 0,1% en termes interanuals que correspon a l'increment de ciutadans extracomunitaris. Alhora, la població inactiva augmenta un 3,8%, empenya per l'augment del nombre de persones que addueixen tant els estudis com les tasques de la llar per no treballar, i que abandonen el mercat laboral.

- Per primera vegada des de l'any 2007 les dues fonts analitzades registren un creixement en termes interanuals. D'una banda, segons l'EPA, el creixement supera el punt percentual respecte del 2012 (1,2%) i situa el nombre d'ocupats en 470.350 persones. De l'altra, els registres de la TGSS mostren un lleuger increment respecte de l'any anterior d'un 0,5%, amb un total de 397.861 persones afiliades. També, per primera vegada des de l'any 2007, totes les illes presenten augments interanuals en l'afiliació. Per sectors, l'únic que presenta un creixement d'afiliats és el dels serveis. Al mateix temps les caigudes més importants són, per aquest ordre, a la construcció, al sector agropecuari i a la indústria.
- El 2013 la taxa d'atur de les Illes Balears arriba al 22,4%, el que suposa la primera caiguda des del 2006. Amb tot, és inferior a la mitjana espanyola en el mateix període (26,4%), que augmenta en termes interanuals. Així, l'any es tanca a les Balears amb 82.282 persones en situació d'atur, un 6,0% menys que l'any anterior. Aquesta caiguda és més intensa en el cas dels homes, els menors de 25 anys i les persones de nacionalitat estrangera.
- Segons les dades del Ministeri d'Ocupació i Seguretat Social, es registren nou convenis col·lectius a les Balears, que afecten 3.017 empreses i 13.374 treballadors. En termes interanuals, s'observa una reducció considerable en el nombre de convenis, a conseqüència de la reforma laboral aprovada mitjançant la Llei 3/2012. Quant als costos laborals, disminueixen a les Illes Balears i, gairebé, a totes les comunitats autònomes.
- El 2013, el nombre d'accidents a les Illes augmenta un 6,3% en termes interanuals. Es tracta del primer creixement d'aquest indicador des de l'any 2007. Així doncs, l'índex d'incidència se situa en 4.071,9 accidents per cada cent mil treballadors amb les contingències cobertes. Aquesta xifra representa el segon índex més baix de tota la sèrie estudiada (1999-2013). Ara bé, les Balears són la comunitat autònoma amb l'índex de sinistralitat laboral més elevat.

PART I. PANORAMA ECONÒMIC INTERNACIONAL I ESPANYOL

1.1 Evolució econòmica internacional

El 2013 es caracteritza pel moderat creixement de les economies avançades i per l'estabilitat de les economies emergents.

El 2013 les economies avançades comencen a sortir de la recessió i mostren signes de recuperació, els quals s'espera que es vagin afermant en els pròxims anys. Les economies emergents consoliden el seu creixement, malgrat que no arriben a les xifres dels nivells màxims. Així, la Xina manté el valor més elevat, amb un 7,7%, seguida de l'Índia, amb un 4,4%. Per la seva banda, els Estats Units mantenen un creixement d'un 1,9%, que es preveu que augmenti en els pròxims anys, i el Japó assoleix un 1,7%. Alhora, a la zona euro, tot i que es mantenen les xifres negatives, són cada vegada menors. Aquesta tendència es preveu que portarà a un creixement positiu el 2014.

La millora de l'economia mundial es reflecteix en el comerç, el qual es reactiva després d'uns quants anys de davallades contínues. Per un costat, les exportacions impulsen el creixement de les economies emergents, mentre que les seves importacions minven respecte del 2012. De l'altra, en les economies avançades les importacions augmenten i s'espera que ho facin encara més, seguint la reactivació econòmica. Respecte dels preus, continuen sent un dels riscos vinculats a l'activitat econòmica, ja que es mantenen a la baixa.

Les previsions del Fons Monetari Internacional per al 2014 mostren un lleuger augment del creixement mundial (d'un 3,7% el 2014 i d'un 3,9% el 2015). Ara bé, les previsions per països presenten més disparitat. Als Estats Units, s'espera un creixement de gairebé un punt, que el situaria en un 2,8%, i continuaria a l'alça el 2015, per la reducció de la pressió fiscal que provocarà l'augment de la demanda interna. Al Japó, en canvi, es preveu que el 2014 es mantengui el mateix resultat de l'any anterior (1,7%), amb una caiguda d'un 1% el 2015. Per la seva banda, les economies emergents mantindran el creixement en valors entorn d'un 5%, xifra que està per sota dels seus nivells màxims dels anys 2010 i 2011.

A la zona euro es preveu que es mantengui el dinamisme de l'activitat econòmica, però molt influenciat per la debilitat dels països de la perifèria, que han d'afrontar elevades taxes d'atur i la pèrdua de competitivitat. Així, després dels resultats negatius dels dos darrers anys, per al 2014 s'espera un augment interanual del PIB d'un 1%, que augmentaria fins a un 1,4% el 2015. Per mantenir aquesta tendència a l'alça, la Comissió Europea¹ ha establert uns objectius per aconseguir un creixement equilibrat a la zona euro, que inclouen lluitar contra l'atur, modernitzar l'Administració pública i restablir les condicions normals de préstec a l'economia, entre d'altres.

¹ Comunicació de la Comissió "Estudio Prospectivo Anual sobre el Crecimiento para 2014". Brussel·les, 13.11.2013.

Quadre 1. Evolució i projeccions dels principals indicadors de l'economia mundial

Àrea	2012	2013	Perspectives 2014	Perspectives 2015
	Taxa de variació interanual del PIB			
Índia	3,2	4,4	5,4	6,4
Xina	7,7	7,7	7,5	7,3
Brasil	1,0	2,3	2,3	2,8
Estats Units	2,8	1,9	2,8	3,0
Japó	1,4	1,7	1,7	1,0
Regne Unit	0,3	1,7	2,4	2,2
Zona euro	-0,7	-0,4	1,0	1,4
Alemanya	0,9	0,5	1,6	1,4
França	0,0	0,2	0,9	1,5
Itàlia	-2,5	-1,8	0,6	1,1
Espanya	-1,6	-1,2	0,6	0,8
Comerç mundial (béns i serveis)				
Volum de comerç mundial (béns i serveis)	2,7	2,7	4,5	5,2
Importacions				
Economies avançades	1,0	1,4	3,4	4,1
Economies emergents i en desenvolupament	5,7	5,3	5,9	6,5
Preus al consumidor (IPC)				
Economies avançades	2,0	1,4	1,7	1,8
Economies emergents i en desenvolupament	6,0	6,1	5,6	5,3

Font: FMI. Perspectives de l'economia mundial, gener de 2014.

Quadre 2. Evolució de les taxes d'ocupació i atur segons països en 2013

Àrea	Taxa d'ocupació 2013				Taxa d'atur 2013			
	I T	II T	III T	IV T	I T	II T	III T	IV T
Estats Units	58,6	58,7	58,6	58,5	7,7	7,5	7,2	7,0
Japó	56,3	57,1	57,1	57,3	4,3	4,2	4,0	3,7
Regne Unit	70,2	70,4	71,1	71,3	7,9	7,8	7,9	7,1
UE-28	63,3	64,1	64,5	64,3	11,5	10,9	10,6	10,7
Alemanya	72,6	73,3	73,6	73,7	5,9	5,4	5,2	5,1
França	63,5	64,2	64,6	64,1	10,5	9,7	9,4	10,2
Itàlia	55,5	55,7	55,6	55,7	13,0	12,2	11,4	12,9
Espanya	53,8	54,4	54,7	54,7	27,3	26,4	26,1	26,1

Font: Eurostat (dades desestacionalitzades).

1.2 Evolució econòmica espanyola

En el darrer trimestre del 2013 Espanya presenta una taxa de variació del PIB d'un 0,0 %. La millora del clima econòmic i l'augment de la confiança repercuteixen en el bon comportament del mercat de treball.

L'economia espanyola abandona les dades negatives que arrossega des del darrer trimestre del 2011 i presenta una taxa de variació interanual del PIB nul·la en els darrers tres mesos del 2013, segons les dades de la comptabilitat nacional. Aquesta evolució positiva no basta per contrarestar els tres primers trimestres de l'any i la taxa anual del PIB del 2013 queda en un -1,22 %.

Interanualment es deixa enrere, per tant, la contracció de l'economia i s'espera que al llarg del 2014 aquest indicador continuï en xifres positives. Així, les previsions per al 2014 són d'un 0,7 % segons el Ministeri d'Economia, d'un 0,6 % segons l'FMI i d'un 0,5 % segons la Comissió Europea.

La disminució de les tensions financeres, l'augment de la inversió estrangera i el bon comportament del mercat de treball han contribuït a tenir una percepció més favorable de l'escenari econòmic, cosa que ha fet augmentar la confiança. Tot això ha donat com a resultat més dinamisme en la demanda dels consumidors, que han incrementat les seves despeses fins a situar-les en valors positius després de dos anys de contínues caigudes. La despesa pública també alenteix la seva caiguda per la decisió del Consell Europeu de rebaixar l'objectiu pressupostari.² Mentre s'esperen

les dades definitives del 2013, el dèficit fins al mes de novembre se situa en el 5,4 %. Quant a la inversió, continua el ritme de reducció de la inversió residencial, alhora que la inversió en béns d'equipament experimenta una lleugera millora. Pel que fa a les exportacions, el 2013 presenten un repunt a causa principalment de la venda de béns, mentre que les importacions augmenten, després dels valors negatius de l'any 2012.

Els indicadors sectorials mostren resultats diversos per a cada sector. Així, pel que fa a la construcció, tot i que perd intensitat, l'activitat continua en contracció, fet que provocarà que el seu pes respecte del PIB es moderi en relació amb el que tenia durant els anys anteriors a la crisi. Alhora, tant les indústries, especialment les manufactureres, com els serveis tanquen l'any en xifres positives.

L'evolució del mercat de treball és positiva, atès que l'ocupació cau a un ritme més discret que l'any 2012 (un -3,4 % segons l'INE). Respecte de l'afiliació en el darrer trimestre del 2013, presenta una evolució favorable en tots els sectors. Així, el sector dels serveis mostra un repunt en l'afiliació, mentre que les indústries i la construcció moderen la seva caiguda. Pel que fa a l'atur, el comportament d'aquesta variable també experimenta una millora l'any 2013, atès que el nombre d'aturats en termes interanuals cau per primera vegada des del 2007 (-1,1 %). Les previsions per a l'any 2014 continuen en aquesta línia, amb una estabilització de les xifres d'afiliació i d'atur.

² Decisió de juny de 2013 que estableix un allargament dels terminis exigits per situar el dèficit públic per sota del 3 % per a les economies que pateixen una situació macroeconòmica més desfavorable. En el cas d'Espanya l'allargament és fins al 2016.

Quadre 3. Quadre macroeconòmic d'Espanya (2013)

Taxes de variació interanual	2013TI	2013TII	2013TIII	2013TIV
Despesa en consum final	-0,8	-0,9	-0,7	0,0
Despesa en consum final de les llars	-2,1	-1,5	-0,5	1,1
Despesa en consum final de les AP	-1,3	-3,2	0,6	-0,1
Formació bruta de capital	-10,6	-9,5	-8,5	-4,1
Formació bruta de capital fix (FBCF)	-11,7	-10,2	-9,1	-5,1
FBCF. Béns d'equipament	-6,8	-1,3	-1,2	6,0
FBCF. Construcció	-14,2	-14,8	-13,3	-10,9
Demanda nacional (aportació al creixement del PIB)	-3,6	-3,4	-1,8	-0,2
Exportacions de béns i serveis	3,3	9,1	2,1	1,4
Importacions de béns i serveis	-5,6	1,4	-1,3	0,9
PIB pm taxa intertrimestral	-3,0	-0,1	0,1	0,2
PIB pm taxa interanual	-0,8	-0,9	-0,7	0,0
VAB pb Agricultura, ramaderia i pesca	3,2	11,9	1,8	-1,3
VAB pb Indústria i Energia	-1,2	-1,6	0,2	0,3
VAB pb Construcció	-8,7	-11,0	-9,3	-8,8
VAB pb Serveis	-0,1	-1,5	-0,7	0,2
Ocupació total (ocupats equivalents a temps complet)	-4,7	-4,0	-3,3	-1,6
Taxa d'atur (EPA) en % de la població activa	27,2	26,3	26,0	26,0
ESI (indicador de clima econòmic)	89,9	91,0	95,3	97,3

Fonts: OTIB a partir de dades de la Comptabilitat nacional trimestral d'Espanya, del PIB a preus de mercat, base 2008 (INE), de l'Enquesta de població activa (INE) i de la Comissió Europea. Dades corregides d'efectes estacionals i de calendari. Variació interanual.

1.3 Estratègia Europa 2020

La Comissió Europea, mitjançant l'estratègia Europa 2020, ha fixat cinc objectius principals d'àmbits diversos que s'han d'assolir al final de la dècada. La voluntat de la Comissió és poder situar-se en una posició competitiva dins l'economia global mitjançant un creixement intel·ligent, sostenible i integrador.

La situació de crisi dels darrers anys sembla que ha quedat enrere i el 2013 l'economia europea ha abandonat la recessió. Malgrat això, encara hi ha estats que han de fer front a alguns problemes, com ara les elevades taxes d'atur juvenil. Davant d'aquests fets, la UE-27 ha elaborat l'estratègia Europa 2020³ amb la finalitat d'aconseguir millorar la dimensió social europea i l'eficiència econòmica mitjançant un creixement sostenible i capaç de crear ocupació. En aquest sentit, s'han establert cinc objectius prioritaris: l'ocupació, la recerca i la innovació, el canvi climàtic, l'educació

i la lluita contra la pobresa. Aquests objectius estan interrelacionats, i per aconseguir-los serà necessari un esforç comú de les institucions europees i dels estats membres.

Aquesta anàlisi se centrarà en els dos àmbits més vinculats al mercat de treball: l'educació i l'ocupació. La relació d'aquests dos objectius és evident, de manera que amb un nivell educatiu més alt hi ha més probabilitats de trobar feina. Els resultats dels indicadors analitzats en aquest apartat (joves amb estudis superiors i taxa d'ocupació) s'obtenen de l'enquesta de població activa (EPA), que elabora l'INE. Aquestes xifres són les dades de referència de la Unió Europea, però s'han de tenir presents les limitacions dels resultats de les Illes Balears pel fet de tractar-se d'una enquesta. Respecte d'aquests dos objectius (educació i ocupació), s'estableixen a continuació els valors que recull l'estratègia. També s'analit-

³ Estratègia Europa 2020: "Europa 2020: Una estratègia para un crecimiento inteligente, sostenible e integrador". Comissió Europea. 03.03.2010.

zen l'evolució i la situació actual dels resultats d'Espanya i de les Illes Balears.

En primer lloc, i pel que fa als objectius educatius, es recullen dos indicadors: la taxa d'abandonament escolar⁴ i la proporció de població de 30 a 34 anys amb estudis superiors. En el primer cas, el valor del conjunt de la Unió Europea no ha de superar el 10% al final de la dècada, objectiu que és del 15% per al conjunt nacional. En el segon cas, la població amb estudis superiors ha d'estar per sobre del 40% a la UE i del 44% a l'Estat espanyol. La millora dels resultats educatius, representada per un baix percentatge de joves que deixen els estudis (15%) i per l'augment dels joves amb estudis superiors (44%), proporcionarà beneficis tant als joves com al conjunt de l'economia.

Respecte de la taxa d'abandonament escolar prematur, es pot dir que un valor molt alt representa menys ocupabilitat d'aquests joves com a resultat d'una capacitació menor. Aquest fet, a més dels efectes directes sobre la persona, condiona la força laboral del país per les seves implicacions en l'ocupació i l'atur. Per tant, la finalitat d'aquest objectiu és incrementar el nombre de joves que continua la seva educació/formació, i molt especialment en aquest darrer cas, ja que el nombre

d'alumnes de cicles formatius a Espanya és molt baix respecte dels nivells europeus.

Quant als joves amb estudis superiors, la taxa espanyola del 2010 ja superava el valor establert per l'estratègia (40%), per la qual cosa es va decidir incrementar l'objectiu per a Espanya fins al 44%. Amb l'augment d'aquest indicador, que representa mà d'obra qualificada, es potencien la innovació i el creixement, elements necessaris per al desenvolupament de l'economia.

Pel que fa a l'abandonament escolar prematur, les dades del conjunt d'Espanya s'acosten més a l'objectiu del 2020. En el quadre 4 s'observa com els resultats de les Balears, tot i que milloren en els darrers anys, són més desavantajosos que els del conjunt nacional i, a més, estan enfora dels objectius que estableix l'estratègia. Aquestes diferències amb la resta d'Espanya poden ser conseqüència de l'estructura del nostre mercat laboral, que ofereix molts de llocs de treball de baixa qualificació, fet que afavoreix que els joves deixin els estudis prematurament per incorporar-se al món laboral. De fet, a les Balears un de cada tres joves abandona els estudis de secundària. Amb la situació econòmica actual això es tradueix en un increment de la taxa d'atur juvenil, que arriba al 45,9%.

Quadre 4. Taxa d'abandonament escolar prematur i població jove amb estudis superiors. UE-28, Espanya i Illes Balears

	UE-28		ESPANYA			ILLES BALEARS		
	2012	Objectiu 2020	2012	Objectiu 2015	Objectiu 2020	2012	Objectiu 2015	Objectiu 2020
Taxa d'abandonament	12,7%	10,0%	24,9%	23,0%	15,0%	30,1%	23,0%	15,0%
% de joves amb estudis superiors	35,7%	40,0%	40,1%	41,0%	44,0%	32,3%	41,0%	44,0%

Font: OTIB a partir de dades de l'Eurostat.

Com ja s'ha avançat, en els darrers anys s'ha registrat un canvi en el comportament de la població més jove, que opta per mantenir-se en el sistema educatiu. Així, com es pot observar en el gràfic 1, l'evolució de l'abandona-

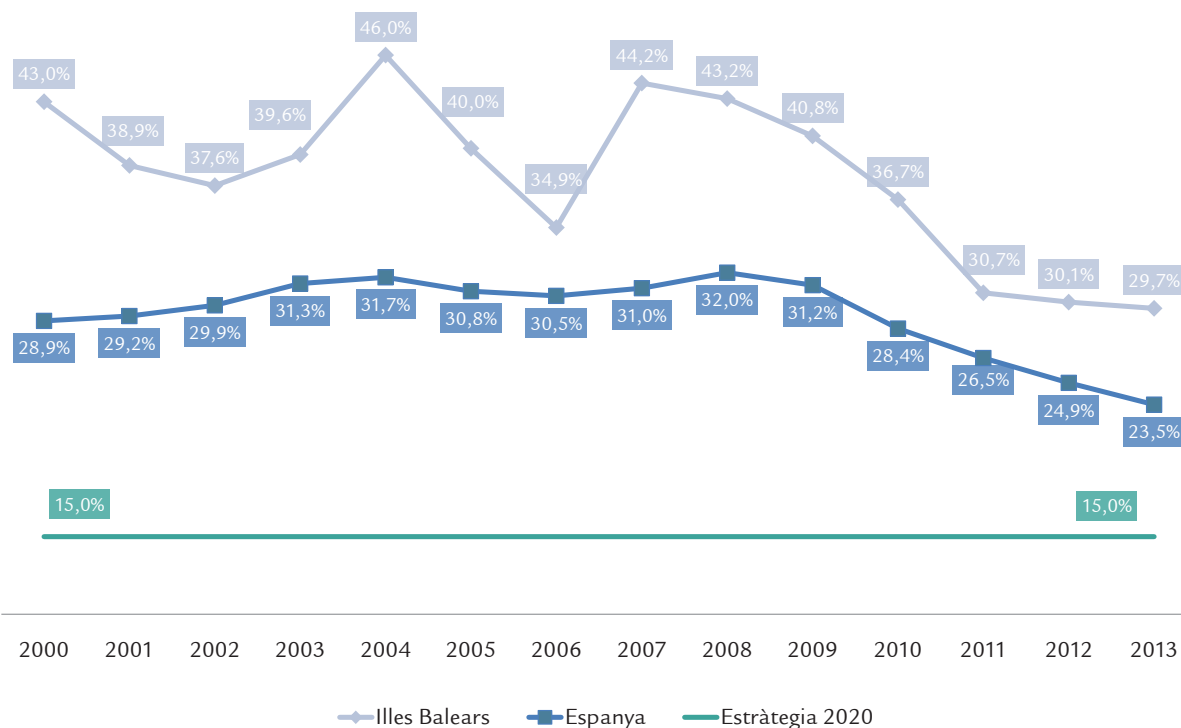
ment escolar prematur a Espanya i a les Illes Balears experimenta una reducció contínua a partir de l'any 2008. Així, en només quatre anys s'ha reduït 7,1 punts percentuals (p.p.) en el conjunt de l'Estat i 13,1 p.p. a les Illes

⁴ Taxa d'abandonament escolar prematur: població de 18 a 24 anys que no ha completat el grau d'educació secundària obligatòria (segona etapa) i no segueix cap tipus d'estudi o formació.

Balears. Per tant, malgrat que a les Illes la taxa del 2012 encara duplicava el valor objectiu

per al 2020 (15%), la tendència que presenta aquest indicador és positiva.

Gràfic 1. Evolució de la taxa d'abandonament escolar prematur. Objectiu de l'Estratègia Europa 2020, Espanya i Illes Balears (2000-2013)

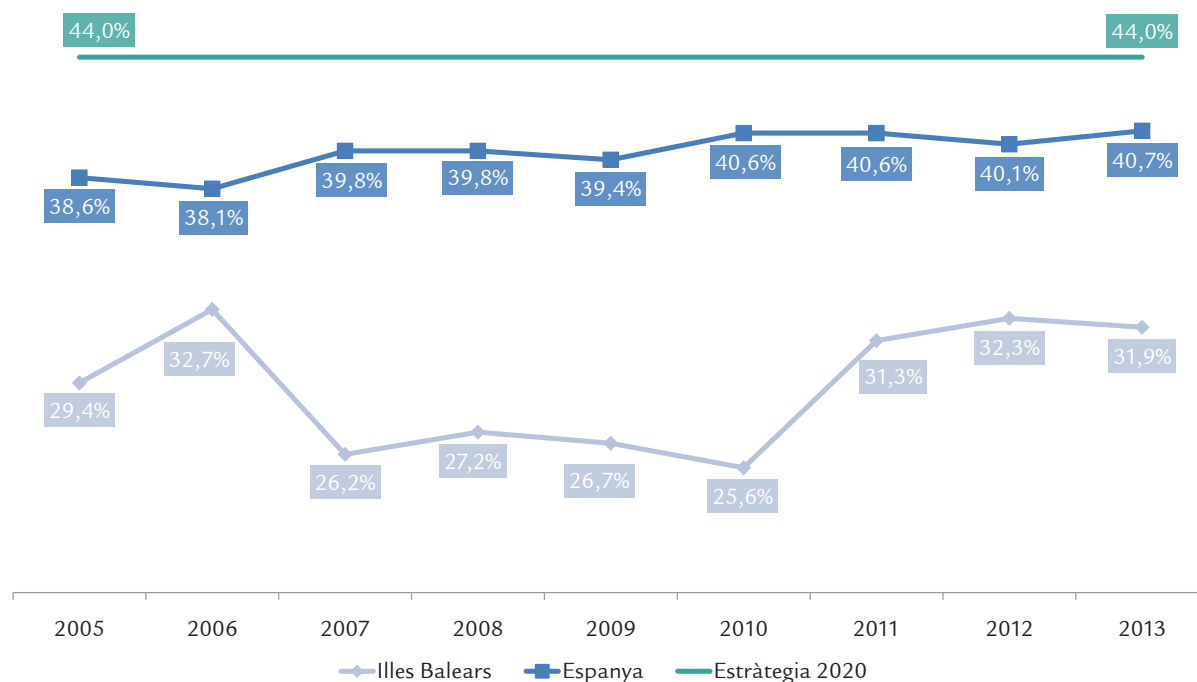

Font: OTIB a partir de dades de l'Eurostat.

Pel que fa als joves de 30 a 34 anys amb estudis superiors, com ja s'ha dit més amunt, la finalitat de l'estratègia és incrementar aquest col·lectiu perquè es converteixi en el motor del desenvolupament social i econòmic d'Europa, amb capacitat per adaptar-se a les demandes d'un mercat laboral canviant. Segons les dades recollides en el gràfic 2, el 2013 el

percentatge de joves amb estudis superiors de les Illes Balears és del 31,9%, xifra que se situa 8,8 p. p. per sota de la mitjana espanyola (40,7%) i 4 p. p. per sota de l'europea. En termes d'evolució, després de dos anys consecutius augmentant, aquest indicador presenta un lleuger descens de 0,4 p. p.

Gràfic 2. Evolució del percentatge de joves amb estudis superiors. Objectiu de l'Estratègia Europa 2020, Espanya i Illes Balears (2000-2013)

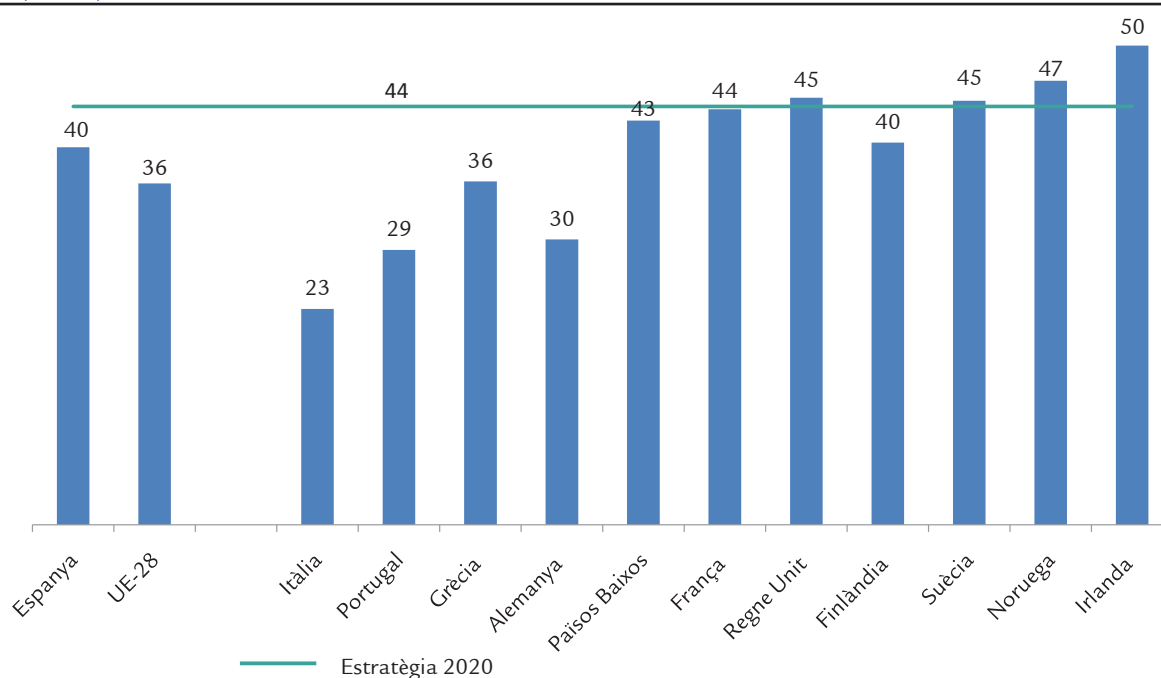

Font: OTIB a partir de dades de l'EPA (INE).

A continuació, s'analitzen les dades publicades per l'Eurostat, que mostren com, pel que fa als joves amb estudis superiors, les dades que registra Espanya estan a l'alçada de les d'altres estats membres i, fins i tot, són superiors a la mitjana europea. En el gràfic 3,

la mitjana espanyola és del 40%, la mateixa que Finlàndia, per exemple. Alhora, també està per sobre dels resultats d'altres estats, com ara Alemanya (30%), o de la mitjana de la UE-28 (36%).

Gràfic 3. Percentatge de població entre 25 i 34 anys que ha completat estudis superiors (2013)

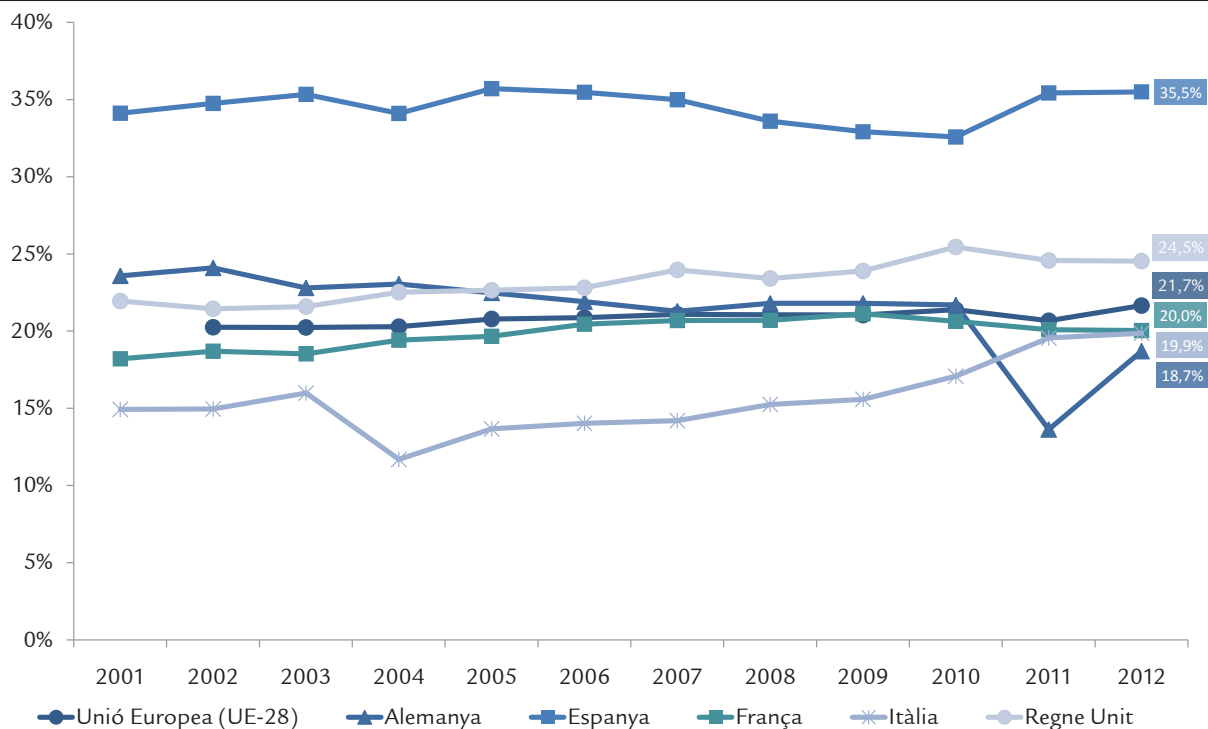

Font: OTIB a partir dades de l'Eurostat.

Per tant, respecte de la població amb estudis superiors les dades del conjunt d'Espanya s'equiparen a les d'altres estats. Ara bé, aquestes persones han de trobar un lloc de treball que s'adeqüi a la seva formació; en cas contrari, es produeix un desequilibri entre els estudis i el treball. Aquesta situació es viu a Espanya, amb un desajust important entre la demanda de llocs de treball qualificats i l'oferta, de manera que els titulats excedeixen el nombre d'ocupacions d'aquestes característiques. Aquest desajust provoca que molts universitaris hagin de fer feines per sota de la seva qualificació professional (sobreeducació).

Si es compara aquest desajust⁵ amb els resultats de la UE-28 (vegeu el gràfic 4), s'observa la gran diferència que hi ha entre els valors d'Espanya i els dels països representats. Aquesta diferència era de 13,8 p.p. el 2012 respecte del conjunt europeu, i es manté en valors molts similars en tota la sèrie estudiada. Com s'observa en el gràfic, aquest desajust es manté en el temps i no és conseqüència de la recessió econòmica, sinó de les característiques tant del sistema educatiu espanyol com del mercat de treball. Per tant, és necessari que la relació entre educació i ocupació sigui més adequada per millorar l'ocupabilitat, especialment entre el col·lectiu de joves.

Gràfic 4. Desajust entre el nivell d'estudis i l'ocupació del total d'ocupats a la UE-28 (2001-2012)

Font: OTIB a partir dades de l'Eurostat.

Per acabar, s'analitza la taxa d'ocupació de la població de 20 a 64 anys. L'estratègia recull dos objectius més vinculats al mercat de treball: la taxa d'ocupació total i la taxa femenina. En el quadre 5 es mostren els resultats d'Espanya, de les Illes Balears i de la UE-28 de l'any 2013, i també el valor objectiu per

al 2015 i el 2020. En qualsevol cas, a les Illes Balears la taxa total està 9,2 p.p. per sota de l'objectiu del 74%, mentre que a Espanya la diferència arriba a 15,8 p.p. Aquestes diferències pràcticament es repeteixen en el cas de la taxa d'ocupació femenina (8,5 p.p. i 15,4 p.p.).

⁵ Desajust entre el nivell d'estudis i l'ocupació: representa la diferència entre el nivell d'estudis dels treballadors i l'ocupació que tenen. En aquest cas, s'analitza la proporció de titulats universitaris que fan una feina de baixa qualificació.

Quadre 5. Taxa d'ocupació total i taxa d'ocupació femenina (UE-28, Espanya i Illes Balears)

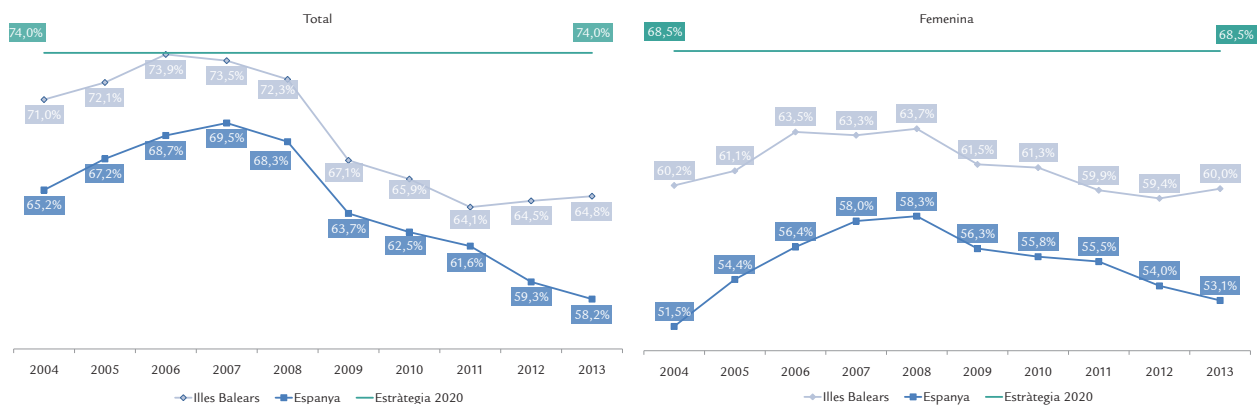
	UE-28		ESPANYA			ILLES BALEARS		
	2013	Objectiu 2020	2013	Objectiu 2015	Objectiu 2020	2013	Objectiu 2015	Objectiu 2020
Taxa d'ocupació	68,3%	75,0%	58,2%	66,0%	74,0%	64,8%	66,0%	74,0%
Taxa d'ocupació femenina	62,5%	-	53,1%	-	68,5%	60,0%	-	68,5%

Font: OTIB a partir de dades de l'EPA (INE).

La crisi econòmica ha posat de manifest les debilitats del nostre mercat de treball. Així, a les Balears s'ha passat d'una taxa d'ocupació del 73,9% l'any 2006, valor que s'ajustava a les exigències per a l'any 2020, a una taxa del 64,8% el 2013. Això representa una caiguda en termes relatius de 9,1 p. p., com succeeix en el conjunt d'Espanya. Pel que fa a la taxa

femenina, malgrat que també ha experimentat una reducció, és menys intensa que la taxa per al total de població; per tant, són els homes els que han patit els descensos més importants d'ocupació aquests anys. El 2013 la taxa de les dones a les Balears és del 60,0%, 3,5 p. p. menys que la de l'any 2006.

Gràfic 5. Evolució de la taxa d'ocupació total i de la taxa d'ocupació femenina. Objectiu de l'Estratègia Europa 2020, Espanya i Illes Balears (2004-2013)

Font: OTIB a partir de dades de l'EPA (INE).

Totes aquestes dades fan palesa la debilitat que pateixen Espanya i, especialment, les Balears pel que fa als resultats educatius i el seu efecte en el mercat de treball. Aquestes dades han de servir perquè tant els estats membres com el conjunt d'Europa siguin conscients de les seves febleses i duguin a terme les reformes estructurals necessàries amb la finalitat

de revertir-les. Aquestes reformes ens han de dirigir cap a la recuperació, incrementant el creixement i la productivitat per tornar a ser competitius en l'economia global. Una vegada aconseguit el creixement, hi haurà un increment de l'ocupació que permetrà mantenir el model social assolit als països de la Unió Europea.

PART II. PANORAMA DEMOGRÀFIC A LES ILLES BALEARS

2.1 Evolució de l'estructura demogràfica

Per primera vegada, les Illes Balears perden població en termes interanuals —un -1,6%— a causa de la reducció dels residents estrangers, especialment dels comunitaris (-40.447 baixes del padró).

Segons les dades del padró municipal a 1 de gener de 2014, la població a les Illes Balears arriba a 1.101.794 persones. Aquestes xifres són les darreres disponibles i representen la població de l'any 2013. En termes interanuals, els residents han disminuït en 17.645 persones (un -1,6%). Aquesta reducció de població a les Illes és la primera que es dona des de l'any

2000, motivada per la caiguda de la població estrangera. Amb tot, respecte de les dades del padró a 1 de gener de 2001, la població resident a les Illes ha augmentat un 30,3%. A Espanya, es dona la mateixa situació, es perd un -1,1% de població en termes interanuals, tot i que si comparem les dades de 2013 amb les de l'any 2001, la població augmenta fins al 15,4%. Com es veu en el gràfic 6, el creixement poblacional de les Illes Balears supera, en general, el del conjunt d'Espanya, tot i que en ambdós casos el creixement del darrer any presenta un resultat negatiu.

Gràfic 6. Creixement percentual interanual de la població de les Illes Balears i d'Espanya (2001-2013)

Font: OTIB a partir del padró municipal (INE).

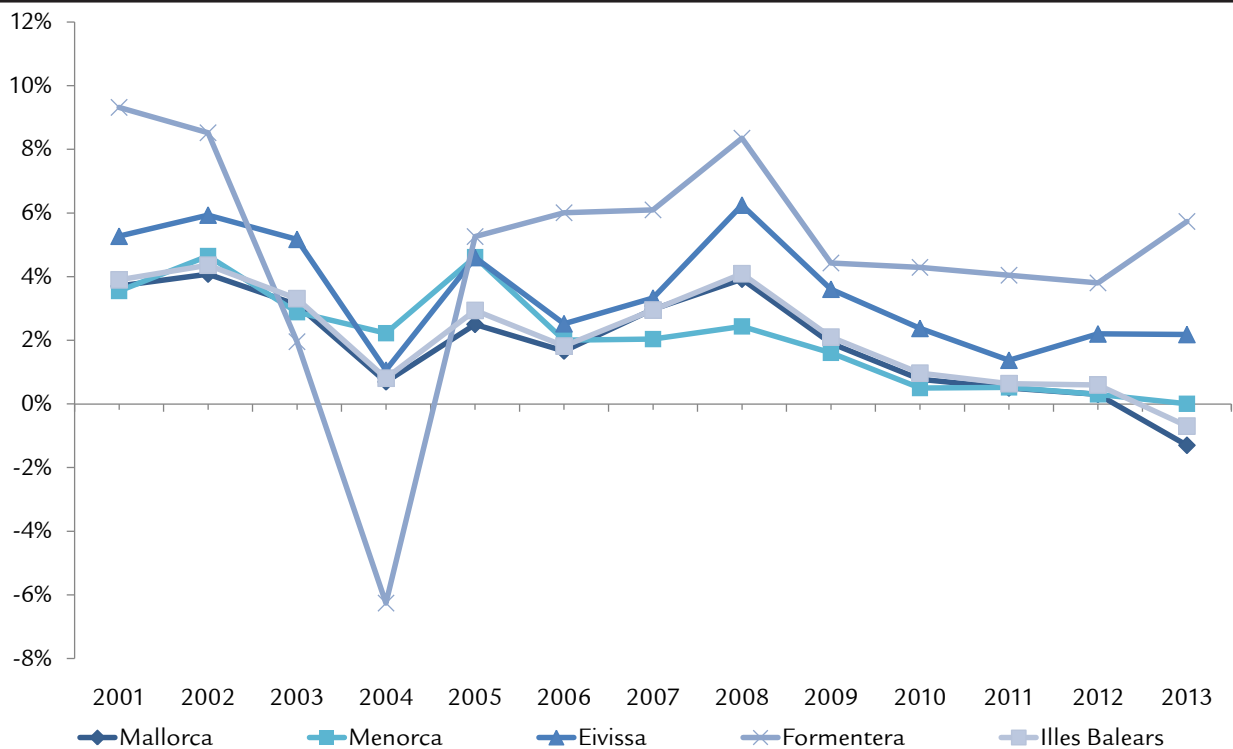
Per illes, la darrera dada de la qual es disposa és la d'1 de gener de 2013, segons el qual la població resident registrada a les Illes Balears és la següent: Mallorca concentra el 77,8% de la població (864.763 persones), seguida per

Eivissa, amb el 12,6% (140.354 habitants); per Menorca, amb el 8,6% (95.183 residents), i, finalment, per Formentera, on la població arriba a l'1% del total amb 11.374 persones. En termes interanuals, destaca Formentera

amb un augment d'un 5,7%, ja que tradicionalment és on es produeix l'increment poblacional més elevat de tot l'arxipèlag, amb l'excepció de l'any 2004, en què va perdre població. També Eivissa augmenta el nombre de residents (2,2%), mentre que Menorca manté la població (0%). En canvi, Mallorca perd un 1,3% d'habitants respecte del 2012. A més llarg termini, si es comparen els resultats

del 2013 amb els de l'any 2000, s'observa que és a les Pitiüses on ha crescut més la població. Així, tant Formentera com Eivissa són les illes amb un augment més elevat d'habitants en aquests tretze anys (un 80,9% i un 56,6%, respectivament). A Mallorca i Menorca els augments interanuals són inferiors als de les Pitiüses i molt similars entre si (un 27,7% a Mallorca i un 30,9% a Menorca).

Gràfic 7. Creixement percentual de la població per illes (2000-2013)

Font: OTIB a partir del padró municipal (INE).

Segons les dades a 1/1/14, la població de les Illes cau un -1,6% en termes interanuals. Aquesta caiguda es correspon amb la forta disminució dels estrangers, ja que la població espanyola manté el creixement. Així doncs, a Balears augmenten els residents de nacionalitat espanyola, que sumen 22.802 persones més respecte de l'any anterior. En canvi, el col·lectiu d'estrangers perd habitants, amb un total de 40.447 persones menys que el 2012. D'aquests, la caiguda més intensa la pateixen els comunitaris (31.028 persones menys), seguits per les persones que provenen de fora de la Unió Europea (9.419 persones menys). Tot i això, els estrangers representen el 18,3% de la població de les Illes, un 9,3% són de països

de la UE, i el 9,0% restant són nacionals de tercers països.

Ara bé, aquest col·lectiu ha incrementat considerablement el seu pes si es comparen els resultats del 2013 amb els de l'any 2000, a conseqüència del gran augment poblacional que ha viscut. Així, ha passat del 8,4% fa tretze anys al 18,3% actual, fet que suposa una diferència de 9,9 p. p. que demostra que les Illes Balears han estat una important destinació per als immigrants que es traslladaven a Espanya. En canvi, la pressió de la immigració en el conjunt nacional no ha estat tan important, ja que el pes dels estrangers representa pràcticament la meitat (10,7%), i el creixement de

la ràtio respecte del 2000 ha estat de 7,4 p. p.

Respecte de les dades de l'any 2012, el més destacable és que continua la caiguda de població estrangera en el padró d'habitants començada l'any 2011. Els extracomunitaris perden població per quart any consecutiu, però, si abans aquesta pèrdua es compensava amb l'entrada de persones de la Unió Europea, a

partir del 2012 l'augment de la sortida especialment de nacionals europeus però també de membres d'altres països ha provocat la caiguda de la població estrangera del padró. Per primera vegada, la sortida de persones de la Unió Europea supera clarament la dels extracomunitaris, de manera que el 76,7% dels estrangers que abandonen les Illes són ciutadans de la UE.

Quadre 6. Distribució de la població en funció de grans grups de nacionalitats i d'edat a les Illes Balears (2007-2013)

	Valors absoluts					Pes sobre el total de la població				
	2007	2009	2011	2012	2013	2007	2009	2011	2012	2013
Nacionalitat										
Pob. espanyola	840.480	857.864	870.302	876.869	899.671	81,5%	78,3%	78,2%	78,3%	81,7%
Pob. estrangera	190.170	237.562	242.812	242.570	202.123	18,5%	21,7%	21,8%	21,7%	18,3%
UE-27	96.329	122.089	130.685	133.740	102.712	9,3%	11,1%	11,7%	11,9%	9,3%
NO UE	93.841	115.473	112.127	108.830	99.411	9,1%	10,5%	10,1%	9,7%	9,0%
Grups d'edat										
< 16 anys	164.681	175.300	179.627	181.544	182.005	16,0%	16,0%	16,1%	16,2%	16,5%
16-64 anys	724.915	769.949	774.816	775.225	756.434	70,3%	70,3%	69,6%	69,3%	68,7%
> 64 anys	141.054	150.177	158.671	162.670	163.355	13,7%	13,7%	14,3%	14,5%	14,8%
Total població	1.030.650	1.095.426	1.113.114	1.119.439	1.101.794	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Font: OTIB a partir de dades del padró municipal (INE).

Quadre 7. Distribució percentual de la població en funció del sexe, l'edat i la nacionalitat a les Illes Balears i a Espanya (2000 i 2013)

	Espanya		Illes Balears	
	2000	2013	2000	2013
Homes	49,0	49,1	49,8	49,8
Dones	51,0	50,9	50,2	50,2
Població estrangera respecte al total	3,3	10,7	8,4	18,3
Població entre 16 i 64 anys	67,5	66,0	69,1	68,7
TOTAL	41.116.842	46.725.164	878.627	1.101.794

Font: OTIB a partir del padró municipal (INE).

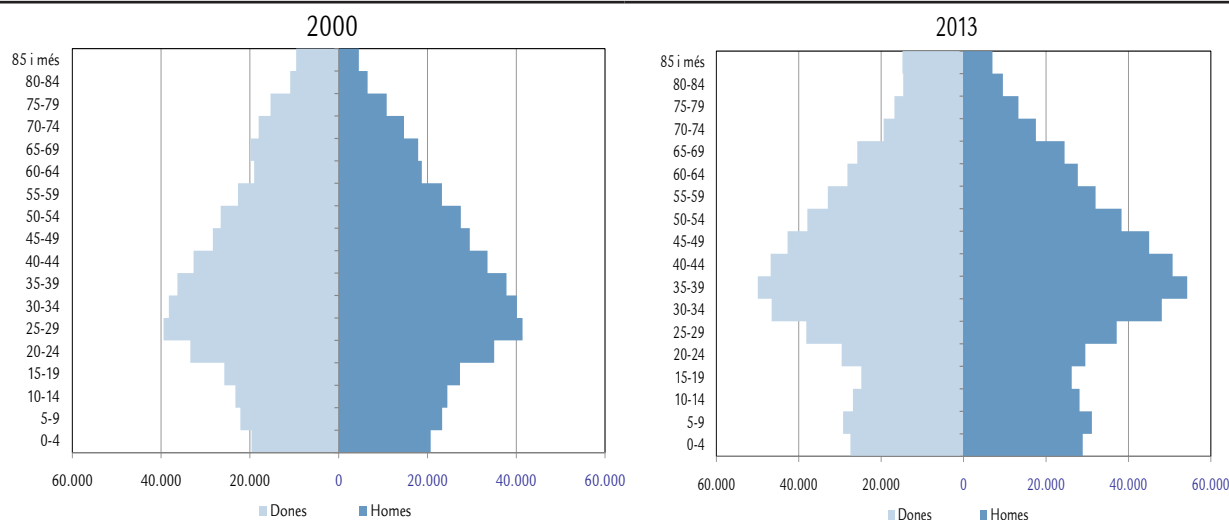
Les piràmides de població permeten representar la població de les Illes per edat i sexe. El gràfic 8 reflecteix que la major part dels habitants de les Balears es concentren en la franja de persones en edat de treballar (de 16 a 64 anys), que són el 69,6%. La resta es distribueix entre els menors de 16 anys (15,6%) i els més grans de 64 anys (14,8%). La diferència entre aquests valors es va reduint any rere any a conseqüència de la davallada de la natali-

tat i d'una longevitat superior. Les projeccions de població preveuen que en els pròxims anys la població més gran de 65 anys superarà la menor de 16 anys. En termes interanuals, es perd població en el grup de 15 a 39 anys, tant en homes com en dones, probablement pel retorn de població estrangera i per la sortida de joves empesos per les dificultats de trobar feina.

A més llarg termini, si es compara la distribució del 2013 respecte de la del 2000 s'observa el gran increment viscut a les Illes Balears en aquests darrers tretze anys. La població potencialment activa (de 16 a 64 anys) s'ha in-

crementat un 24,3%, amb 149.873 persones més. També la població de més de 65 anys ha experimentat un augment d'un 27,4%. Ara bé, el creixement més important correspon als menors de 16 anys, amb un 28,6%.

Gràfic 8. Piràmides de població per edats a les Illes Balears (2000 i 2013)

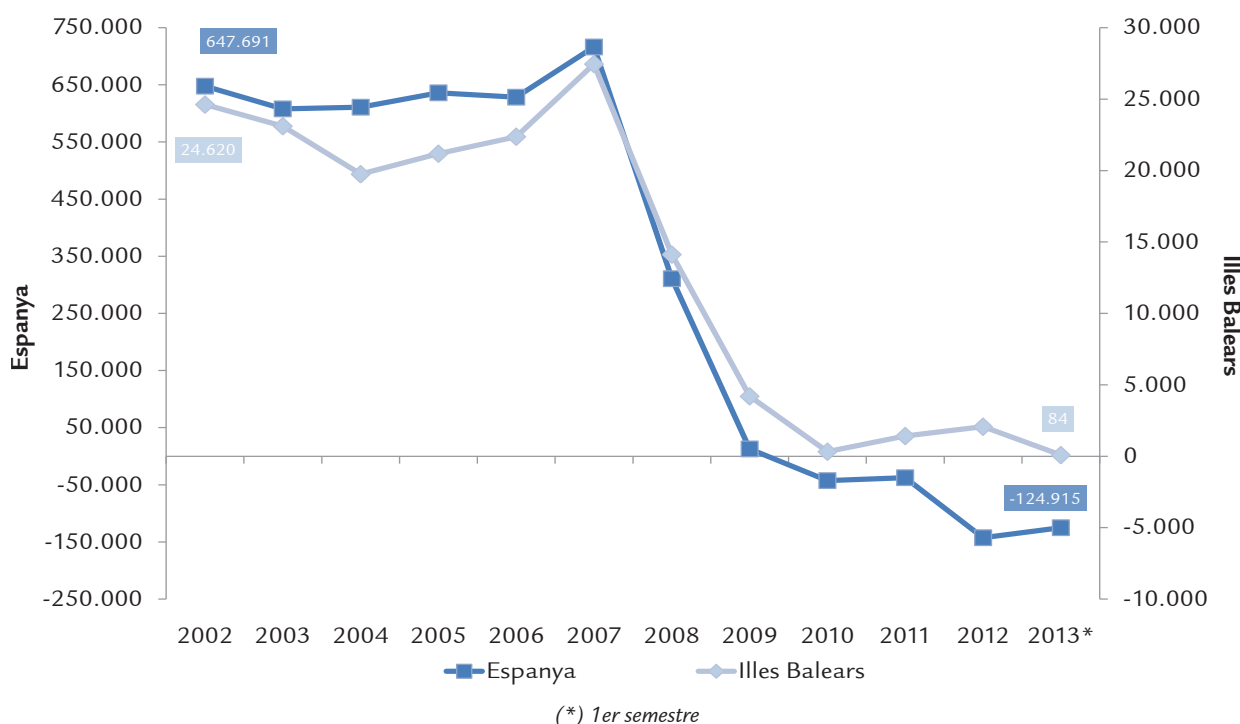
Font: OTIB a partir del padró municipal (INE).

Per concloure aquest apartat de demografia es presenta l'evolució dels fluxos migratoris. L'anàlisi recull, d'una banda, dades definitives fins a l'any 2012 i, de l'altra, dades provisionals del primer semestre del 2013, que són les darreres dades presentades per l'INE. Per al conjunt de l'any 2010, els fluxos migratoris presenten per primera vegada resultats negatius. És a dir, el nombre de persones que surten d'Espanya supera el de les que hi arriben. Aquesta circumstància encara no s'ha produït a les Illes Balears, però es preveu que també tenguin lloc en els pròxims anys, una vegada acabat el boom migratori viscut durant la darrera dècada. Això es pot observar en el

gràfic 9, que mostra el saldo migratori⁶ des de l'any 2002 fins al primer semestre del 2013, tant d'Espanya com de les Balears. Per un costat i respecte de les dades definitives fins al 2012, s'observa que es mantenen els augments migratoris durant els anys de creixement econòmic (fins al 2007) i, per l'altre, es veu com a partir d'aleshores i coincidint amb la recessió cau el saldo migratori fins a assolir resultats negatius per a Espanya a partir de l'any 2010. Respecte de les dades del primer semestre de 2013, mentre que Espanya manté un saldo migratori negatiu (124.915 persones menys), a les Illes encara es manté positiu (84 persones més).

⁶ Saldo migratori: és la diferència entre el total d'entrades per immigració i el total de sortides per emigració. També s'anomena *migració neta* i *balanç migratori*, i pot tenir un sentit positiu (les entrades superen les sortides) o negatiu (les sortides superen les entrades).

Gràfic 9. Saldo migratori a Espanya i a les Illes Balears (2002-2013)

Font: OTIB a partir de l'Estadística de migracions(INE).

D'una banda, les dades mostren l'alentiment en el ritme d'entrades a les Balears respecte dels anys anteriors a la crisi econòmica. Així, el 2012 arribaren a les Illes 12.015 persones, un 4,2% menys que l'any anterior. D'aquestes, només 910 eren espanyoles; la resta (11.104 persones) eren estrangeres. Per sexes, el 50,9% de les persones que arribaren eren dones. Al mateix temps, en el conjunt d'Espanya es registraren 304.054 noves incorporacions, xifra que representa una caiguda d'un 18,1% respecte del 2011. Durant el primer semestre del 2013, arriben a les Illes 6.019 persones (520 espanyoles; la resta, estrangeres), mentre que se'n van 5.935 persones (1.155 d'espanyoles i 4.780 d'estrangeres).

D'altra banda, a les Balears el ritme de les migracions s'ha reduït en els darrers dos anys. El 2012 varen deixar les Balears un total de 9.945 persones, un 10,6% menys que l'any anterior. Tot i que el 86,0% dels emigrants són estrangers, el nombre d'espanyols que decideix partir continua augmentant (4,0%). Per

això, el balanç migratori (immigrants menys emigrants) entre els espanyols és negatiu des del 2008, amb més espanyols que surten de les Illes que no que hi arriben. Concretament, el 2012 aquesta diferència va ser de 635 persones. El perfil predominant de l'emigrant és masculí en el 55,7% dels casos. En canvi, a Espanya es manté el repunt de l'emigració, amb un increment interanual d'un 9,2%, empès sobretot pel gran augment dels estrangers (10,1%), més que no dels espanyols (3,2%). La destinació dels emigrants varia segons la nacionalitat; és a dir, mentre que una gran part dels nacionals emigren cap a països de la Unió Europea, els estrangers ho fan cap a Amèrica del Sud o Àfrica, tot i que el pes més important de les sortides dels estrangers correspon a baixes per caducitat.⁷

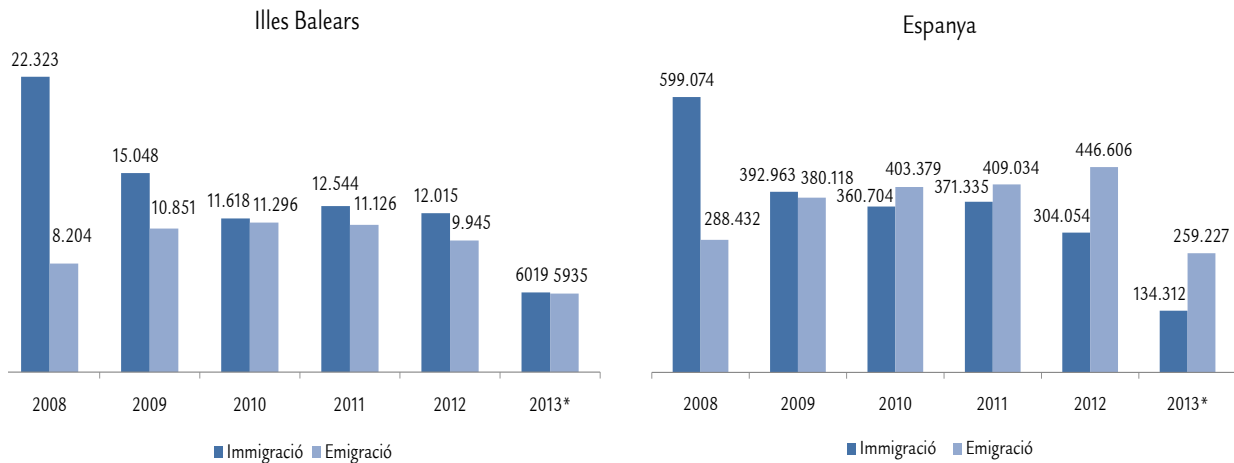
Pel que fa a les dades del primer semestre del 2013, el nombre de persones que abandona les Balears és de 5.935: el 19,5% són espanyoles i el 80,5% estrangeres. El balanç migratori dels espanyols continua en valors negatius;

⁷ S'ha de tenir en compte que el padró aplica el procediment de caducitat de les inscripcions padronals dels estrangers no comunitaris sense autorització de residència permanent que no siguin renovades cada dos anys.

concretament, en aquest període, els espanyols que deixen les Balears superen els que hi arriben en 635 persones. Aquesta situació es repeteix en el conjunt nacional. El balanç migratori dels estrangers a les Balears manté els

valors positius, ja que arriben 719 persones més que no en surten. En canvi, a Espanya el nombre d'estrangers que deixen el país supera les entrades per quart any consecutiu.

Gràfic 10. Immigració i emigració a les Illes Balears i a Espanya (2008-2013)

(*) 1er semestre

Font: OTIB a partir de l'Estadística de migracions (INE).

La difícil situació econòmica que es viu des del 2008 i la perspectiva que encara es mantindrà en el temps han provocat aquest canvi de tendència en el balanç migratori de la darrera dècada. Aquest fet empeny, d'una banda, els treballadors més qualificats cap a destinacions amb taxes d'atur més baixes —i, per tant, amb més probabilitats de trobar feina— i, de l'altra, els que decideixen tornar, cap als

seus països d'origen, atès que ara hi ha una situació millor que en el moment en què van partir. A més, la contínua davallada del nombre de fills per dona (1,25 a les Balears), l'augment de l'edat en tenir el primer fill (31,2 anys) i l'increment de l'esperança de vida fan preveure un canvi en l'estructura demogràfica tant de les Balears com d'Espanya en els pròxims anys.

2.2 Evolució econòmica

L'any 2013 l'economia balear experimenta un creixement positiu del 03%, gràcies, sobretot, a la fortalesa del sector turístic. La previsió per a l'any 2014 és que la millora en les xifres de la producció es mantengui a les Illes Balears.

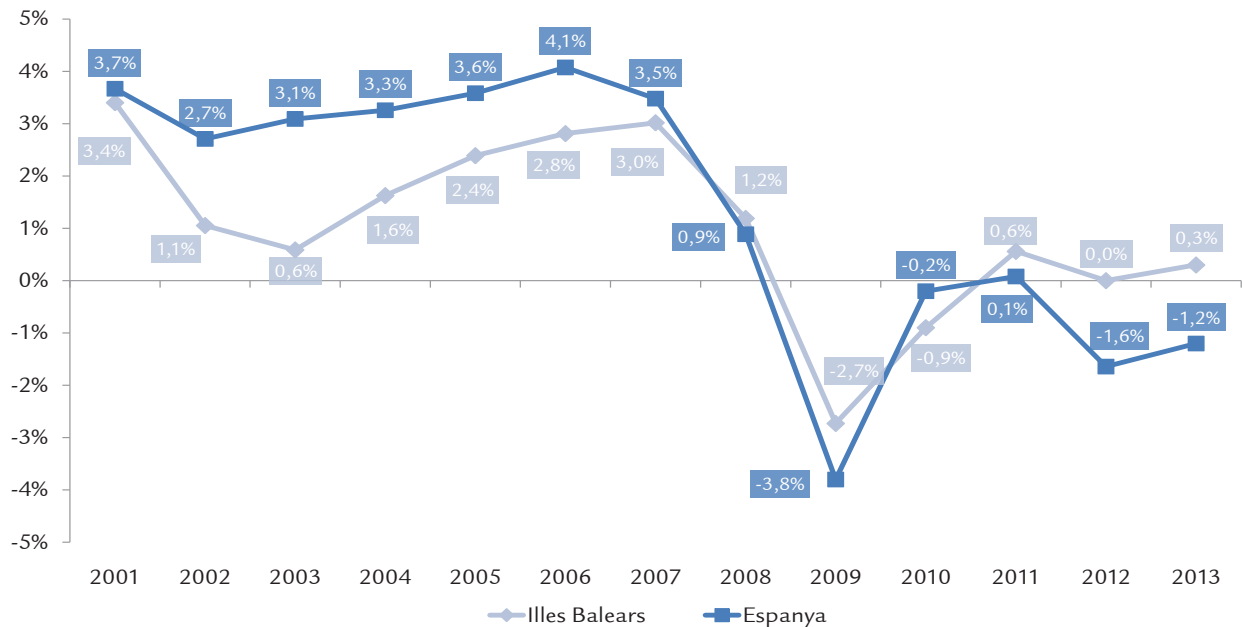
El 2013 l'evolució econòmica de les Illes Balears és més favorable que l'espanyola. Durant

el 2007 i el 2008, a conseqüència de la crisi el valor afegit va experimentar caigudes interanuals, però a partir del 2009 s'observa una recuperació de l'activitat que porta a creixements positius del PIB des del 2011. De fet, el 2013 la taxa de creixement anual del PIB arriba al 0,3 %. Aquest resultat reflecteix el millor comportament que experimenten les Illes Ba-

lears respecte de la resta d'Espanya, que tanca el 2012 en xifres negatives (-1,2%). Les previsions per a l'any 2014 tant a Espanya com a

les Illes són també positives, amb creixements entorn de l'1%.

Gràfic 11. Taxa de creixement anual del PIB i del VAB a preus constants a Espanya i a les Balears (2001-2013)

Font: OTIB a partir de les dades de la Comptabilitat regional d'Espanya (INE) i de la Direcció General d'Economia i Estadística del Govern de les Illes Balears.

En el quadre 8 es recull l'evolució trimestral del PIB des de l'any 2008. L'explicació del fet que el 2013 les Balears mantinguin la taxa positiva (0,3%) mentre que el conjunt d'Espanya torna a perdre activitat es pot atribuir al dinamisme del sector dels serveis de l'arxipèlag balear, especialment de les activitats vinculades al turisme. Així, el 2013 els serveis tanquen l'any amb un creixement d'un 1%, impulsat pels bons resultats de la temporada turística, amb augments del nombre de turistes internacionals, del nombre de les pernoctacions i de la despesa per turista. També el comerç, per primera vegada des del 2007, incrementa la facturació i l'índex d'ocupació.

Per la seva banda, la indústria acaba l'any intensificant la caiguda i situa el PIB anual en un -1,2%. També el sector de la construcció manté els resultats negatius i tanca el 2013 amb un -5,4% a conseqüència de l'atonía del mercat privat. La construcció és el sector més afectat pels efectes de la recessió econòmica, ja que és el primer que va experimentar creixements negatius del PIB en el segon trimestre del 2008, i encara els manté després de vint-i-tres trimestres. El segueix la indústria, que després de vint trimestres negatius consecutius, el 2013 intensifica la pèrdua d'activitat.

Quadre 8. Evolució trimestral del PIB per sectors econòmics a preus constants (2008-2013)

Any	Trimestre	Indústria	Construcció	Serveis	TOTAL
2008	I	1,0	0,2	2,5	2,1
	II	0,6	-0,8	1,9	1,5
	III	0,3	-1,8	1,4	1,0
	IV	0,1	-2,9	0,7	0,2
2009	I	-2,3	-6,4	-0,8	-1,5
	II	-3,3	-9,2	-2,1	-2,9
	III	-3,9	-9,6	-2,6	-3,4
	IV	-4,3	-9,0	-2,4	-3,2
2010	I	-4,0	-8,3	-1,6	-2,4
	II	-3,1	-6,8	-0,5	-1,2
	III	-2,2	-5,2	0,6	-0,2
	IV	-2,0	-4,8	0,9	0,2
2011	I	-1,8	-4,1	1,0	0,3
	II	-1,5	-4,2	1,2	0,6
	III	-1,0	-4,5	1,7	1,0
	IV	-1,3	-4,8	1,0	0,4
2012	I	-0,8	-4,8	0,8	0,1
	II	-0,8	-5,1	0,4	-0,2
	III	-0,7	-5,7	0,7	0,1
	IV	-0,9	-6,2	0,7	0,0
2013	I	-0,8	-6,1	0,7	0,0
	II	-0,9	-5,5	1,0	0,3
	III	-1,3	-5,2	1,3	0,6
	IV	-1,6	-4,7	1,1	0,4

Font: Direcció General d'Economia i Estadística del Govern de les Illes Balears.

El creixement del 2013 (0,3%) reflecteix l'augment de l'activitat respecte de l'any anterior a totes les illes. Així, mentre que el 2012 només les Pitiüses acabaren l'any amb augments interanuals del PIB, el 2013 es registren variacions positives a totes les illes. A Mallorca, l'ac-

tivitat s'incrementa dues dècimes de punt en el conjunt del PIB. La segueix Menorca, amb una variació positiva del 0,4%, mentre que a les Pitiüses és on el creixement registra més intensitat (1,1%), la qual cosa posa de manifest una altra vegada la seva fortalesa.

Quadre 9. Creixement del PIB per illes (2008-2013)

	Illes Balears	Mallorca	Menorca	Pitiüses
2008	1,2	1,3	0,4	1,4
2009	-2,7	-2,8	-3,2	-2,2
2010	-0,9	-1,1	-1,4	0,9
2011	0,6	0,4	0,2	2,1
2012	0,0	-0,1	-0,5	0,8
2013	0,3	0,2	0,4	1,1

Font: Direcció General d'Economia i Estadística del Govern de les Illes Balears.

2.3 Evolució del teixit empresarial

S'alenteix el ritme de caiguda del nombre d'empreses a les Balears, amb 328 empreses menys (-0,4%) respecte del 2012. Aquest resultat és inferior al del conjunt d'Espanya (-1,7%), segons el DIRCE. La TGSS també registra una petita reducció del nombre d'empreses amb afiliats durant el 2013, en concret set menys (-0,02%). La construcció i les indústries són els sectors en què desapareixen més empreses.

Les empreses en actiu es registren en el DIRCE (Directori Central d'Empreses), que gestiona l'INE. A 1 de gener de 2013 hi ha a les Illes Balears 85.044 empreses registrades, que representen un total de 76,5 empreses per cada mil habitants. Respecte de l'any anterior s'han perdut 328 empreses, un -0,4% en termes relatius. Respecte dels anys anteriors, tot i que es manté negatiu, aquest resultat fa palesa la reducció del ritme de destrucció d'empreses, després dels valors entorn d'un -2,5% dels darrers anys. Comparant les dades amb les d'Espanya, la destrucció d'empreses en el conjunt nacional supera clarament la de les Illes. Així, el 2013 el conjunt del país tanca amb una caiguda d'un 1,6% en el nombre d'empreses, xifra similar a la del 2012 (-1,6%)

i a la del 2011 (-1,2%).

Les micropimes⁸ són l'estructura empresarial característica de les Illes Balears, ja que pel que fa al nombre d'assalariats sumen el 96,1% del total d'empreses del 2013. De fet, les empreses sense cap treballador assalariat representen el 52,7% del total. En termes interanuals la major part de les empreses ha perdut pes. Pel que fa a les micropimes, en perden sobretot les que no tenen cap assalariat (-3,3 p. p.), seguides per les de sis a nou treballadors (-3,2 p. p.). En canvi, per segon any consecutiu s'observa un increment del pes de les empreses d'un a dos assalariats (6,6 p. p.). També destaca l'augment del pes de les empreses de 200 a 499 treballadors, que creix un 40,8% respecte del 2012. El conjunt d'Espanya presenta una estructura molt semblant, amb un pes de les microempreses del 95,7%. En termes interanuals, el comportament de les empreses també és pràcticament el mateix que a les Balears, amb una disminució del pes de les que tenen de sis a nou empleats (-5,2 p. p.) i un augment de les de menys de dos treballadors (6,4 p. p.).

⁸ Micropimes: es consideren així les empreses que tenen menys de deu treballadors i que compleixen com a mínim un dels dos requisits següents: una facturació anual menor o igual a 2 M€ i un volum d'actius menor o igual a 2 M€.

Quadre 10. Evolució del nombre d'empreses segons la grandària a les Illes Balears i a Espanya (2012 i 2013)

	Nombre d'empreses				Taxes de creixement		Pesos s/total d'empreses (%)	
	Illes Balears		Espanya		Illes Balears	Espanya	Illes Balears	Espanya
	2012	2013	2012	2013	2013/12	2013/12	2013	2013
Sense assalariats	46.345	44.835	1.764.987	1.681.588	-3,3%	-4,7%	52,7	53,4
1 a 2	23.735	25.290	867.550	922.646	6,6%	6,4%	29,7	29,3
3 a 5	8.228	8.096	288.896	280.643	-1,6%	-2,9%	9,5	8,9
6 a 9	3.662	3.543	131.944	125.029	-3,2%	-5,2%	4,2	4,0
10 a 19	1.962	1.891	79.113	74.204	-3,6%	-6,2%	2,2	2,4
20 a 49	948	907	43.070	39.506	-4,3%	-8,3%	1,1	1,3
50 a 99	267	238	12.700	11.745	-10,9%	-7,5%	0,3	0,4
100 a 199	149	148	6.434	6.130	-0,7%	-4,7%	0,2	0,2
200 a 499	49	69	3.214	3.450	40,8%	7,3%	0,1	0,1
500 a 999	13	13	935	885	0,0%	-5,3%	0,0	0,0
1000 o més	14	14	774	744	0,0%	-3,9%	0,0	0,0
Total	85.372	85.044	3.199.617	3.146.570	-0,4%	-1,7%	100,0	100,0

Font: OTIB a partir de dades del DIRCE (INE).

Pel que fa a l'activitat de les empreses il·lenques, s'observa que el conjunt de només sis activitats econòmiques agrupa el 49,6% de les empreses de les Balears. Aquestes activitats es concentren en els serveis i la construcció, que són els sectors amb més pes de les Illes. Les activitats són: comerç al detall (13,2%), construcció d'edificis (11,9%), serveis de menjar i begudes (9,6%), activitats especialitzades de la construcció (5,8%) i, finalment, comerç a l'engròs i activitats immobiliàries (5,1% cada una). En termes interanuals, entre aquestes activitats la darrera presenta un augment d'un 1,8% i el comerç a l'engròs es manté (0%). La resta presenten creixements negatius, especi-

alment la construcció d'edificis (-4,5%) i el comerç al detall (-2,3%).

Al mateix temps, s'observa que algunes activitats amb un pes important a les Illes Balears presenten una evolució positiva en termes interanuals: activitats jurídiques i de comptabilitat (creixen un 3,6% i arriben a 4.078 empreses), activitats sanitàries (amb un augment d'un 1,8% i 3.646 empreses) o serveis tècnics d'arquitectura i enginyeria (augmenten un 0,7% i registren 2.859 empreses). També hi ha creixements interanuals en altres activitats, tot i que el poc pes de les empreses que representen fa que siguin poc destacables.

Quadre 11. Empreses segons l'activitat econòmica i la grandària a les Balears (2013-2012)

CNAE-2009	Total 2013	Pes s/total d'empreses	Creix. perc. 2013/12	Pesos segons núm. assalariats l'any 2013							
				Sense assal.	1 a 2	3 a 5	6 a 9	10 a 19	20 a 49	50 a 99	100 o més
Total grups CNAE-2009	85.044	100,0	-0,4	52,72	29,74	9,52	4,17	2,22	1,07	0,28	0,29
05 a 09 Indústries extractives	56	0,1	-1,8	23,21	25,00	16,07	16,07	17,86	0,00	0,00	1,79
10 a 11 Indústria de productes alimentaris i begudes	488	0,6	0,2	26,64	29,30	17,42	8,40	10,04	6,97	0,82	0,41
12 Indústries del tabac	0	0,0	-	-	-	-	-	-	-	-	-
13 Indústries tèxtils	130	0,2	-1,5	45,38	35,38	10,00	4,62	3,85	0,77	0,00	0,00
14 Confecció de peces de vestir	83	0,1	0,0	54,22	30,12	9,64	3,61	2,41	0,00	0,00	0,00
15 Indústria del cuir i del calçat	131	0,2	-8,4	38,17	21,37	9,16	5,34	11,45	12,98	0,76	0,76
16 Indústria de la fusta i del suro, excepte mobles; cistelleria i esparteria	471	0,6	-4,5	39,70	40,13	12,31	3,61	3,61	0,64	0,00	0,00
17 Indústries del paper	15	0,0	-6,3	26,67	6,67	26,67	13,33	13,33	6,67	6,67	0,00
18 Arts gràfiques i reproducció de suports enregistrats	324	0,4	1,3	44,44	33,33	10,80	4,63	3,40	3,09	0,31	0,00
20 Indústries químiques	37	0,0	2,8	32,43	35,14	16,22	2,70	8,11	5,41	0,00	0,00
21 Fabricació de productes farmacèutics	4	0,0	33,3	25,00	25,00	0,00	0,00	0,00	50,00	0,00	0,00
22 Fabricació de productes de cautxú i matèries plàstiques	23	0,0	4,5	26,09	43,48	0,00	17,39	13,04	0,00	0,00	0,00
23 Fabricació d'altres productes minerals no metàl·lics	240	0,3	-6,3	31,25	23,75	15,83	16,25	9,17	2,92	0,83	0,00
24 Metal·lúrgia; fabricació de productes bàsics de ferro, acer i ferroaliatges	9	0,0	50,0	77,78	22,22	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
25 Fabricació de productes metàl·lics, excepte maquinària i equips	688	0,8	-3,1	36,19	36,34	14,39	7,12	4,94	1,02	0,00	0,00
26 Fabricació de productes informàtics, electrònics i òptics	22	0,0	-8,3	27,27	40,91	18,18	9,09	4,55	0,00	0,00	0,00
27 Fabricació de materials i equips elèctrics	18	0,0	0,0	27,78	27,78	22,22	16,67	5,56	0,00	0,00	0,00
28 Fabricació de maquinària i equips n.c.a.	31	0,0	3,3	25,81	45,16	9,68	12,90	3,23	0,00	3,23	0,00
29 Fabricació de vehicles de motor, remolcs i semiremolcs	4	0,0	100,0	0,00	0,00	50,00	0,00	50,00	0,00	0,00	0,00
30 Fabricació d'altres materials de transport	33	0,0	-13,2	48,48	27,27	12,12	3,03	6,06	3,03	0,00	0,00
31 Fabricació de mobles	353	0,4	-5,9	46,18	34,28	10,48	4,82	3,97	0,28	0,00	0,00
32 Indústries manufactures diverses	234	0,3	-6,0	50,00	28,21	11,97	5,13	2,99	1,28	0,00	0,43
33 Reparació i instal·lació de maquinària i equips	706	0,8	4,4	56,66	24,36	9,07	4,82	3,26	1,27	0,28	0,28
35 Subministrament d'energia elèctrica, gas, vapor i aire condicionat	226	0,3	11,9	90,27	7,08	0,44	0,44	0,44	0,88	0,00	0,44
36 Captació, potabilització i distribució d'aigua	133	0,2	-6,3	53,38	27,07	11,28	3,76	3,01	0,75	0,75	0,00
37 Recollida i tractament d'aigües residuals	10	0,0	-9,1	20,00	30,00	10,00	20,00	10,00	10,00	0,00	0,00
38 Activitats de recollida, tractament i eliminació de residus; activitats de valorització	79	0,1	11,3	18,99	24,05	13,92	11,39	12,66	10,13	5,06	3,80
39 Activitats de descontaminació i altres serveis de gestió de residus	3	0,0	50,0	33,33	66,67	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
41 Construcció d'immobles	9.256	10,9	-4,5	64,62	21,05	7,83	3,27	2,19	0,90	0,06	0,08
42 Construcció d'obres d'enginyeria civil	298	0,4	-21,2	80,20	6,04	3,02	2,01	3,36	4,36	0,67	0,34
43 Activitats especialitzades de la construcció	4.972	5,8	-1,7	53,04	30,23	9,90	3,80	1,83	0,99	0,18	0,04
45 Venda i reparació de vehicles de motor i motocicletes	1.583	1,9	0,5	38,60	38,22	12,38	5,31	3,41	1,64	0,32	0,13
46 Comerç a l'engròs i intermediaris del comerç, excepte de vehicles de motor i motocicletes	4.307	5,1	-0,0	48,64	25,77	11,26	7,75	4,06	2,02	0,33	0,16
47 Comerç al detall, excepte el comerç de vehicles de motor i motocicletes	11.185	13,2	-2,3	44,82	37,09	11,83	4,48	1,15	0,40	0,15	0,07
49 Transport terrestre; transport per canonades	3.635	4,3	-2,7	52,82	38,10	5,09	1,84	1,13	0,72	0,14	0,17
50 Transport marítim i per vies de navegació interiors	77	0,1	18,5	10,39	40,26	27,27	16,88	2,60	1,30	1,30	0,00
51 Transport aeri	10	0,0	-9,1	30,00	10,00	0,00	0,00	0,00	20,00	10,00	30,00
52 Emmagatzemament i activitats afins al transport	408	0,5	-10,3	36,03	28,92	14,22	10,29	5,39	3,19	0,74	1,23

CNAE-2009	Total 2013	Pes s/total d'empreses	Creix. perc. 2013/12	Pesos segons núm. assalariats l'any 2013							
				Sense assal.	1 a 2	3 a 5	6 a 9	10 a 19	20 a 49	50 a 99	100 o més
53 Activitats postals i de correus	121	0,1	4,3	57,85	19,83	9,09	4,13	4,96	3,31	0,83	0,00
55 Serveis d'allotjament	1.780	2,1	4,3	28,31	32,25	16,52	7,75	4,89	4,33	2,02	3,93
56 Serveis de menjars i begudes	8.123	9,6	-1,0	33,97	37,12	16,31	8,04	3,13	1,21	0,15	0,09
58 Edició	228	0,3	1,3	64,91	20,61	8,33	2,19	1,32	0,88	1,32	0,44
59 Activitats de cinematografia, de vídeo i de programes de televisió, activitats d'enregistrament de so i edició musical	131	0,2	-7,7	51,15	32,06	9,16	2,29	3,82	0,00	0,76	0,76
60 Activitats d'emissió i programació de ràdio i televisió	48	0,1	-14,3	39,58	22,92	16,67	6,25	8,33	4,17	0,00	2,08
61 Telecomunicacions	120	0,1	-5,5	54,17	29,17	3,33	5,00	6,67	0,83	0,00	0,83
62 serveis de tecnologies de la informació	608	0,7	0,3	63,82	22,53	4,61	3,78	3,13	0,99	0,49	0,66
63 Serveis d'informació	109	0,1	10,1	68,81	19,27	7,34	0,92	1,83	0,92	0,00	0,92
64 Mediació financera, excepte assegurances i fons de pensions	140	0,2	41,4	40,71	45,00	4,29	2,14	2,14	0,71	2,86	2,14
65 Assegurances, reassegurances i fons de pensions, excepte Seguretat Social obligatòria	11	0,0	0,0	45,45	0,00	9,09	18,18	9,09	9,09	0,00	9,09
66 Activitats auxiliars de la mediació financera i d'assegurances	1.556	1,8	-1,8	70,37	23,97	3,86	1,35	0,39	0,06	0,00	0,00
68 Activitats immobiliàries	4.373	5,1	1,8	67,28	25,70	4,96	1,21	0,64	0,11	0,05	0,05
69 Activitats jurídiques i de comptabilitat	4.078	4,8	3,6	57,21	28,91	8,56	3,16	1,94	0,10	0,07	0,05
70 Activitats de les seus centrals; activitats de consultoria de gestió empresarial	511	0,6	7,8	51,27	33,07	9,20	2,94	2,15	0,59	0,39	0,39
71 Serveis tècnics d'arquitectura i enginyeria; assaigs i anàlisis tècnics	2.859	3,4	0,7	69,36	24,27	4,09	1,26	0,66	0,24	0,03	0,07
72 Recerca i desenvolupament	129	0,2	5,7	73,64	17,83	3,10	2,33	0,78	0,00	1,55	0,78
73 Publicitat i estudis de mercat	825	1,0	8,0	61,45	27,03	6,30	2,30	1,94	0,61	0,12	0,24
74 Altres activitats professionals, científiques i tècniques	876	1,0	-2,6	77,97	17,69	1,71	1,48	0,57	0,34	0,11	0,11
75 Activitats veterinàries	220	0,3	-1,3	52,27	33,18	10,45	3,64	0,00	0,45	0,00	0,00
77 Activitats de lloguer	1.443	1,7	4,5	56,41	29,59	8,87	3,05	1,59	0,35	0,00	0,14
78 Activitats relacionades amb l'ocupació	71	0,1	-7,8	63,38	21,13	8,45	1,41	2,82	2,82	0,00	0,00
79 Activitats de les agències de viatges, operadors turístics i altres serveis de reserves i activitats que s'hi relacionen	461	0,5	-2,9	39,48	30,15	14,10	6,51	2,17	2,60	1,08	3,90
80 Activitats de seguretat i investigació	84	0,1	0,0	54,76	16,67	8,33	3,57	9,52	3,57	0,00	3,57
81 Serveis a edificis i activitats de jardineria	1.669	2,0	5,6	61,83	23,25	7,07	3,30	2,52	1,32	0,18	0,54
82 Activitats administratives d'oficina i altres activitats auxiliars a les empreses	2.405	2,8	3,6	63,33	26,44	6,32	1,83	1,46	0,42	0,08	0,12
85 Educació	1.665	2,0	2,6	48,89	24,02	10,63	5,59	3,48	4,38	2,34	0,66
86 Activitats sanitàries	3.646	4,3	1,8	68,62	22,63	5,40	1,43	0,85	0,60	0,08	0,38
87 Assistència de serveis socials amb allotjament	58	0,1	1,8	15,52	12,07	6,90	5,17	18,97	20,69	10,34	10,34
88 Activitats de serveis socials sense allotjament	77	0,1	-1,3	24,68	19,48	15,58	12,99	5,19	10,39	7,79	3,90
90 Activitats de creació, artístiques i d'espectacles	752	0,9	8,4	74,47	14,76	6,12	1,73	1,20	0,93	0,40	0,40
91 Activitats de biblioteques, arxius, museus i altres activitats culturals	133	0,2	10,8	43,61	23,31	15,04	9,77	4,51	1,50	1,50	0,75
92 Activitats relacionades amb els jocs d'atzar i les apostes	309	0,4	-5,5	27,83	47,57	11,65	5,83	4,21	1,62	0,32	0,97
93 Activitats esportives, recreatives i d'entreteniment	1.118	1,3	3,2	37,66	32,83	13,42	6,17	5,28	2,95	0,72	0,98
94 Activitats associatives	672	0,8	-0,9	19,94	53,42	11,76	7,44	5,06	1,19	0,74	0,45
95 Reparació d'ordinadors, d'efectes personals i efectes domèstics	703	0,8	-2,5	64,58	26,32	5,12	3,70	0,28	0,00	0,00	0,00
96 Altres activitats de serveis personals	2.650	3,1	1,0	49,81	38,30	8,60	2,19	0,75	0,23	0,11	0,00

Font: OTIB a partir de dades del DIRCE (INE).

La Seguretat Social també permet analitzar l'evolució de les empreses a les Balears, ja que proporciona dades mitjanes sobre centres de treball amb afiliats a la Seguretat Social (comptes de cotització). Segons aquests registres, el nombre d'empreses amb treballadors en alta a les Illes Balears durant el 2013 és de 39.002. Respecte del resultat de l'any anterior, s'observa la pèrdua de set empreses, fet que representa una variació relativa de un -0,02%.

Del conjunt d'activitats, n'hi ha cinc que representen el 47,8% del total i, altre cop, pertanyen a la construcció i als serveis. Les activitats amb més presència a les Balears són: comerç al detall (amb 6.410 empreses, un 16,4% del total), serveis de menjar i begudes (5.811 comptes de cotització, un 14,9%), construcció d'edificis (2.338 empreses, un 6,0%), activitats especialitzades de la construcció (2.171 comptes, un 5,6%) i, finalment, comerç a l'engròs (1.904 empreses i un pes del 4,9%).

Destaquen, entre d'altres, el creixement de les activitats immobiliàries (9,5%), els serveis d'allotjament (3,9%) i dels serveis de menjar

i begudes (1,5%). També s'observen altres activitats amb creixements interanuals positius, tot i que el seu reduït pes a les Balears fa que siguin poc destacables en conjunt. En canvi, cauen especialment les activitats relacionades amb les indústries, com ara la metal·lúrgia (-13,9%) o la fabricació de vehicles de motor (-12,5%), i les relacionades amb la construcció, com ara la construcció d'obres d'enginyeria civil (-12,2%). També perd comptes de cotització el comerç, ja sigui al detall, amb 72 empreses menys que l'any anterior (un 1,1% menys), o a l'engròs (-1,2%, 23 empreses menys).

Quant a la distribució per illes, hi ha diferències entre cada una. En primer lloc, les Pitiüses presenten una concentració més elevada que la resta en activitats relacionades amb la restauració, l'hostaleria i el comerç al detall. En segon lloc, a Menorca, el pes de les empreses agrícoles i ramaderes, i també de les indústries, també supera la mitjana. Finalment, Mallorca registra en comparació un pes superior de les empreses dedicades a activitats jurídiques, sanitàries i d'educació.

Quadre 12. Taxes de creixement de les empreses balears amb afiliats a la Tresoreria General de la Seguretat Social per activitat econòmica (mitjana del 2013)

Codi	Activitat econòmica (CNAE-2009)	2013	2012	Var. Abs.	Var. (%)
01	Agricultura, ramaderia, caça i activitats dels serveis que s'hi relacionen	111	110	1	0,8
02	Silvicultura i explotació forestal	15	13	2	17,3
03	Pesca i aquicultura	4	4	0	-4,3
08	Extracció de minerals no metàl·lics ni energètics	51	54	-3	-6,0
10	Indústries de productes alimentaris	420	416	4	0,9
11	Fabricació de begudes	104	104	0	-0,0
13	Indústries tèxtils	42	43	-1	-2,9
14	Confecció de peces de vestir	48	51	-3	-6,2
15	Indústria del cuir i del calçat	92	97	-5	-5,3
16	Indústria de la fusta i del suro, excepte mobles; cistelleria i esparteria	202	202	0	0,0
17	Indústries del paper	16	13	3	21,6
18	Arts gràfiques i reproducció de suports enregistrats	152	158	-6	-4,1
20	Indústries químiques	44	49	-5	-11,0
21	Fabricació de productes farmacèutics	32	36	-4	-11,2
22	Fabricació de productes de cautxú i matèries plàstiques	19	16	4	23,9
23	Fabricació d'altres productes minerals no metàl·lics	183	190	-8	-4,2
24	Metal·lúrgia; fabricació de productes bàsics de ferro, acer i ferroaliatges	17	19	-3	-13,9
25	Fabricació de productes metàl·lics, excepte maquinària i equips	353	363	-10	-2,8
26	Fabricació de productes informàtics, electrònics i òptics	10	9	1	7,1
27	Fabricació de materials i equips elèctrics	16	17	-1	-8,1
28	Fabricació de maquinària i equips n.c.a.a.	51	54	-4	-6,4
29	Fabricació de vehicles de motor, remolcs i semiremolcs	2	2	0	-12,5
30	Fabricació d'altres materials de transport	139	149	-10	-6,7
31	Fabricació de mobles	152	164	-12	-7,3
32	Indústries manufactureres diverses	85	83	2	2,6
33	Reparació i instal·lació de maquinària i equips	280	261	19	7,3
35	Subministrament d'energia elèctrica, gas, vapor i aire condicionat	29	31	-1	-4,3
36	Captació, potabilització i distribució d'aigua	69	71	-2	-3,5
37	Recollida i tractament d'aigües residuals	17	20	-3	-14,8
38	Activitats de recollida, tractament i eliminació de residus; activitats de valorització	59	62	-3	-4,3
39	Activitats de descontaminació i altres serveis de gestió de residus	1	1	0	-7,7
41	Construcció d'immobles	2.338	2.534	-196	-7,7
42	Construcció d'obres d'enginyeria civil	92	105	-13	-12,2
43	Activitats especialitzades de la construcció	2.171	2.295	-124	-5,4
45	Venda i reparació de vehicles de motor i motocicletes	1.007	1.030	-23	-2,2
46	Comerç a l'engròs i intermediaris del comerç, excepte de vehicles de motor i motocicletes	1.904	1.927	-23	-1,2
47	Comerç al detall, excepte el comerç de vehicles de motor i motocicletes	6.410	6.482	-72	-1,1
49	Transport terrestre; transport per canonades	1.493	1.482	11	0,7
50	Transport marítim i per vies de navegació interiors	9	10	-1	-6,7
51	Transport aeri	24	23	1	4,3
52	Emmagatzemament i activitats afins al transport	228	221	7	3,3
53	Activitats postals i de correus	35	39	-4	-10,4
55	Serveis d'allotjament	1.538	1.465	72	4,9

Codi	Activitat econòmica (CNAE-2009)	2013	2012	Var. Abs.	Var. (%)
56	Serveis de menjars i begudes	5.811	5.726	85	1,5
58	Edició	79	81	-1	-1,6
59	Activitats de cinematografia, de vídeo i de programes de televisió, activitats d'enregistrament de so i edició musical	47	52	-6	-10,7
60	Activitats d'emissió i programació de ràdio i televisió	34	33	1	3,8
61	Telecomunicacions	118	120	-2	-1,8
62	Serveis de tecnologies de la informació	163	160	3	1,8
63	Serveis d'informació	84	78	6	8,4
64	Mediació financera, excepte assegurances i fons de pensions	54	58	-4	-6,5
65	Assegurances, reassegurances i fons de pensions, excepte Seguretat Social obligatòria	72	80	-8	-9,4
66	Activitats auxiliars de la mediació financera i d'assegurances	284	270	15	5,4
68	Activitats immobiliàries	962	878	84	9,5
69	Activitats jurídiques i de comptabilitat	1.359	1.336	23	1,7
70	Activitats de les seues centrals; activitats de consultoria de gestió empresarial	204	194	10	4,9
71	Serveis tècnics d'arquitectura i enginyeria; assaigs i anàlisis tècnics	442	463	-21	-4,6
72	Recerca i desenvolupament	35	29	6	21,4
73	Publicitat i estudis de mercat	173	184	-12	-6,4
74	Altres activitats professionals, científiques i tècniques	142	149	-8	-5,1
75	Activitats veterinàries	105	106	-1	-1,1
77	Activitats de lloguer	747	767	-20	-2,6
78	Activitats relacionades amb l'ocupació	33	35	-2	-6,4
79	Activitats de les agències de viatges, operadors turístics i altres serveis de reserves i activitats que s'hi relacionen	288	289	-1	-0,3
80	Activitats de seguretat i investigació	50	52	-2	-2,9
81	Serveis a edificis i activitats de jardineria	865	806	59	7,3
82	Activitats administratives d'oficina i altres activitats auxiliars a les empreses	267	254	13	5,1
84	Administració pública, defensa i Seguretat Social obligatòria	663	655	8	1,2
85	Educació	909	878	31	3,5
86	Activitats sanitàries	951	933	18	1,9
87	Assistència de serveis socials amb allotjament	70	68	2	3,6
88	Activitats de serveis socials sense allotjament	151	143	8	5,8
90	Activitats de creació, artístiques i d'espectacles	110	102	8	7,4
91	Activitats de biblioteques, arxius, museus i altres activitats culturals	61	59	1	2,4
92	Activitats relacionades amb els jocs d'atzar i les apostes	119	118	1	0,6
93	Activitats esportives, recreatives i d'entreteniment	580	555	25	4,5
94	Activitats associatives	790	826	-36	-4,3
95	Reparació d'ordinadors, d'efectes personals i efectes domèstics	204	204	0	-0,1
96	Altres activitats de serveis personals	1.251	1.272	-20	-1,6
97	Activitats de les llars que donen ocupació a personal domèstic	652	511	142	27,7
99	Organismes extraterritorials	13	11	2	16,8
	No tipificades	1	1	0	1,7
	TOTAL	39.002	39.009	-7	-0,02

Font: OTIB a partir de dades de TGSS.

Quadre 13. Empreses en alta a la Seguretat Social per activitat econòmica i illa (2013)

Codi	Activitat econòmica (CNAE-2009)	Mallorca	Menorca	Eivissa	Formentera	% Mallorca	% Menorca	% Eivissa	% Formentera
1	Agricultura, ramaderia, caça i activitats dels serveis que s'hi relacionen	587	134	59	3	1,4	2,8	0,8	0,5
2	Silvicultura i explotació forestal	10	3	3	0	0,0	0,1	0,0	0,0
3	Pesca i aquicultura	130	33	25	10	0,3	0,7	0,3	1,8
8	Extracció de minerals no metàl·lics ni energètics	42	4	5	0	0,1	0,1	0,1	0,0
10	Indústries de productes alimentaris	303	71	41	5	0,7	1,5	0,6	0,8
11	Fabricació de begudes	88	9	7	1	0,2	0,2	0,1	0,2
13	Indústries tèxtils	33	5	4	0	0,1	0,1	0,1	0,0
14	Confecció de peces de vestir	30	2	15	1	0,1	0,0	0,2	0,2
15	Indústria del cuir i del calçat	39	52	0	0	0,1	1,1	0,0	0,0
16	Indústria de la fusta i del suro, excepte mobles; cistelleria i esparteria	143	38	20	2	0,3	0,8	0,3	0,4
17	Indústries del paper	13	3	0	0	0,0	0,1	0,0	0,0
18	Arts gràfiques i reproducció de suports enregistrats	121	12	19	0	0,3	0,2	0,3	0,0
20	Indústries químiques	41	1	3	0	0,1	0,0	0,0	0,0
21	Fabricació de productes farmacèutics	31	0	1	0	0,1	0,0	0,0	0,0
22	Fabricació de productes de cautxú i matèries plàstiques	14	5	0	0	0,0	0,1	0,0	0,0
23	Fabricació d'altres productes minerals no metàl·lics	141	22	19	0	0,3	0,5	0,3	0,1
24	Metal·lúrgia; fabricació de productes bàsics de ferro, acer i ferroaliatges	13	3	1	0	0,0	0,1	0,0	0,0
25	Fabricació de productes metàl·lics, excepte maquinària i equips	277	39	35	1	0,7	0,8	0,5	0,2
26	Fabricació de productes informàtics, electrònics i òptics	6	2	2	0	0,0	0,0	0,0	0,0
27	Fabricació de materials i equips elèctrics	15	1	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0
28	Fabricació de maquinària i equips n.c.a.a.	44	3	3	0	0,1	0,1	0,0	0,0
29	Fabricació de vehicles de motor, remolcs i semiremolcs	2	0	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0
30	Fabricació d'altres materials de transport	110	15	14	0	0,3	0,3	0,2	0,0
31	Fabricació de mobles	131	15	5	0	0,3	0,3	0,1	0,0
32	Indústries manufactures diverses	52	29	4	1	0,1	0,6	0,1	0,1
33	Reparació i instal·lació de maquinària i equips	208	24	44	4	0,5	0,5	0,6	0,8
35	Subministrament d'energia elèctrica, gas, vapor i aire condicionat	27	2	1	0	0,1	0,0	0,0	0,0
36	Captació, potabilització i distribució d'aigua	48	11	9	0	0,1	0,2	0,1	0,0
37	Recollida i tractament d'aigües residuals	14	1	2	0	0,0	0,0	0,0	0,0
38	Activitats de recollida, tractament i eliminació de residus; activitats de valorització	43	9	7	0	0,1	0,2	0,1	0,0
39	Activitats de descontaminació i altres serveis de gestió de residus	0	1	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0
41	Construcció d'immobles	1.740	198	381	19	4,1	4,1	5,1	3,3
42	Construcció d'obres d'enginyeria civil	52	17	21	2	0,1	0,4	0,3	0,3
43	Activitats especialitzades de la construcció	1.568	198	366	39	3,7	4,1	4,9	7,0
45	Venda i reparació de vehicles de motor i motocicletes	762	91	144	9	1,8	1,9	1,9	1,7
46	Comerç a l'engròs i intermediaris del comerç, excepte de vehicles de motor i motocicletes	1.496	174	220	14	3,5	3,6	3,0	2,6
47	Comerç al detall, excepte el comerç de vehicles de motor i motocicletes	4.664	655	998	91	11,0	13,4	13,4	16,4
49	Transport terrestre; transport per canonades	1.024	119	324	25	2,4	2,4	4,4	4,4
50	Transport marítim i per vies de navegació interiors	189	29	95	13	0,4	0,6	1,3	2,3
51	Transport aeri	22	0	2	0	0,1	0,0	0,0	0,0
52	Emmagatzament i activitats afins al transport	186	33	40	2	0,4	0,7	0,5	0,3
53	Activitats postals i de correus	28	2	4	1	0,1	0,0	0,1	0,2

Codi	Activitat econòmica (CNAE-2009)	Mallorca	Menorca	Eivissa	Formentera	% Mallorca	% Menorca	% Eivissa	% Formentera
55	Serveis d'allotjament	1.057	139	284	58	2,5	2,9	3,8	10,4
56	Serveis de menjars i begudes	4.229	506	961	109	10,0	10,4	12,9	19,5
58	Edició	63	11	6	0	0,1	0,2	0,1	0,0
59	Activitats de cinematografia, de vídeo i de programes de televisió, activitats d'enregistrament de so i edició musical	35	2	10	0	0,1	0,0	0,1	0,0
60	Activitats d'emissió i programació de ràdio i televisió	26	3	5	1	0,1	0,1	0,1	0,1
61	Telecomunicacions	88	4	26	0	0,2	0,1	0,3	0,0
62	Serveis de tecnologies de la informació	147	6	10	0	0,3	0,1	0,1	0,0
63	Serveis d'informació	82	2	1	0	0,2	0,0	0,0	0,0
64	Mediació financera, excepte assegurances i fons de pensions	52	2	0	0	0,1	0,0	0,0	0,0
65	Assegurances, reassegurances i fons de pensions, excepte Seguretat Social obligatòria	67	4	1	0	0,2	0,1	0,0	0,0
66	Activitats auxiliars de la mediació financera i d'assegurances	223	21	38	3	0,5	0,4	0,5	0,5
68	Activitats immobiliàries	707	84	163	7	1,7	1,7	2,2	1,3
69	Activitats jurídiques i de comptabilitat	1.069	101	178	12	2,5	2,1	2,4	2,1
70	Activitats de les seus centrals; activitats de consultoria de gestió empresarial	169	8	27	1	0,4	0,2	0,4	0,2
71	Serveis tècnics d'arquitectura i enginyeria; assaigs i anàlisis tècnics	353	33	52	4	0,8	0,7	0,7	0,7
72	Recerca i desenvolupament	31	3	2	0	0,1	0,1	0,0	0,0
73	Publicitat i estudis de mercat	141	9	23	0	0,3	0,2	0,3	0,0
74	Altres activitats professionals, científiques i tècniques	116	8	17	1	0,3	0,2	0,2	0,2
75	Activitats veterinàries	81	7	15	2	0,2	0,2	0,2	0,4
77	Activitats de lloguer	573	50	104	20	1,3	1,0	1,4	3,6
78	Activitats relacionades amb l'ocupació	32	0	1	0	0,1	0,0	0,0	0,0
79	Activitats de les agències de viatges, operadors turístics i altres serveis de reserves i activitats que s'hi relacionen	234	12	39	3	0,6	0,2	0,5	0,6
80	Activitats de seguretat i investigació	41	3	6	0	0,1	0,1	0,1	0,0
81	Serveis a edificis i activitats de jardineria	613	106	140	6	1,4	2,2	1,9	1,0
82	Activitats administratives d'oficina i altres activitats auxiliars a les empreses	226	10	30	0	0,5	0,2	0,4	0,0
84	Administració pública, defensa i Seguretat Social obligatòria	535	76	45	8	1,3	1,6	0,6	1,3
85	Educació	746	63	100	3	1,8	1,3	1,3	0,6
86	Activitats sanitàries	787	58	100	6	1,9	1,2	1,3	1,0
87	Assistència de serveis socials amb allotjament	64	2	4	0	0,2	0,0	0,1	0,0
88	Activitats de serveis socials sense allotjament	133	5	13	0	0,3	0,1	0,2	0,1
90	Activitats de creació, artístiques i d'espectacles	86	12	12	1	0,2	0,2	0,2	0,1
91	Activitats de biblioteques, arxius, museus i altres activitats culturals	38	15	8	0	0,1	0,3	0,1	0,0
92	Activitats relacionades amb els jocs d'atzar i les apostes	97	3	18	0	0,2	0,1	0,2	0,0
93	Activitats esportives, recreatives i d'entreteniment	422	71	98	9	1,0	1,5	1,3	1,6
94	Activitats associatives	647	59	96	4	1,5	1,2	1,3	0,7
95	Reparació d'ordinadors, d'efectes personals i efectes domèstics	150	27	26	0	0,4	0,6	0,4	0,0
96	Altres activitats de serveis personals	952	107	177	12	2,2	2,2	2,4	2,2
97	Activitats de les llars que donen ocupació a personal domèstic	12.848	1.175	1.651	47	30,3	24,1	22,2	8,4
99	Organismes extraterritorials	11	0	3	0	0,0	0,0	0,0	0,0
	TOTAL	42.453	4.873	7.428	558	100,0	100,0	100,0	100,0

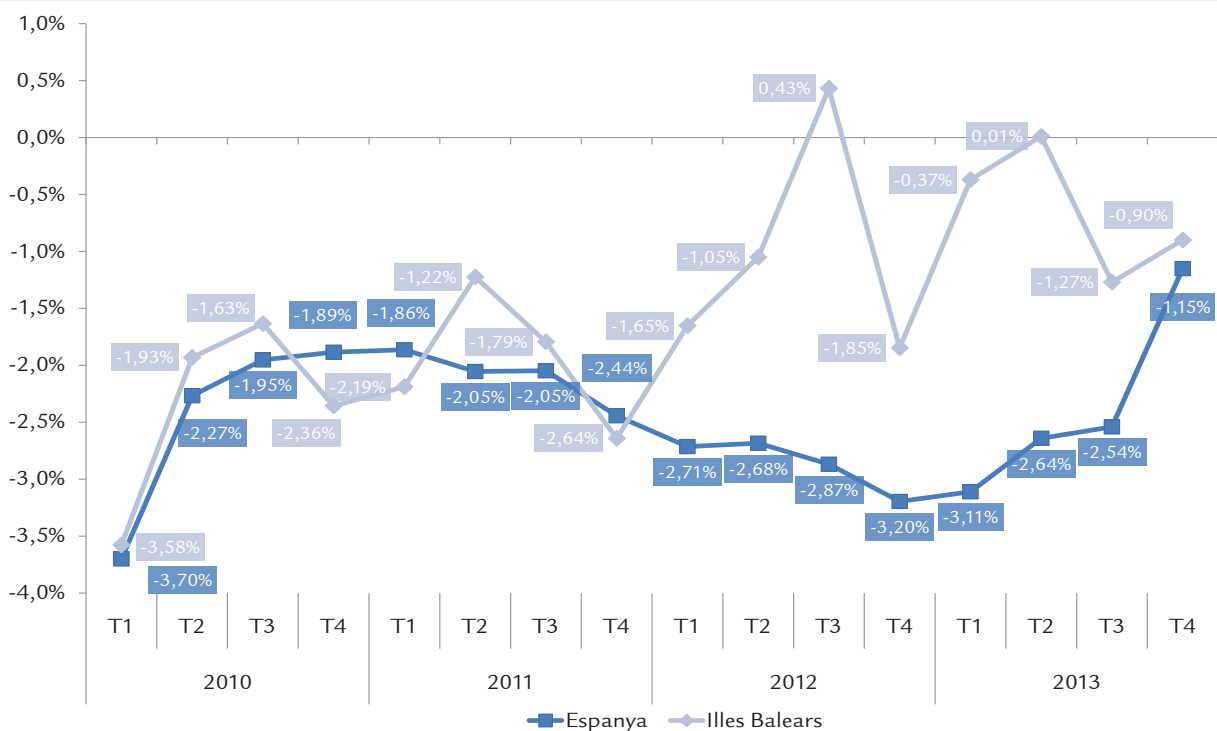
Font: OTIB a partir de dades de la TGSS.

Per acabar, es comenta la demografia de les empreses de les Illes Balears inscrites a la Seguretat social,⁹ nova operació estadística de l'Ibestat. Segons aquestes dades, en el quart trimestre del 2013 a les Illes Balears el nombre d'empreses és de 31.867, xifra que representa una caiguda d'un 0,90% respecte del mateix trimestre del 2012. Segons les dades de la TGSS, la variació interanual de les altes a Espanya presenta una contracció més intensa d'un 1,15%. Com s'observa en el gràfic 12, a Espanya es manté la tendència a la baixa però cada vegada menys intensa. També a les Illes el darrer trimestre de l'any la pèrdua d'em-

preses es redueix respecte del trimestre anterior. Tot i que en el quart trimestre del 2013 l'evolució interanual del nombre d'empreses és negativa a les Illes (-0,90%), la caiguda és inferior a la del conjunt d'Espanya (-1,15%).

Per illes, continuant en termes interanuals, les Pitiüses són les úniques que augmenten el nombre d'empreses. Així, a Formentera experimenten un increment d'un 5,28% i a Eivissa d'un 2,48%. En canvi, Mallorca registra una reducció d'un 1,53%, mentre que a Menorca és d'un 1,03%.

Gràfic 12. Evolució de la variació interanual de les empreses en alta a la Seguretat Social de les Illes Balears i Espanya (2010-2013)

Font: OTIB a partir de dades de l'Ibestat i de la TGSS.

Continuant amb la mateixa font, si s'analitza la ràtio d'altes¹⁰ d'empreses de les Illes, es fa palès que en totes la distribució d'altes i baixes segueix el mateix patró (vegeu el gràfic 13). Així, si la ràtio és inferior a 1 vol dir que les baixes superen les altes. En canvi, els resultats superiors a 1 s'obtenen quan la creació de noves empreses supera els tancaments. Per exemple, en el quart trimestre del 2013 a les Balears es registren 1.964 altes i 8.364 baixes

d'empreses, la qual cosa dóna una ràtio de 0,23. Aquesta dada representa que en aquest període s'han produït més baixes que altes, de manera que pràcticament per cada empresa que s'ha creat se n'han tancades quatre. Dit això, en el gràfic el patró és evident: durant el primer i el segon trimestres de cada any la ràtio és superior a 1 i, per tant, el nombre d'empreses noves és més alt, i durant el tercer i el quart trimestres es destrueixen moltes més

⁹ Demografia d'empreses: operació estadística trimestral que recull les altes i les baixes d'empreses de les Illes Balears a partir dels registres de comptes de cotització inscrits a la Seguretat Social.

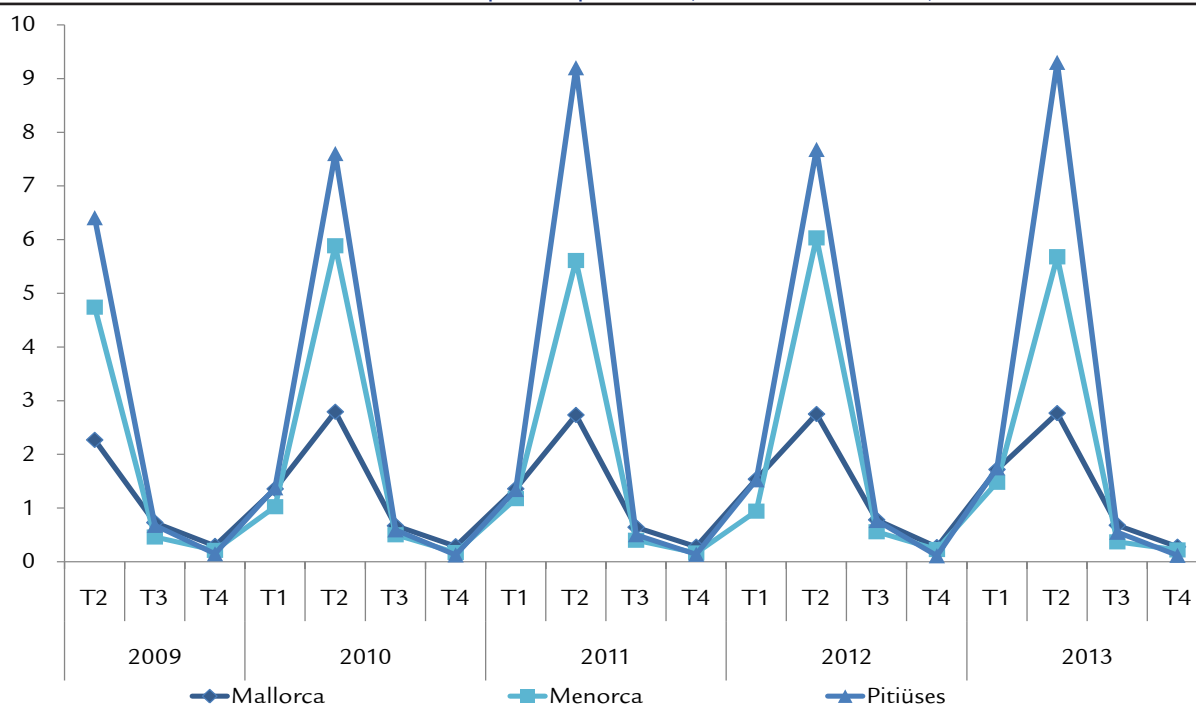
¹⁰ Ràtio d'altes: relaciona les altes d'empreses i les baixes registrades.

empreses de les que es creen, amb resultats entorn de 0. Concretament, en el segon trimestre de cada any és quan més altes es produeixen, i en el quart, quan més empreses es donen de baixa.

Pel que fa a la ràtio desagregada per a cada

una de les illes, s'observa que a les Pitiüses la diferència entre altes i baixes en els dos primers trimestres de cada any és més alta; per això presenta clarament els valors més alts en el gràfic, a conseqüència principalment de l'elevada ràtio de Formentera. Les segueixen Menorca i, finalment, Mallorca.

Gràfic 13. Ràtio d'altes i baixes d'empreses per illes (2T 2009-4T 2013)

Font: OTIB a partir de dades de l'Ibestat.

Pel que fa al sector econòmic i respecte de les dades del conjunt de l'any 2013, les altes de les Illes Balears (15.415) es distribueixen de la manera següent: la major part corresponen als serveis (84,1%), seguides de les de la construcció (12,3%), les indústries (3,2%) i l'agricultura (0,3%). Alhora, les baixes (15.703) segueixen el mateix patró, que, d'altra banda, és el característic de la nostra economia, i es concentren també en els serveis (82,6%), seguides igualment de les de la construcció (13,2%), les indústries (3,9%) i, finalment, l'agricultura (0,3%).

Destaca el dinamisme empresarial de la construcció, amb un nombre d'altes i baixes superior al seu pes en el PIB, mentre que és indús-

tries són una branca més estable.

Com es pot observar, les empreses que es donen de baixa superen en 288 les que comencen la seva activitat, motiu pel qual la ràtio d'altes dona un resultat inferior a 1 (0,98). Les 288 empreses que tanquen es distribueixen així: 177 en la construcció i 123 en les indústries. En canvi, tant l'agricultura com els serveis augmenten (cinc i set empreses més, respectivament). Ara bé, en els serveis, per un costat, s'observa que el transport perd empreses (18 menys), mentre, per l'altre, a la resta del sector dels serveis les empreses d'alta superen les que es donen de baixa (25 empreses més). Per això les ràtios de l'hostaleria i de la resta dels serveis presenten un resultat igual a 1.

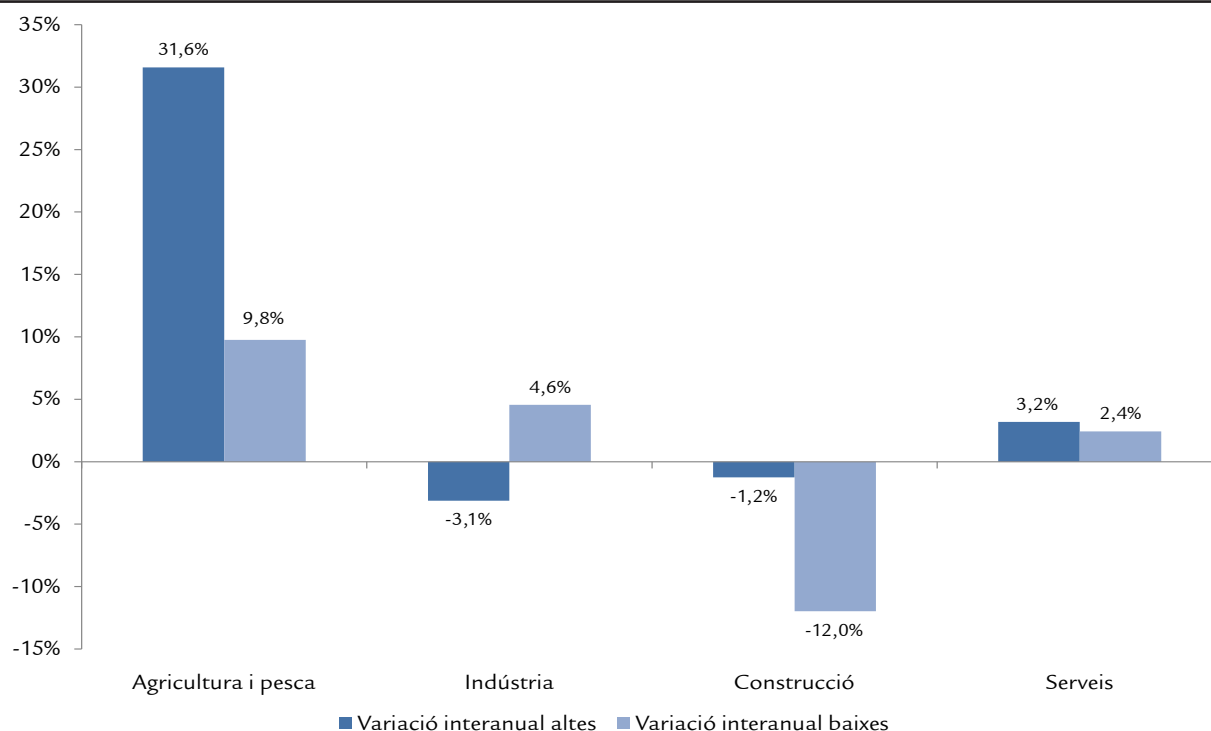
Quadre 14. Altes, baixes i ràtio d'altes d'empreses per sector a les Illes Balears (2013)

2013	Alta d'empreses	Baixa d'empreses	Ràtio d'altes
TOTAL	15.415	15.703	0,98
AGRICULTURA I PESCA	50	45	1,11
INDÚSTRIA	497	620	0,80
CONSTRUCCIÓ	1.897	2.074	0,91
SERVEIS	12.971	12.964	1,00
Transport i emmagatzematge	1.054	1.072	0,98
Hostaleria	5.072	5.062	1,00
Resta del sector dels serveis	6.845	6.830	1,00

Font: OTIB a partir de dades de l'Ibestat.

Pel que fa a l'anàlisi interanual, el 2013 els diferents sectors presenten divergències. Així, quant a les altes d'empreses, tant la indústria com la construcció mostren una reducció del nombre d'empreses creades (un -3,1% i un -1,2%, respectivament). En canvi, els serveis (3,2%) i, especialment, l'agricultura (31,6%)

augmenten les altes. Respecte del nombre de baixes, la construcció és l'únic sector en què es redueix el tancament d'empreses (-12,0%). A la resta, les empreses que es donen de baixa durant el 2013 superen les que ho feren el 2012, com ara en agricultura (9,8%), indústria (4,6%) i serveis (2,4%).

Gràfic 14. Variació interanual d'altes i baixes d'empreses per sector a les Illes Balears (2013)

Font: OTIB a partir de dades de l'Ibestat.

En definitiva, en aquest apartat s'ha analitzat l'estructura empresarial de les Illes Balears, que, com ja s'ha comentat, es caracteritza per l'elevat pes del nombre de microempreses, especialment orientades cap als serveis i la construcció. A Mallorca, com que és el centre administratiu de la comunitat autònoma, el pes de les activitats jurídiques o sanitàries és superior, mentre que a Menorca les activitats agrícoles i ramaderes superen la mitjana. A les

Pitiüses tenen més presència les relacionades amb la restauració, l'hostaleria i el comerç. Quant a les altes i les baixes d'empreses, s'observa la vinculació amb l'estacionalitat de l'economia balear, amb un nombre elevat d'empreses creades durant el segon trimestre de cada any i l'augment dels tancaments durant el quart trimestre, coincidint amb la temporada baixa.

PART III. EL MERCAT DE TREBALL A LES ILLES BALEARS

3.1 La població activa

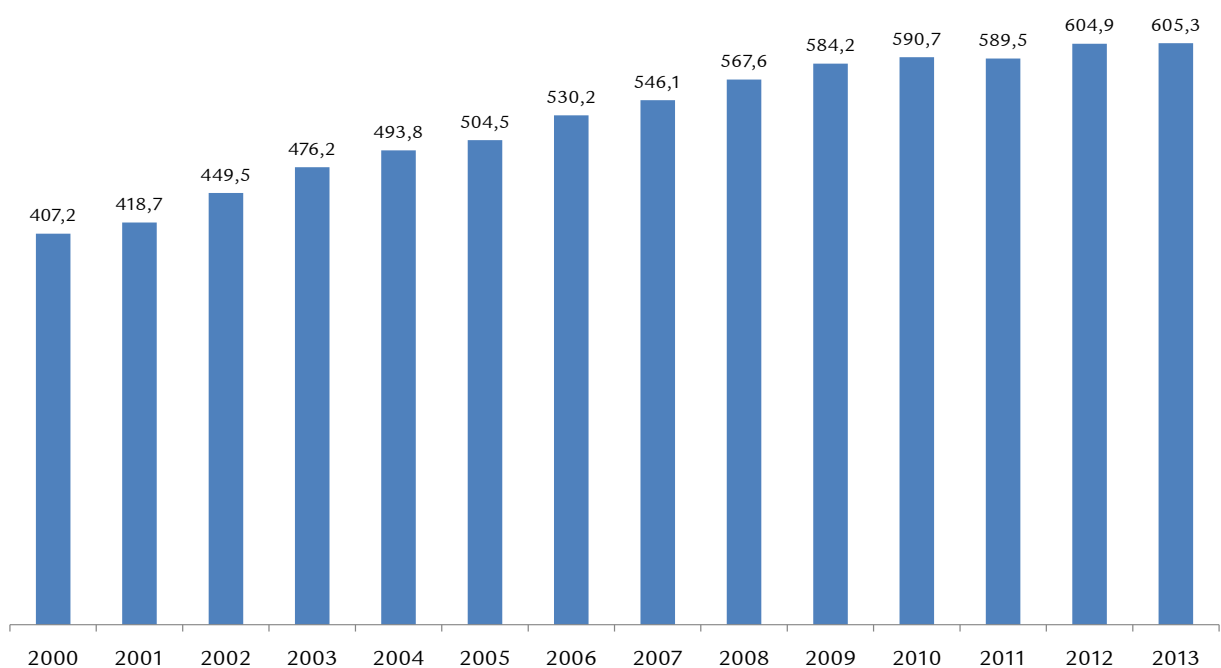
3.1.1. Evolució de la població activa i de la població inactiva

El 2013 la població activa de les Balears es manté, amb un creixement d'un 0,1 %, mentre que el nombre d'inactius augmenta un 3,8 %.

La població activa de les Illes Balears pràcticament es manté respecte de les dades del 2012, ja que registra un lleuger increment

d'un 0,1%. Així, la mitjana d'actius arriba a 605.300 persones, 475 més que l'any anterior. Respecte de les dades de l'any 2000, l'intens augment poblacional es reflecteix en la població activa, que suma 198.180 actius més en aquests tretze anys (un 48,7% més).

Gràfic 15. Evolució de la població activa a les Balears (2000-2013)

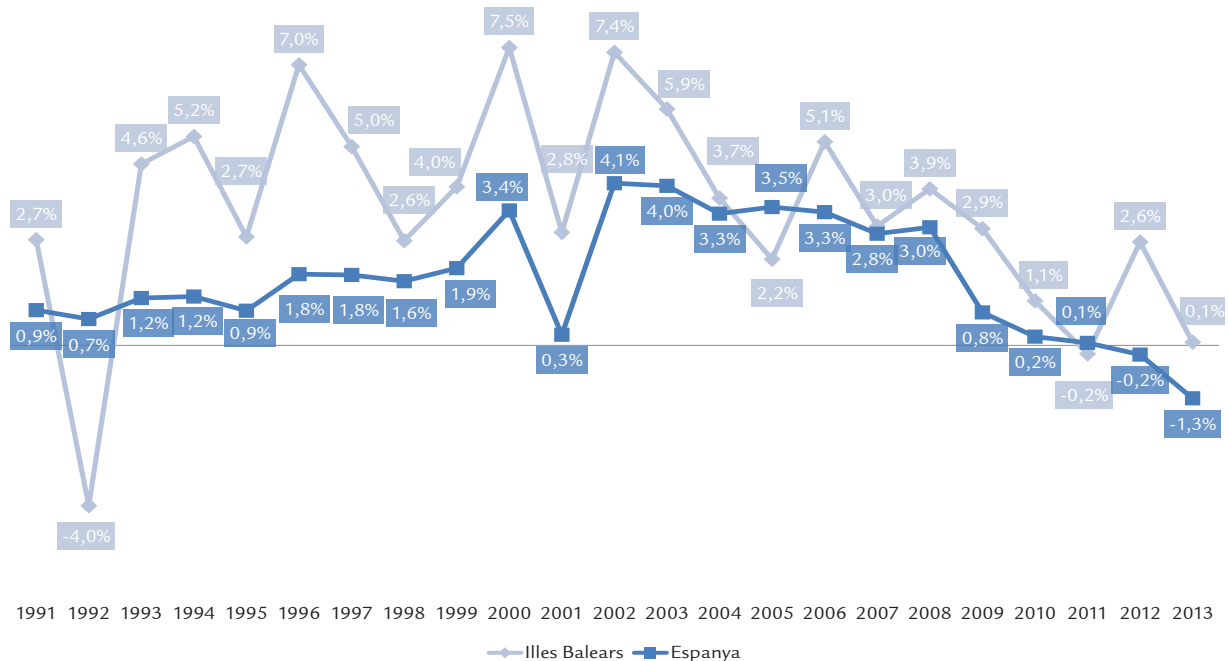
Unitats: milers de persones.

Font: OTIB a partir de dades de l'EPA (INE).

Com s'observa en el gràfic 16, l'evolució de la població activa a les Balears, després del moderat creixement de l'any 2012, es manté en un 0,1% en termes interanuals. Com sol ser habitual, aquest valor se situa per sobre del que presenta el conjunt nacional, que, per segon

any consecutiu en tota la sèrie representada, perd actius (-1,3%). La variació interanual de la població espanyola presenta oscil·lacions menys intenses que la de les Balears, que sol mostrar fluctuacions més accentuades.

Gràfic 16. Creixement relatiu de la població activa a les Balears i a Espanya (1991-2013)

Font: OTIB a partir de dades de l'EPA (INE).

D'altra banda, el grup de població inactiva assolix la xifra de 314.700 persones, la qual cosa en termes interanuals suposa un increment d'11.625 persones durant el 2013 (3,8%). Segons la classe principal d'inactivitat, els inactius de les Balears es distribueixen de la manera següent: el 37,4% són jubilats, el 27,8% es dediquen a tasques de la llar i el 19,4% addueixen altres causes, com ara la incapacitat permanent, altres pensions distintes de la jubilació o tasques socials sense remuneració. Finalment, el 2013 les persones que declaren ser estudiants són el 15,4%.

Si s'analitza la variació interanual dels mo-

tius principals per a la inactivitat, s'observa que el 2013 tots els grups augmenten. Hi ha 6.425 persones més (7,9%) que es dediquen a les tasques de la llar, seguides pels estudiants, amb 1.525 persones més (3,3%), i pels jubilats, que es mantenen (0,3%). Pel que fa a les altres causes, el creixement (6,0%) és conseqüència del gran increment que han experimentat els inactius amb incapacitat permanent, que augmenten un 29,6% el 2013. Així, sembla que una part de la població abandona el mercat de treball, probablement per la dificultat de trobar feina, i tria tornar a estudiar o dedicar-se a les tasques de la llar.

Quadre 15. Evolució de la població activa i de la inactiva a les Illes Balears (2005-2013)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Pob. activa	504.450	530.225	546.100	567.550	584.200	590.700	589.600	604.900	605.300
Pob. inactiva	299.975	296.825	306.325	308.875	306.125	304.200	313.100	303.075	314.700
Pes dels inactius segons la seva vinculació a l'activitat									
Actius potencials: totals	3,4%	2,2%	1,2%	1,6%	3,2%	3,1%	3,2%	3,6%	4,1%
Actius potencials: desanimats	2,8%	1,7%	0,8%	0,9%	1,9%	1,7%	1,7%	1,9%	2,1%
Altres inactius	96,6%	97,8%	98,8%	98,4%	96,8%	96,9%	96,8%	96,4%	95,9%
Pes segons la classe principal d'inactivitat									
Estudiants	14,1%	13,6%	13,6%	13,7%	14,1%	16,1%	16,5%	15,5%	15,4%
Jubilats	32,8%	33,4%	32,7%	34,2%	35,5%	37,0%	38,2%	38,8%	37,4%
Tasques de la llar	30,8%	31,4%	32,4%	32,7%	31,4%	27,9%	26,7%	26,8%	27,8%
Altres	22,3%	21,5%	21,2%	19,4%	19,0%	18,9%	18,6%	19,0%	19,4%

Font: OTIB a partir de dades de l'EPA (INE).

Pel que fa al perfil de la població activa, el nombre de dones s'ha incrementat de manera contínua durant pràcticament tota la sèrie estudiada (2000-2013). De fet, el pes de les actives en aquests tretze anys ha experimentat un increment total de 4,5 p. p., fet que evidencia la progressiva incorporació de les dones al mercat de treball. El 2013, la proporció de dones actives és del 45,5%, mentre que els homes són el 54,5% restant. En termes interanuals, les dones perden un 0,9% d'actives a favor del grup d'actius, que augmenten en consonància.

Per grups d'edat, la major part dels actius es concentren en la franja intermèdia (de 25 a 54 anys), concretament el 79,1%, i augmenten 1,5 p. p. més en termes interanuals. En conseqüència, perden actius tant el grup de menors de 16 anys (-1,0 p. p.), que representa el 7,8% dels actius, com el grup de més de 55 anys (-0,4 p. p.), amb un pes del 13,1%. En termes interanuals, això es reflecteix en el nombre d'actius, que cau especialment entre el col·lectiu més jove (-11,5%) i el de més

grans (-3,2%). En canvi, els actius de 25 a 54 anys guanyen un 2,0% d'efectius.

Quant a la nacionalitat de la població activa de les Balears, els espanyols presenten, evidentment, el pes més elevat. El 2013 sumen el 75,6% del conjunt d'actius de l'arxipèlag. Els segueixen els estrangers no comunitaris, que sumen el 14,0%, i els comunitaris, amb un pes del 10,4% dels actius. Si s'analitza l'evolució de la població activa estrangera des de l'any 2005, destaca el canvi que han experimentat els estrangers comunitaris, que han passat del 3,4% fins a arribar al 10,4%, un total de 7 p. p. més. Aquest fet els ha acostat als extracomunitaris (el 14% el 2013), ja que aquest grup ha perdut 1,9 p. p. en aquest mateix període. Respecte de les dades de l'any 2012, destaca el considerable increment dels actius extracomunitaris (10,6%). Contràriament, els actius de nacionalitat espanyola i els de països membres de la Unió Europea disminueixen en el darrer any (un -0,8% i un -5,9%, respectivament).

Quadre 16. Evolució de la població activa total per sexe, edat i nacionalitat a les Illes Balears (2000-2013)

Anys	TOTAL	SEXE		EDAT			NACIONALITAT		
		Homes	Dones	16 a 24 anys	25 a 54 anys	55 anys i més	Espanyols	UE-27	NO UE
2000	407,2	59,0%	41,0%	14,5%	75,9%	9,7%	-	-	-
2005	504,5	57,4%	42,6%	12,5%	77,1%	10,4%	80,6%	3,4%	16,0%
2006	530,2	57,3%	42,7%	12,1%	77,1%	10,8%	79,3%	5,3%	15,4%
2007	546,1	57,4%	42,6%	11,2%	78,1%	10,6%	76,3%	7,9%	15,8%
2008	567,6	56,7%	43,3%	10,8%	78,2%	11,0%	74,1%	7,8%	18,0%
2009	584,2	55,9%	44,1%	10,6%	78,0%	11,5%	74,1%	7,8%	18,1%
2010	590,7	54,9%	45,1%	9,9%	78,6%	11,5%	73,5%	9,3%	17,1%
2011	589,6	54,5%	45,4%	9,1%	78,2%	12,7%	75,1%	10,8%	14,1%
2012	604,9	54,1%	45,9%	8,8%	77,6%	13,5%	76,2%	11,1%	12,7%
2013	605,3	54,5%	45,5%	7,8%	79,1%	13,1%	75,6%	10,4%	14,0%

Font: OTIB a partir de dades de l'EPA (INE).

Per completar l'anàlisi de l'evolució de la població activa de les Balears, es fa referència a la distribució segons la relació de parentiu amb la persona de referència a la llar enquesta (vegeu el quadre 17). Els homes es mantenen com la persona de referència en la majoria de casos (54,8%), mentre que les dones

són majoritàriament cònjuges (43,5%). En termes interanuals, aquests dos casos perden pes. Així, en el primer cas, el pes dels actius perd 0,5 p. p., mentre que en el segon les dones actives perden 1,5 p. p. respecte de l'any 2012.

Quadre 17. Població activa a les Balears segons la relació de parentiu amb la persona de referència de la llar per sexe (2008-2013)

	2008			2010			2012			2013		
	Total	Dones	Homes	Total	Dones	Homes	Total	Dones	Homes	Total	Dones	Homes
Persona de referència	262.038	41,2%	50,0%	281.810	40,2%	53,9%	289.075	40,1%	54,3%	287.805	38,8%	54,8%
Cònjuge	177.743	39,8%	24,8%	178.607	40,7%	21,6%	191.682	42,0%	22,9%	197.616	43,5%	23,6%
Fill/ fillastre	90.885	13,6%	17,9%	92.259	12,9%	17,8%	92.099	12,7%	17,4%	91.446	12,8%	17,0%
Gendre/nora	3.996	0,6%	0,8%	4.583	0,8%	0,8%	4.947	1,0%	0,7%	4.103	0,6%	0,7%
Nét/néta	1.941	0,1%	0,5%	1.882	0,2%	0,4%	1.307	0,1%	0,3%	1.704	0,3%	0,3%
Pare/mare/sogres	3.947	0,8%	0,6%	3.440	0,8%	0,4%	6.787	1,8%	0,6%	5.039	1,2%	0,5%
Altres	17.964	2,5%	3,7%	17.598	3,0%	3,0%	7.463	0,9%	1,5%	8.415	1,1%	1,6%
Pers. domèstic	621	0,3%	-	1.738	0,5%	0,1%	1.778	0,5%	0,1%	1.771	0,6%	0,1%
Sense parentiu	8.418	1,2%	1,7%	8.784	0,9%	2,0%	9.684	1,0%	2,1%	7.420	1,1%	1,3%
Total	567.553	245.635	321.917	590.701	266.343	324.358	604.822	277.847	326.975	605.319	275.256	330.063

Font: OTIB a partir de dades de l'EPA (INE).

En definitiva, l'any 2013 la població activa es desmarca dels resultats negatius de l'any 2011 i continua amb un creixement d'un 0,1%. També augmenten el 2013 els inactius, i són sobretot els estudiants i les persones que es

dediquen a la llar els que abandonen el mercat de treball. El perfil de la població activa que s'incorpora a l'activitat és el d'un home, de 25 a 54 anys i de nacionalitat extracomunitària.

3.1.2 Població activa per nivell d'estudis

En els darrers anys han disminuït els actius que han completat fins a la primera etapa de l'ESO, i han augmentat els que han acabat la segona etapa de l'ESO i els estudis superiors. Per tant, es pot dir que el nivell educatiu de la població activa de les Balears augmenta.

Un tret determinant de l'ocupabilitat de la població és el nivell educatiu, de manera que a mesura que augmenta també creixen les probabilitats d'inserció en el mercat laboral. A les Illes Balears, els resultats educatius estan per sota de la mitjana nacional, condicionats per les característiques del mercat de treball, tant entre els actius que han completat els estudis de primària (el 10,7% vs. l'11,5%), com entre

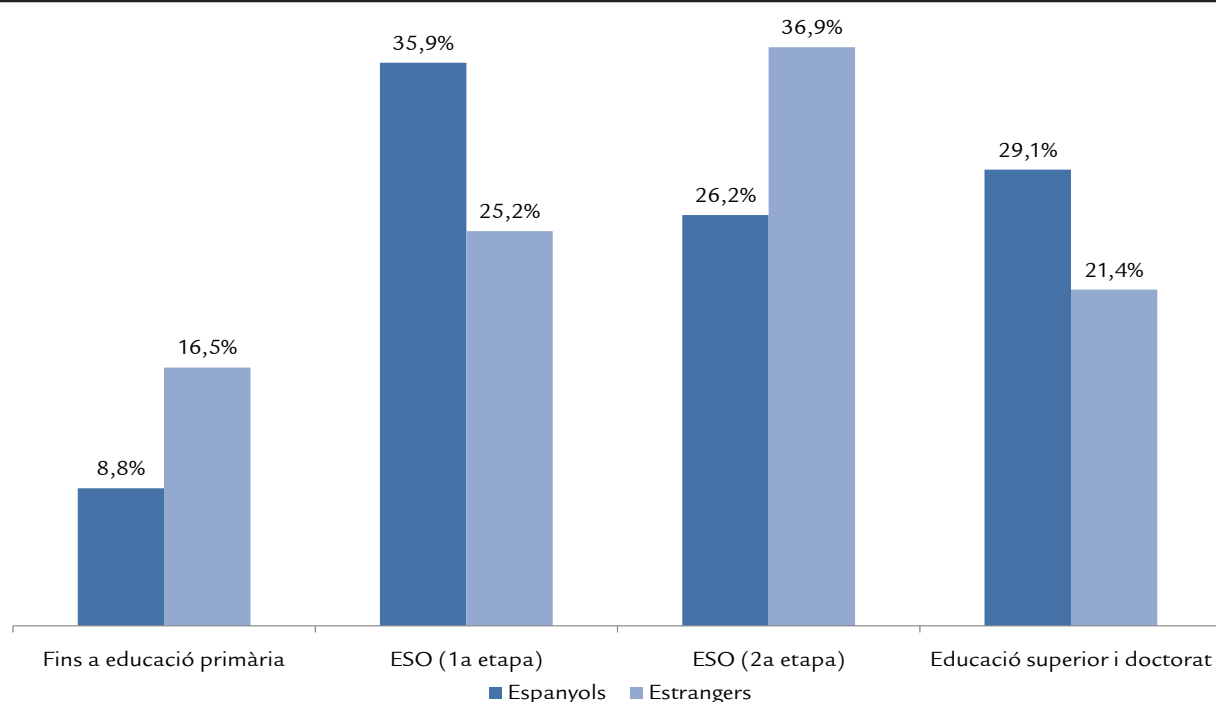
els que tenen estudis superiors (el 27,2% vs. el 35,8%). De fet, les Balears són la comunitat autònoma amb el nivell més baix de població activa amb estudis superiors i doctorat, 8,6 p. p. per sota de la mitjana nacional. En canvi, les Illes presenten el valor més alt del conjunt espanyol pel que fa a la població activa titulada en segona etapa de l'ESO (28,8%), per sobre de la mitjana nacional (23,2%). Quant a la nacionalitat, la població activa estrangera mostra un pes més elevat entre les persones que han completat fins a la segona etapa de secundària (36,9%), pes que supera en 10,7 p. p. el resultat dels espanyols (26,2%) per a aquest mateix nivell educatiu.

Quadre 18. Distribució percentual de la població activa per nivell d'estudis i comunitat autònoma (2013)

	Fins a educació primària	ESO (1a etapa)	ESO (2a etapa)	Educació superior i doctorat
Total Espanya	11,5	29,5	23,2	35,8
Andalusia	14,5	34,8	21,6	29,1
Aragó	11,1	25,2	26,4	37,2
Astúries	8,2	25,9	23,7	42,2
Illes Balears	10,7	33,3	28,8	27,2
Canàries	16,1	30,3	24,3	29,3
Cantàbria	5,2	26,9	26,8	41,1
Castella i Lleó	10,0	28,0	24,8	37,2
Castella-la Manxa	13,7	35,8	22,1	28,4
Catalunya	14,0	27,1	22,5	36,5
Com. Valenciana	14,0	31,4	23,6	32,6
Extremadura	10,5	44,6	17,4	27,5
Galícia	7,2	36,3	20,5	36,1
Madrid	6,6	20,7	25,9	46,8
Múrcia	16,3	33,2	20,9	29,6
Navarra	7,3	25,0	25,0	42,8
País Basc	4,9	21,2	21,8	52,1
La Rioja	8,8	28,8	24,1	38,3

Font: OTIB a partir de dades de l'EPA (INE).

Gràfic 17. Percentatge de població activa per grup de nacionalitat i nivell educatiu a les Illes Balears (2013)

Font: OTIB a partir de dades de l'EPA (INE).

En general, a partir de l'any 2007 s'observa un augment del nivell d'estudis de la població activa a les Illes Balears. D'una banda, disminueix el percentatge d'actius que han completat l'educació primària, amb un total de -5,3 p.p. en els darrers sis anys, i també el dels que han acabat la primera etapa de l'ESO, amb 2,6 p.p. menys respecte del 2007. De l'altra, augmenta el nombre d'actius que han completat la segona etapa de secundària (3,0 p.p. més) i estudis superiors i doctorat (4,9 p.p. més). En el conjunt d'Espanya augmenten la seva proporció tant els graduats en la primera etapa de secundària (1,1 p.p.) com els titulats superiors (4,0 p.p.) en el mateix

període.

Per sexes, les dones presenten un nivell formatiu superior, tant a Espanya com a les Balears. Així, els actius superen les actives en els dos primers nivells educatius (primària i primera etapa de secundària), mentre que les dones els superen a la segona etapa de l'ESO i en estudis superiors. La diferència més elevada es produeix, especialment, entre els actius amb una titulació superior, grup en què el pes de les dones (30,3%) supera el dels homes (24,7%) en 5,6 p.p. En el conjunt nacional la diferència és encara més acusada (7,3 p.p. el 2013).

Quadre 19. Distribució percentual de la població activa per nivell d'estudis i sexe a Espanya i a les Illes Balears (2008-2013)

	Fins a educació primària				ESO (1a etapa)				ESO (2a etapa)				Educació superior i doctorat			
	2008	2010	2012	2013	2008	2010	2012	2013	2008	2010	2012	2013	2008	2010	2012	2013
Total																
Espanya	15,8	14,7	12,3	11,5	28,4	28,3	29,3	29,5	24,0	24,0	23,5	23,2	31,8	33,1	34,8	35,8
Illes Balears	13,6	13,6	11,2	10,7	36,6	35,0	33,5	33,3	28,6	28,3	30,0	28,8	21,3	23,1	25,3	27,2
Homes																
Espanya	17,7	16,2	13,4	12,5	30,9	31,3	32,4	32,7	23,0	23,1	22,8	22,4	28,5	29,4	31,4	32,5
Illes Balears	15,7	15,1	12,5	11,3	39,4	38,6	34,5	36,4	26,9	26,1	29,9	27,6	18,2	20,2	23,1	24,7
Dones																
Espanya	13,3	12,7	11,0	10,2	25,2	25,2	25,7	25,8	25,5	24,4	24,4	24,2	36,1	37,7	38,9	39,8
Illes Balears	10,9	11,8	9,8	9,9	33,0	30,6	32,2	29,6	31,1	31,0	30,1	30,3	25,3	26,6	27,9	30,3

Font: OTIB a partir de dades de l'EPA (INE).

El nivell de formació dels joves de les Illes Balears està en una posició de desavantatge respecte del conjunt d'Espanya. En aquest sentit, les taxes d'escolarització a 16 i a 18 anys se situen a la coa de les de totes les comunitats autònomes. Les darreres dades educatives disponibles, que fan referència al curs 2011/2012, mostren una taxa d'escolarització a 18 anys del 36,8%, inferior a la mitjana nacional (41,9%) i la més baixa de tot l'Estat. Ara bé, la taxa d'escolarització a 16 anys (86,1%) d'aquest mateix curs, tot i que també és la més baixa d'Espanya, és una de les més altes que han assolit les Illes Balears des del curs 1996/1997; per tant, es pot dir que l'evolució és favorable.

Segons les xifres del curs 2010/2011, les taxes

brutes de graduació en tots els nivells educatius recollits en el quadre 20 presenten a les Illes Balears resultats inferiors que en el conjunt nacional. Malgrat això, si es comparen aquestes dades amb les del curs 2001/2002, s'observa que en tots els nivells ha augmentat la taxa de graduació. L'única excepció és la taxa de l'ESO, que ha perdut 1,9 p.p. en aquest temps. En efecte, la taxa dels graduats en ESO a les Balears és del 64,6%, 9,7 p.p. per sota de la del conjunt estatal. Per sexes, si es comparen les taxes femenines amb les masculines es fa palès la major importància que atorga el col·lectiu femení a l'educació, ja que les taxes de les dones superen clarament les dels homes en tots els nivells educatius, tant a les Balears com a Espanya.

Quadre 20. Taxes brutes de graduació en ensenyaments no universitaris per nivell educatiu i sexe, a Espanya i a les Illes Balears (2010/2011), i variació percentual respecte al curs 2001/2002

	Total		Homes		Dones	
	Valor	Var. pp	Valor	Var. pp	Valor	Var. pp
Educació secundària obligatòria (ESO)						
Illes Balears	64,6	-1,9	59,3	0,1	70,2	-4,1
Espanya	74,3	3,2	69,3	5,5	79,6	0,8
Batxillerat / COU						
Illes Balears	37,1	2,0	30,3	2,7	44,3	1,3
Espanya	50,3	5,2	43,5	6,0	57,5	4,3
Tècnic / Tècnic auxiliar (*)						
Illes Balears	16,8	5,9	15,1	4,4	18,5	7,4
Espanya	20,0	6,6	18,7	5,6	21,3	7,6
Tècnic superior / Tècnic especialista (*)						
Illes Balears	11,5	3,8	10,6	3,7	12,5	4,0
Espanya	21,4	4,0	19,2	3,0	23,7	5,0

(*) es considera l'alumnat graduat en cicles formatius de grau mitjà d'FP i d'arts plàstiques i disseny, i e. esportives de grau mitjà.

Font: OTIB a partir de dades del Ministeri d'Educació, Cultura i Esport.

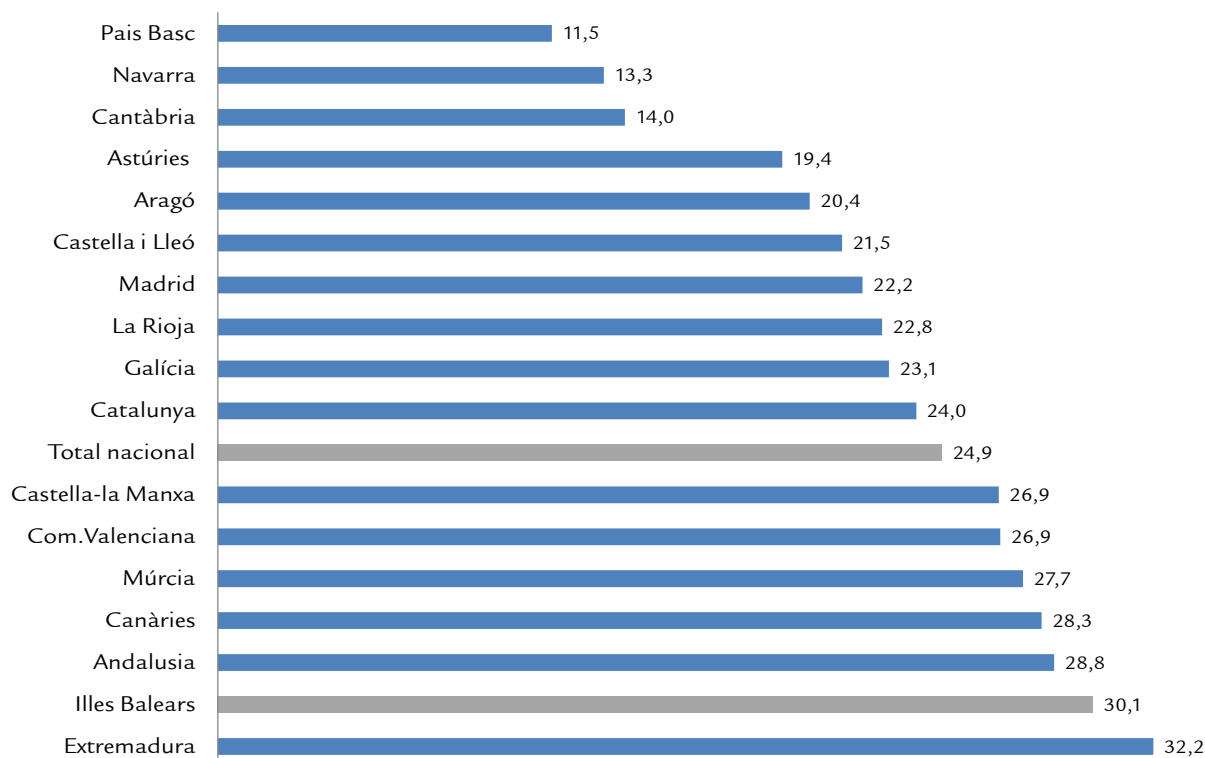
El fet que els joves de les Illes Balears tenen menys formació/estan menys formats es posa de manifest si s'analitza la taxa d'abandonament escolar prematur.¹¹ Les Illes Balears són la segona comunitat autònoma amb la taxa més alta, amb el 30,1%, només darrere d'Extremadura l'any 2012. Al mateix temps, la mitjana nacional se situa en el 24,9%. Si es compara aquest indicador amb el d'altres països de la UE-28, les Balears són a molta distància dels valors que presenten, per exemple, Alemanya (10,6%), França (11,6%) o el Regne Unit (13,6%). També, com s'ha comentat en un apartat anterior, el resultat de les Illes duplica l'objectiu de l'Estratègia Europa 2020 (15%).

De la mateixa manera, les dades del Ministeri d'Educació respecte al nombre de graduats en estudis superiors posen de manifest la diferència existent entre el resultat de les Illes Balears i la mitjana espanyola. El curs 2010-2011,¹² la taxa bruta de la població que es graduà en educació superior a les Illes va ser la més baixa d'Espanya, només darrere de les ciutats autònomes de Ceuta i Melilla. Així, el percentatge de diplomats de les Balears és del 12,6%, mentre que a Espanya augmenta fins al 20,3%. Igualment, el pes dels llicenciats és del 5,5% davant el 19,9% nacional, cosa que suposa una diferència de 14,4 p.p. Un altre cop, el col·lectiu femení assoleix uns percentatges superiors als del masculí en tots els estudis superiors.

¹¹ Taxa d'abandonament escolar prematur: representa la població de 18 a 24 anys que no ha completat el grau d'educació secundària de segona etapa i no segueix cap tipus d'educació o formació.

¹² Darreres dades publicades en el moment d'elaborar aquest informe.

Gràfic 18. Taxes d'abandonament escolar prematur per comunitat autònoma (2012)

Font: OTIB a partir de dades del Ministeri d'Educació, Cultura i Esport.

En conclusió, les dades anteriors mostren el baix resultat educatiu que presenten les Illes Balears respecte de la resta d'Espanya. També s'observa una millora dels indicadors lleugera però progressiva. Ara bé, durant els pròxims anys s'ha de fomentar el nivell formatiu de la

població en general i dels actius en particular, ja que l'augment permetrà incrementar l'ocupabilitat del conjunt de treballadors. Aquest fet es traduirà en una activitat econòmica més elevada que portarà efectes positius tant a les persones com a l'economia en general.

3.1.3 Evolució de la taxa d'activitat

El 2013 la taxa d'activitat de les Balears és del 65,8%. És la taxa més alta del conjunt d'Espanya i se situa 6,2 p. p. per sobre de la mitjana nacional.

Segons les dades de l'EPA, la taxa d'activitat de l'any 2013 se situa en el 65,8%, 0,8 p. p. per sota de la taxa de l'any anterior. Com sol ser habitual, les Illes Balears presenten el resultat més alt del conjunt de l'Estat i superen també la mitjana nacional (59,6%). Tot i que en termes interanuals els valors de les Illes i

d'Espanya han experimentat un descens, s'observa que des del començament de la crisi econòmica el 2007 la taxa d'activitat ha crescut en ambdós casos (1,7 p. p. i 0,6 p. p., respectivament). Per tant, es fa palès que moltes persones inactives empeses per les dificultats econòmiques s'incorporen al mercat de treball, la qual cosa fa augmentar la població activa i, en conseqüència, la taxa d'activitat.

Per sexe, les taxes d'activitat dels homes són

més elevades, ja que superen clarament les femenines. Ara bé, un dels efectes de la crisi ha estat el fort creixement de la taxa entre les dones, que probablement s'han incorporat al mercat de treball per augmentar els ingressos de les famílies davant l'augment de l'atur. Així, respecte dels valors del 2007, elles han incrementat la seva taxa en 5,0 p. p., mentre que els homes l'han reduïda 1,5 p. p. El 2013, la taxa femenina és del 59,4%, i la masculina, del 72,3%. Quant als grups d'edat, evidentment la taxa més alta del 2013 correspon a la franja de 25 a 54 anys (89,6%), seguida de la dels menors de 25 anys (45,4%) i, finalment, de la dels més grans de 55 anys (28,2%). En termes interanuals, només augmenten lleugerament els resultats els actius de 25 a 54 anys (0,9 p. p.). Respecte del 2007, s'observa un increment de les taxes en els grups de mitjana edat (4,3 p. p.) i dels més grans de 55 anys (4,3 p. p.); en canvi, baixa considerable-

ment entre els més joves (-11,0 p. p.), probablement perquè es mantenen més temps en el sistema educatiu.

Quant a la nacionalitat, les taxes d'activitat dels estrangers solen ser superiors a les dels espanyols. Així, els extracomunitaris, que presenten la taxa més alta, se situen en el 72,8%; els segueixen els estrangers de la UE-27, amb el 70,6%, i, finalment, els espanyols, amb el 64,1%. Respecte del 2012, només augmenten la taxa els estrangers comunitaris (3,1 p. p.). Alhora, els espanyols (-1,3 p. p.) i els extracomunitaris perden presència (-1,9 p. p.) aquest darrer any. Si es comparen les taxes amb les del 2007, any de començament de la crisi, s'observa l'augment tant dels espanyols (2,8 p. p.) com dels membres de la UE-27 (1,6 p. p.) i el descens de la taxa dels extracomunitaris (-6 p. p.) per la sortida del país davant les dificultats per trobar feina.

Quadre 21. Evolució de la taxa d'activitat per sexe, edat i nacionalitat per comunitat autònoma (2009-2013)

Comunitat autònoma	Total			Dones			Homes			Menors de 25 anys			Entre 25 i 54 anys			Majors de 54 anys			Espanyols			UE-27			NO UE		
	2009	2011	2013	2009	2011	2013	2009	2011	2013	2009	2011	2013	2009	2011	2013	2009	2011	2013	2009	2011	2013	2009	2011	2013	2009	2011	2013
Total Espanya	59,9	60,0	59,6	51,5	52,9	53,3	68,6	67,5	66,2	49,5	44,9	41,3	84,7	86,0	86,9	21,2	21,9	22,5	57,5	57,8	57,7	74,4	69,5	69,6	78,2	79,4	76,7
Andalusia	58,3	58,8	58,8	48,7	50,5	52,0	68,2	67,3	66,0	48,7	45,3	40,9	81,0	82,6	84,3	19,0	20,0	20,7	56,7	57,5	57,8	66,6	60,9	62,8	78,9	77,6	75,7
Aragó	59,0	58,4	58,4	50,6	51,3	52,1	67,4	65,8	64,8	45,6	42,0	41,6	87,2	87,1	88,6	20,8	21,8	21,2	56,0	55,6	55,4	80,7	84,2	84,8	80,4	76,1	78,5
Astúries	52,0	51,8	52,3	45,2	45,7	46,9	59,5	58,5	58,4	44,8	34,6	34,4	79,7	81,4	83,4	17,1	17,9	18,7	51,0	50,5	51,2	79,9	78,1	72,5	73,2	79,7	79,0
Illes Balears	65,6	65,3	65,8	57,9	59,1	59,4	73,4	71,6	72,3	56,2	50,3	45,4	86,9	87,2	89,6	26,1	28,0	28,2	62,9	63,2	64,1	65,0	66,4	70,6	80,6	78,0	72,8
Canàries	62,1	63,0	62,4	53,6	56,3	56,5	70,7	69,7	68,5	47,8	44,6	43,6	83,0	85,1	84,9	22,8	24,5	25,2	59,8	60,7	60,5	62,6	64,4	59,5	79,1	78,1	79,0
Cantàbria	56,8	56,3	55,9	48,8	48,8	49,4	65,3	64,2	62,8	42,8	36,1	30,1	83,8	83,8	85,2	18,4	20,3	20,8	55,4	55,2	54,5	76,0	67,5	83,0	78,1	75,5	74,9
Castella i Lleó	54,6	55,3	54,8	45,9	47,8	48,4	63,4	63,0	61,4	45,0	41,8	35,5	83,7	85,4	86,3	18,0	19,6	20,5	53,0	53,9	53,5	82,0	79,3	77,8	76,1	76,0	77,9
Castella-la Manxa	57,7	58,7	58,7	46,7	49,7	50,3	68,5	67,6	67,2	50,7	46,7	41,6	82,4	84,7	85,5	17,7	18,9	21,2	55,1	56,1	56,8	83,7	83,2	77,7	77,2	80,6	77,8
Catalunya	62,7	63,0	61,8	55,0	56,6	56,3	70,7	69,8	67,8	54,2	51,1	48,2	87,2	89,2	89,6	24,0	24,5	24,2	60,1	60,3	59,6	81,0	77,1	75,5	75,4	79,4	76,7
Com. Valenciana	61,3	60,0	59,9	52,8	52,9	53,3	70,0	67,2	66,8	54,5	45,8	42,7	84,6	85,6	86,7	22,1	20,9	22,3	58,4	58,2	58,2	67,2	56,8	59,9	78,4	77,7	75,3
Extremadura	53,8	54,4	56,1	43,9	45,3	49,0	64,0	63,8	63,4	45,3	41,5	41,6	80,1	81,4	84,3	16,3	17,7	19,1	53,2	54,0	55,7	77,4	65,8	63,7	71,1	72,3	72,7
Galícia	55,2	55,2	54,6	48,5	49,2	49,1	62,5	61,7	60,6	44,8	38,8	35,1	84,0	85,4	85,7	19,4	19,6	19,8	54,4	54,3	53,8	69,6	63,1	70,7	77,7	78,3	73,5
Madrid	64,8	64,2	63,1	57,3	57,8	57,6	72,8	71,2	69,2	49,6	43,9	40,9	88,7	89,2	89,6	25,3	25,8	25,7	61,1	60,5	60,2	83,8	81,4	85,3	81,4	83,3	78,0
Múrcia	61,6	61,9	61,7	51,7	53,1	53,2	71,3	70,6	70,1	49,1	47,3	41,6	83,1	84,5	85,4	21,6	21,6	23,6	57,8	58,4	58,9	67,7	56,2	53,7	79,6	81,3	79,3
Navarra	60,6	60,3	59,4	52,2	54,0	52,9	69,0	66,8	66,1	47,3	42,6	34,2	87,1	89,0	88,2	21,2	20,2	23,9	57,9	57,5	57,8	84,6	83,6	73,9	81,0	83,4	75,1
País Basc	57,4	58,4	56,5	50,1	52,6	51,0	65,2	64,7	62,5	42,9	39,3	32,2	86,3	88,4	88,3	18,7	21,2	21,1	56,3	57,2	55,6	80,2	85,8	78,4	74,9	78,7	81,9
La Rioja	60,0	59,8	58,3	50,8	52,9	52,6	69,2	67,0	64,4	49,4	41,2	35,4	85,7	88,3	87,6	21,5	21,6	22,7	57,1	57,1	55,9	82,1	82,1	85,9	74,9	77,4	71,3

Font: OTIB a partir de dades de l'EPA (INE).

3.2 La població ocupada

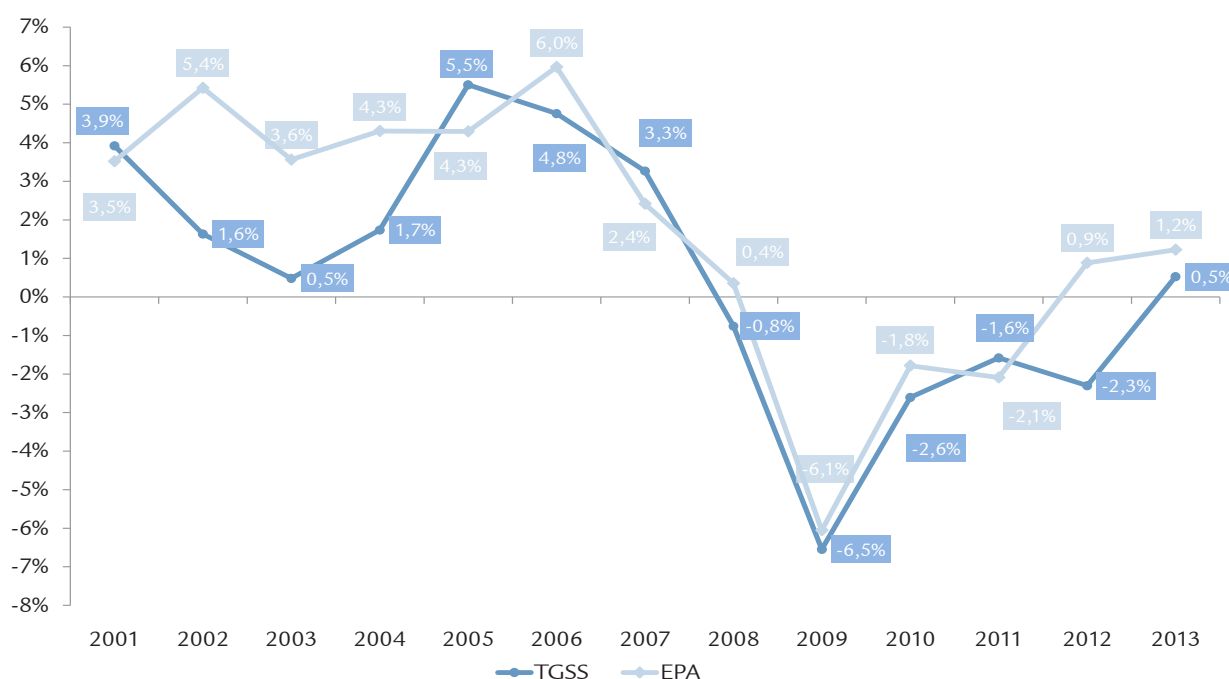
3.2.1 Evolució de la població ocupada i de l'afiliació a la Seguretat Social

L'any 2013 l'ocupació presenta un lleuger creixement en termes interanuals segons les dues fonts disponibles. Així, segons les dades de l'EPA els ocupats augmenten un 1,2 %, i els afiliats a la Seguretat Social ho fan un 0,5 %.

Per efectuar l'anàlisi de la població ocupada es consideren dues fonts de dades: els registres d'afiliats a la Seguretat Social a partir de les dades de la Tresoreria General de la Seguretat Social i el nombre d'ocupats segons l'EPA, que elabora l'INE. Per primera vegada

des de l'any 2007 ambdues fonts registren un creixement en termes interanuals. En el primer cas, els registres de la TGSS mostren un lleuger increment respecte de l'any anterior d'un 0,5 % i, en el segon, pel que fa a l'EPA, el creixement supera el punt percentual respecte del 2012 (1,2 %). D'aquesta manera, la TGSS registra 397.861 afiliats, i l'EPA, 470.350 ocupats. A Espanya, es mantenen les variacions negatives en les dues fonts, tot i que es modera la caiguda respecte de l'any anterior.

Gràfic 19. Taxes de creixement interanual de l'afiliació a la Seguretat Social i la població ocupada a les Balears segons l'EPA (2001-2013)

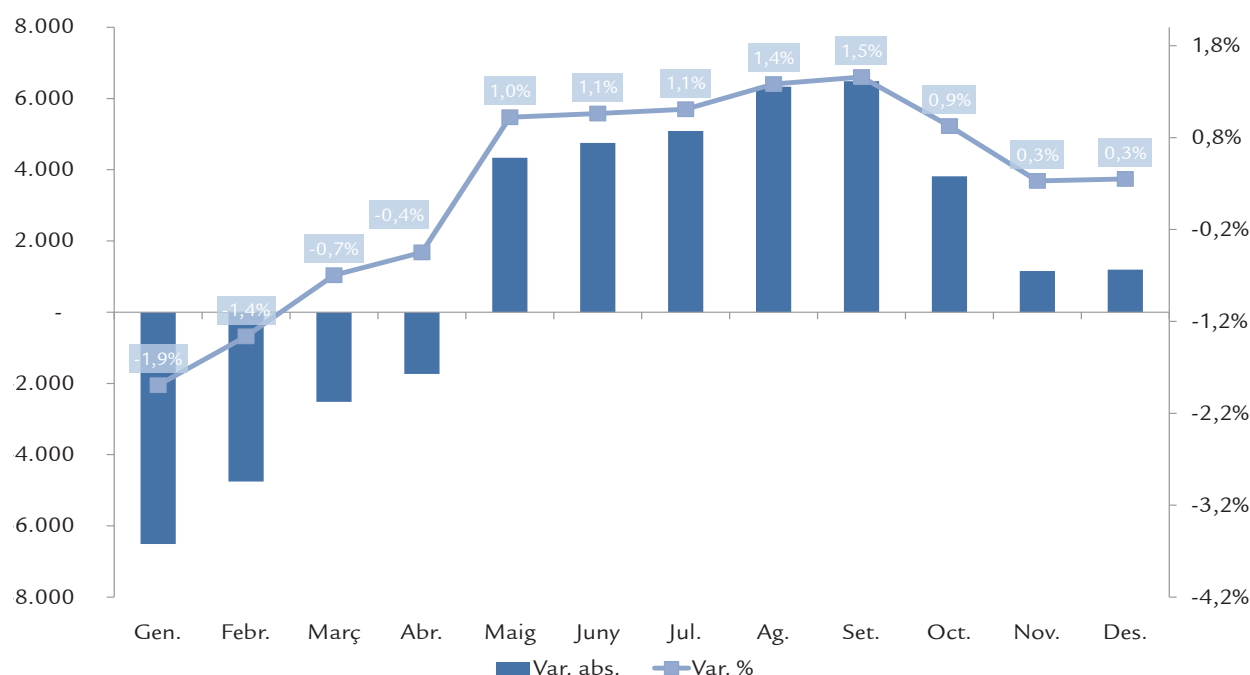

Font: OTIB a partir de dades de la TGSS i l'EPA (INE).

Si s'observa l'evolució mensual de l'afiliació mitjana de la TGSS, es pot comprovar com el nombre d'afiliats s'incrementa durant la major part del darrer any. L'augment també permet intuir el pes del turisme en el mercat de treball de les Balears, ja que els creixements de l'afiliació es produeixen a partir del mes

de maig, coincidint amb la temporada alta turística. Aquests bons resultats s'esdevenen en un any de gran dinamisme en el sector dels serveis, amb augments del nombre de turistes internacionals, del nombre de pernoctacions i de la despesa per turista.

Gràfic 20. Variació interanual de l'afiliació mitjana a la Seguretat Social a les Balears per mesos (2013)

Font: OTIB a partir de dades de la TGSS.

Els registres del darrer dia del mes permeten analitzar l'afiliació per illes. El 80,3% dels afiliats estan registrats a Mallorca, seguits del 12,6% de les Pitiüses i del 6,9% de Menorca. Per primera vegada des de l'any 2007 totes les illes presenten augments interanuals en l'afiliació. Així, el 2013 es registren 2.078 afiliats més a les Illes (un 0,5% més). Aquest increment es distribueix de la manera següent:

les Pitiüses tenen un 2,7% més d'afiliats (1.328 persones més), a Menorca creixen un 1,9% (502 persones més) i Mallorca suma un 0,3% (944 persones més). L'afiliació a Eivissa i a Formentera es comporta millor en termes d'ocupació, ja que des de l'any 2001 registra creixements positius del nombre d'afiliats durant tots els anys, llevat de la caiguda experimentada l'any 2009.

Quadre 22. Evolució anual de l'afiliació a la Seguretat Social per illes (2007-2013)

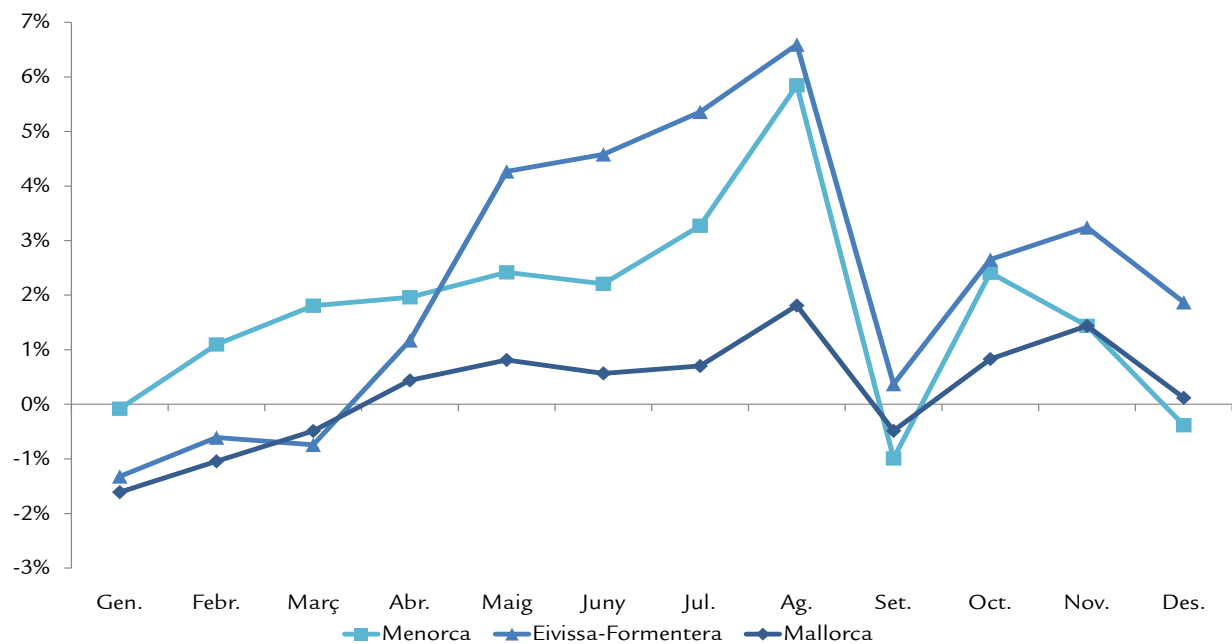
	Mallorca	Menorca	Pitiüses	Illes Balears
2007	372.845	33.306	49.124	455.694
2008	369.700	32.525	49.410	452.244
2009	344.789	30.024	46.761	422.638
2010	333.934	29.025	47.249	411.617
2011	327.072	28.089	48.270	405.113
2012	318.432	26.777	48.841	395.784
2013	319.377	27.279	50.169	397.861

Font: OTIB a partir de dades de la TGSS.

L'evolució més favorable de les Pitiüses en comparació de les illes majors es pot observar en el gràfic 21. El seu creixement interanual està per damunt del de les altres illes pràcticament tots els mesos de l'any. Destaca, sobretot, l'augment de l'afiliació el darrer dia del mes d'agost (un 6,6%). A Mallorca i

Menorca, tot i que els mesos centrals de l'any també guanyen afiliats, el creixement és menor. A més, al mes de setembre a les dues illes majors cau l'afiliació (un -0,5% i un -1,0%, respectivament), mentre que a les illes menors augmenta un 0,4%.

Gràfic 21. Taxes de creixement interanual de l'afiliació a la Seguretat Social el darrer dia del mes per illes i mesos (2013)

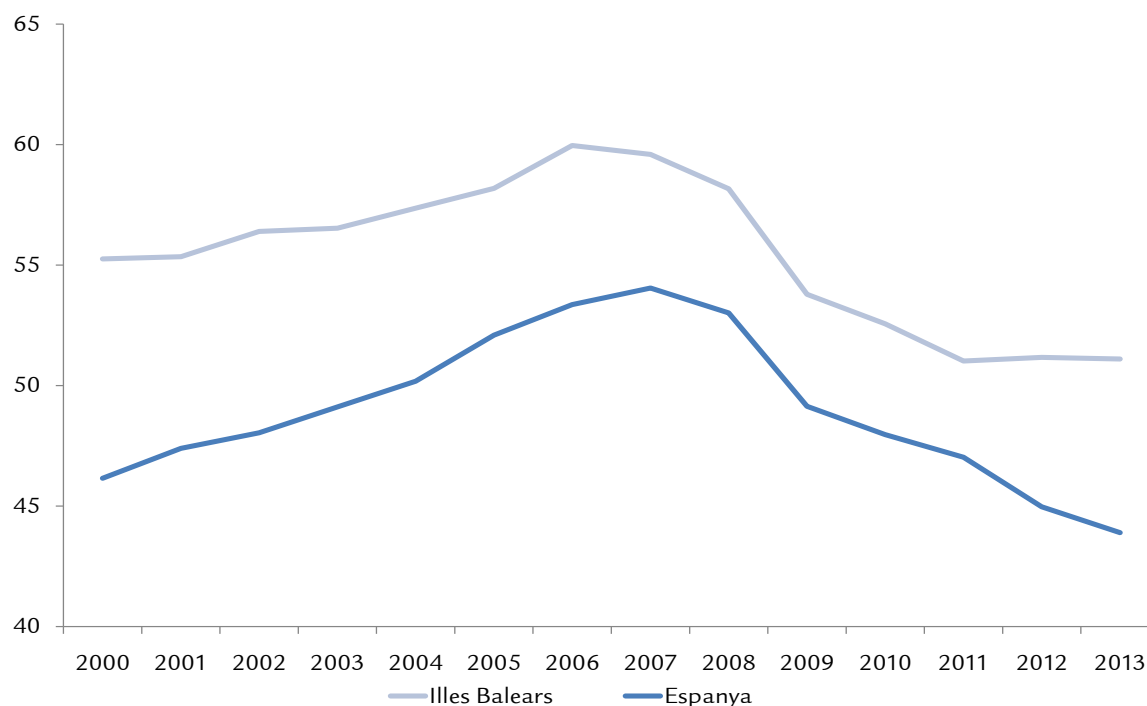

Font: OTIB a partir de dades de la TGSS.

Segons l'EPA, les taxes d'ocupació de les Balears i les del conjunt espanyol presenten una evolució molt similar (vegeu el gràfic 22). Com es pot observar, en tot el període representat els valors de les Illes superen els d'Espanya; com a mostra, la diferència entre ambdues taxes el 2013, que és de 7,2 p. p. Després del petit increment de l'any 2012, la taxa de les Illes perd una dècima en termes interanuals el

2013 i se situa en el 51,1%. La taxa d'ocupació del conjunt nacional perd 1,1 p. p. i arriba al 43,9%. Ara bé, el resultat de les Balears de l'any 2013 és el més alt de totes les comunitats autònomes i passa davant de la comunitat de Madrid, que des de l'any 2007 encapçalava la llista de les comunitats autònomes amb les taxes d'ocupació més elevades.

Gràfic 22. Evolució de la taxa d'ocupació a Espanya i a les Illes Balears (2000-2013)

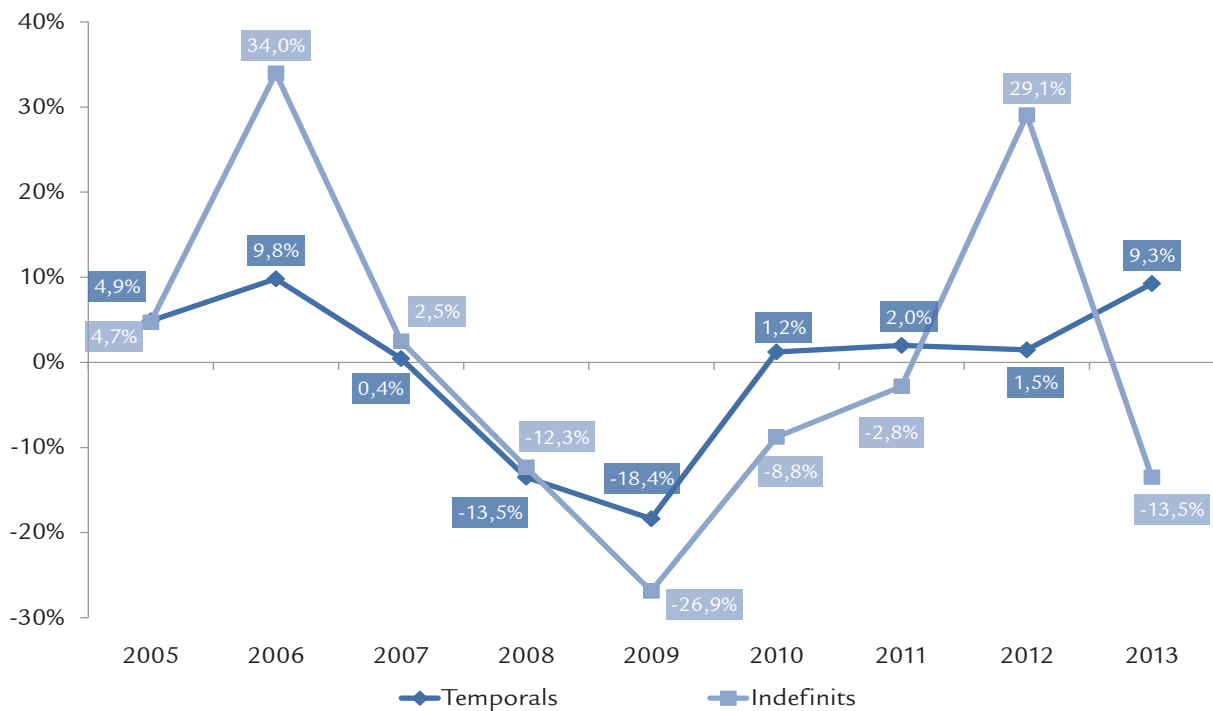

Font: OTIB a partir de dades de l'EPA (INE).

Pel que fa a la nova contractació, l'any 2013 el nombre de contractes de les Illes és de 345.421, segons les dades del SOIB. Del total de contractes registrats, el 89,1% són temporals (307.886) i el 10,9% restant són indefinits (37.535). Respecte de l'any anterior, el nombre de contractes experimenta un creixement

d'un 6,2%. Aquest augment correspon a l'increment dels contractes temporals (9,3%) i al descens dels indefinits (-13,5%). Com s'observa en el gràfic 23, la contractació temporal creix el 2013 per quart any consecutiu, mentre que la indefinida torna a caure després del fort increment de l'any 2012.

Gràfic 23. Variació relativa interanual dels contractes registrats a les Balears segons el tipus de contracte (2005-2013)

Font: OTIB a partir de dades del SOIB.

La contractació per illes (vegeu els quadres 18-21 de l'annex) mostra que l'augment del nombre de contractes es produeix a totes les illes en termes interanuals. Totes mostren creixements per damunt del 6%, però destaca Formentera amb un increment d'un 12,8% en el nombre de contractes respecte de l'any 2012. Quant als tipus de contractes, el comportament en termes interanuals és molt irregular. Per exemple, els temporals augmenten a totes les illes per sobre del 8%, mentre que els indefinits només s'incrementen a Formentera (28,2%). El 2013 els contractes formatius, tot i que en proporció són poc significatius (representen entre el 0,3% i el 0,5% del total), experimenten intenses caigudes a Formentera (-80,0%), a Menorca (-29,4%) i a Eivissa (-23,2%). L'única illa on creixen és Mallorca (34,2%).

Pel que fa al tipus de jornada, els contractes registrats a temps complet a les Balears són 199.208 i representen el 57,7% del total. Alhora, els de temps parcial són 131.102, els quals sumen el 38%, i els fixos discontinus són

13.818, que suposen el 4% de la contractació de les Illes. Respecte del 2012, s'observa que els primers, després de sis anys de reduccions, augmenten un 4,0%, mentre que els de temps parcial creixen un 8,3%, i els fixos discontinus, un 18,5%. En els darrers anys, la contractació a temps parcial¹³ ha experimentat un gran increment, amb la consegüent reducció dels de jornada completa. Així, el seu pes ha passat del 21,2% del total l'any 2007 al 38,0% del 2013, diferència que representa un augment de 16,8 p. p. en set anys.

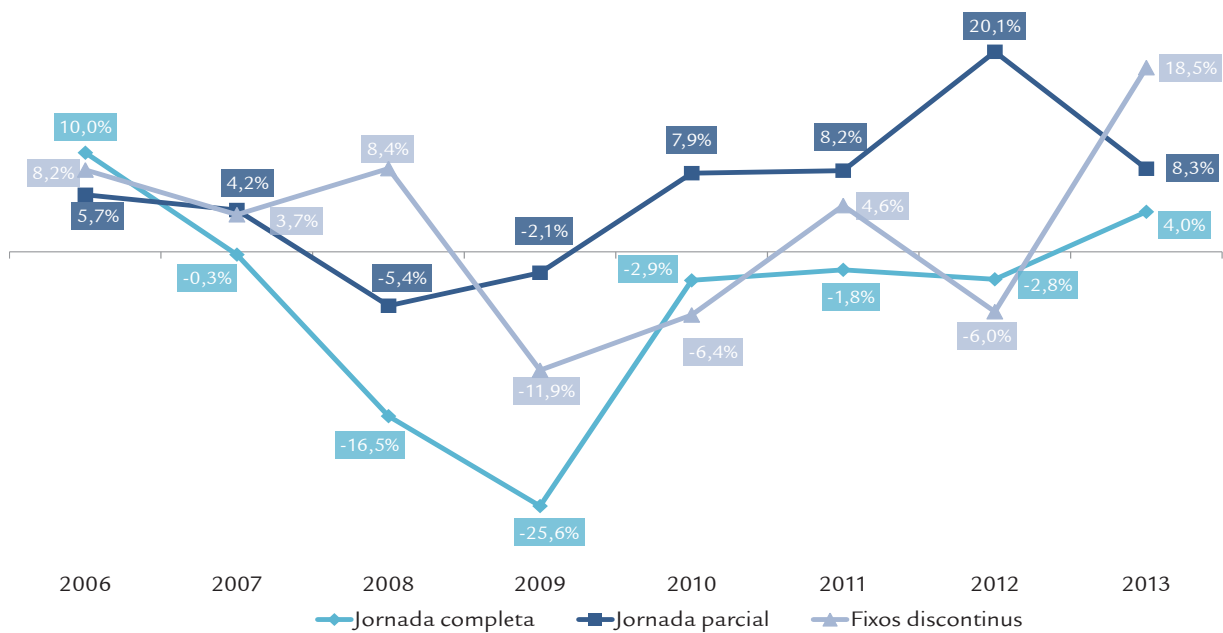
Aquesta evolució de la jornada parcial també es fa palesa en les dades d'ocupació per tipus de jornada que presenta l'EPA. Segons aquesta font, el nombre de treballadors amb jornada parcial a les Balears durant el 2013 és de 55.969 persones, xifra que representa el 15% dels ocupats. L'any 2006 hi havia un 11% de treballadors amb jornada parcial, una diferència de 4 p. p. en vuit anys. Una de les causes de fer aquest tipus de jornada és no haver pogut trobar una feina a temps complet. Si s'analitza aquest motiu, s'observa que

¹³ Per a més informació, vegeu el monogràfic de l'Observatori del Treball: "Anàlisi de l'ocupació a temps parcial en un context de crisi a les Illes Balears". OTIB. Col·lecció d'Estudis Laborals, núm. 16.

molts dels treballadors fan aquesta jornada, no de forma voluntària, sinó obligats per les circumstàncies, atès que no han trobat una altra feina. Concretament, el nombre d'ocupats amb jornada parcial involuntària l'any 2006 a les Illes era de 11.288, que representaven el 25,7% del total. Aquesta xifra experimenta un fort augment en els anys següents,

motivada pels efectes de la crisi econòmica, fins a assolir el 2013 el 66,8% dels ocupats a temps parcial (37.360 persones). Per tant, en aquests vuit anys el pes dels treballadors amb jornada parcial perquè no han trobat una feina a temps complet s'ha duplicat amb escreix, amb una diferència de 41,1 p. p.

Gràfic 24. Variació relativa interanual de la contractació a les Balears segons el tipus de jornada (2005-2013)

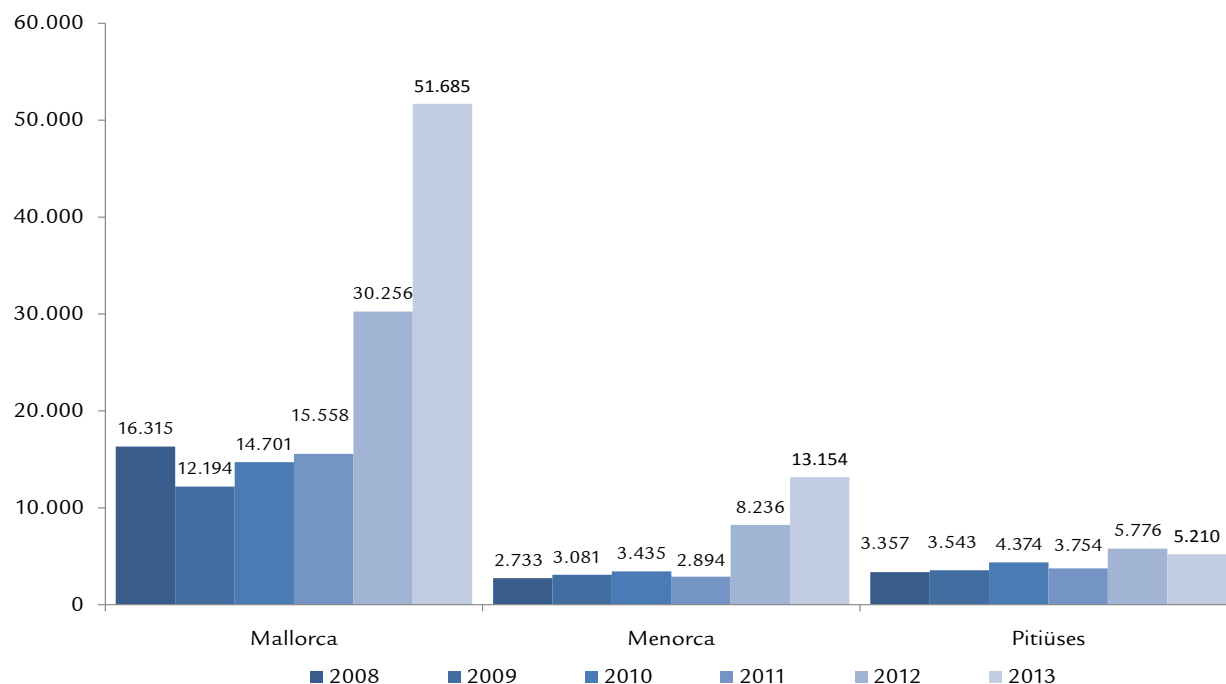

Font: OTIB a partir de dades del SOIB.

Per acabar, es mostren els resultats de mediació laboral del SOIB; és a dir, l'evolució de les col·locacions gestionades a les Illes durant l'any 2013. Els resultats a les illes majors superen clarament els de l'any anterior i presenten els valors més alts dels darrers cinc anys, mentre que a les Pitiüses cauen lleugerament respecte del 2012. Així, en el conjunt de les Illes Balears es gestionen 70.049 col·locacions, un total de 25.781 més que l'any 2012, xifra

que representa un creixement interanual d'un 58,2%. Per illes, Mallorca és la que experimenta un augment relatiu més elevat en les col·locacions gestionades, amb un 70,8% més que l'any anterior, fins a situar-se en 51.685 col·locacions. La segueixen Menorca, amb un increment d'un 59,7%, i les Pitiüses, que experimenten una reducció de les col·locacions d'un 9,8%.

Gràfic 25. Col·locacions gestionades pel SOIB per illes (2008-2013)

Font: OTIB a partir de dades del SOIB.

3.2.2 Ocupats per activitat econòmica i ocupació professional

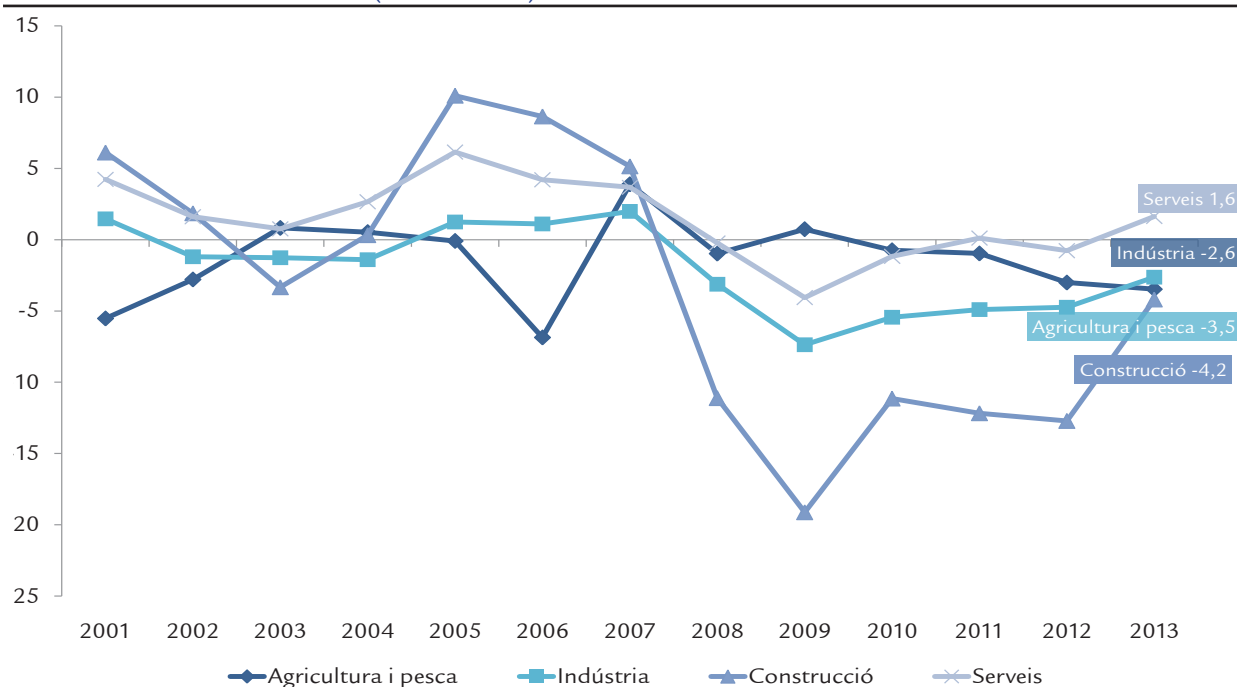
El nombre d'afiliats respecte de l'any 2012 cau en tots els sectors, excepte en els serveis. La caiguda més important, l'experimenta la construcció (-4,2 %), seguida de l'agricultura (-3,5 %) i la indústria (-2,6 %). Els serveis, en canvi, augmenten l'afiliació (1,6 %).

Les dades d'ocupació de la TGSS desagregades per grans sectors econòmics permeten observar quins són els sectors que tenen més ocupats a les Illes. En primer lloc, hi ha els serveis, amb 332.311 persones, seguits de la construcció (34.183 afiliats), la indústria

(24.672 afiliats) i, finalment, l'agricultura (6.508 afiliats).

L'afiliació a la Seguretat Social presenta l'any 2013 un creixement d'un 0,5% en termes interanuals, que correspon a l'augment d'un 1,6% en el sector dels serveis, que és el que té més ocupats a les Illes. En canvi, es mantenen els decreixements a la resta de sectors. La construcció continua sent el sector en què la caiguda d'afiliació és més profunda (-4,2%), seguida del sector agropecuari (-3,5%) i de la indústria (-2,6%).

Gràfic 26. Taxes de creixement interanual de l'afiliació a la Seguretat Social per sectors econòmics a les Balears (2001-2013)

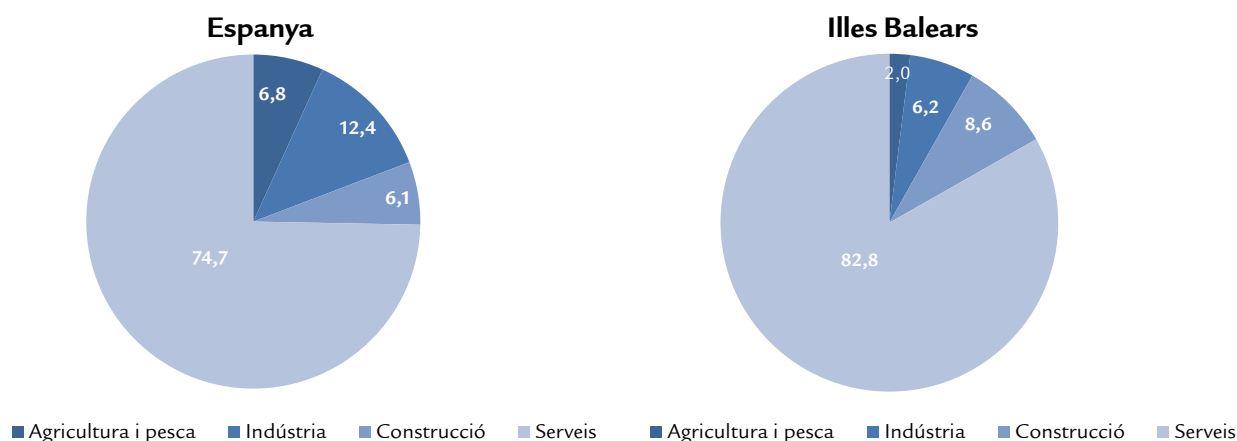

Font: OTIB a partir de les dades de les sèries enllaçades de la CNAE-1993 a la CNAE-2009 de l'Ibstat.

Si es compara l'afiliació per sectors des de l'any 2008, es pot observar que com a conseqüència de la crisi econòmica s'ha produït una redistribució dels afiliats en els diferents sectors. Així, és evident la destrucció d'ocupació, especialment en la construcció, el pes de la qual passa del 14% del total al 8,6% el 2013 (-5,4 p. p.). També perden pes la indústria

(-0,5 p. p.) i l'agricultura (-0,3 p. p.) durant aquests sis anys. Aquesta afiliació es trasllada als serveis, que augmenten els ocupats en 5,8 p. p. En el conjunt d'Espanya es repeteix pràcticament la mateixa situació, amb una pèrdua de pes dels afiliats de la indústria i de la construcció (-7,7 p. p.) que passa majoritàriament al sector dels serveis.

Gràfic 27. Pes de l'afiliació per sectors econòmics a Espanya i a les Illes Balears (2013)

Font: OTIB a partir de dades de la TGSS.

La comparació de l'afiliació mitjana en els règims general i autònom per activitat econòmica entre el 2013 i el 2012 posa de manifest que el petit increment de l'afiliació correspon bàsicament a les activitats dels serveis. Concretament, en aquest període el nombre total d'afiliats ha augmentat en 542 persones.

Entre d'altres, l'activitat que experimenta la caiguda més important en el nombre d'afiliats és una altra vegada la construcció, que perd 1.496 treballadors. La segueixen, a bastanta distància, el transport i emmagatzematge, que pateix una davallada de 544 persones, i les indústries manufactureres, amb 518 afili-

ats menys.

Alhora, entre les activitats econòmiques que han incrementat l'ocupació en el mateix període destaca, especialment, l'hostaleria, amb un total de 3.173 treballadors més. També augmenten els ocupats en altres branques, com ara les activitats administratives d'oficina (460 ocupats més), les activitats sanitàries (309 ocupats més) i els serveis a edificis (218 ocupats més). Per primera vegada en els darrers tres anys, l'augment d'un seguit d'activitats ha compensat la caiguda d'altres i ha permès una variació interanual positiva.

Quadre 23. Evolució de l'afiliació mitjana per activitats econòmiques i règim (2012-2013)

	Var. abs.	2012			2013		
	Total règims 2013/12	Total 2012	General	Autònom	Total 2013	General	Autònom
TOTAL ACTIVITATS (CNAE-2009)	542	380.700	301.062	79.638	381.242	300.675	80.567
(A) AGRICULTURA, RAMADERIA, SILVICULTURA I PESCA	47	3.345	805	2.540	3.391	885	2.507
(01) Agricultura, ramaderia, caça i activitats dels serveis que s'hi relacionen	-23	2.900	397	2.503	2.877	410	2.467
(02) Silvicultura i explotació forestal	63	371	339	32	434	401	33
(03) Pesca i aquicultura	6	73	69	4	80	73	6
(05-07) Extracció de productes energètics	0	0	0	0	0	0	0
(B) INDÚSTRIES EXTRACTIVES	-25	355	302	53	331	285	46
(08) Extracció de minerals no metàl·lics ni energètics	-25	353	302	51	329	285	44
(09) Activitats de suport a les indústries extractives	0	2	0	2	2	0	2
(C) INDÚSTRIES MANUFACTURERES	-518	19.862	14.758	5.103	19.344	14.245	5.099
(10-11) Indústries de productes alimentaris i de begudes	-112	5.072	4.393	679	4.960	4.268	692
(13-14) Indústries tèxtils i de la confecció	5	585	335	250	590	337	253
(15) Indústria del cuir i el calçat	-69	1.435	1.267	168	1.366	1.206	160
(16) Indústria de la fusta i del suro, excepte mobles; cistelleria i esparteria	-49	1.388	728	660	1.339	699	640
(17-18) Indústria del paper; edició, arts gràfiques i reproducció de suports enregistrats	-19	1.212	849	363	1.193	824	369
(19) Coqueries i refinació del petroli	-1	1	0	1	0	0	0
(20) Indústries químiques	-20	278	236	43	258	213	45
(21) Fabricació de productes farmacèutics	0	125	123	1	125	123	2
(22) Fabricació de productes de cautxú i matèries plàstiques	8	90	74	15	97	81	17
(23) Fabricació d'altres productes minerals no metàl·lics	-141	1.483	1.171	312	1.342	1.044	298
(24) Metal·lúrgia; fabricació de productes bàsics de ferro, acer i ferroaliatges	-31	254	102	152	223	80	143
(25) Fabricació de productes metàl·lics, excepte maquinària i equips	-74	2.089	1.509	580	2.016	1.432	584
(26-28) Indústria de material i equipament elèctric, electrònic i òptic	-16	688	494	194	672	486	186
(29-30) Fabricació de material de transport	-14	1.303	933	370	1.289	946	343
(31-33) Indústries manufactureres diverses	13	3.860	2.544	1.316	3.873	2.506	1.367
(D) SUBMINISTRAMENT D'ENERGIA ELÈCTRICA, GAS, VAPOR I AIRE CONDICIONAT	-47	1.176	1.151	25	1.129	1.103	26
(E) SUBMINISTRAMENT D'AIGUA, ACTIVITATS DE SANEJAMENT, GESTIÓ DE RESIDUS I DESCONTAMINACIÓ	-79	3.948	3.847	101	3.869	3.768	101
(36) Captació, potabilització i distribució d'aigua	7	1.320	1.270	50	1.327	1.276	51
(37) Recollida i tractament d'aigües residuals	-23	168	159	9	145	137	8
(38) Activitats de recollida, tractament i eliminació de residus; activitats de valorització	-64	2.457	2.416	41	2.393	2.353	40
(39) Activitats de descontaminació i altres serveis de gestió de residus	1	4	2	2	5	2	3
(F) CONSTRUCCIÓ	-1.496	35.678	22.903	12.775	34.183	21.667	12.516
(41) Construcció d'immobles	-693	16.548	11.655	4.893	15.854	11.038	4.817
(42) Construcció d'obres d'enginyeria civil	-118	1.226	950	276	1.107	868	239
(43) Activitats especialitzades de la construcció	-684	17.905	10.299	7.607	17.221	9.761	7.460

	Var. abs.	2012			2013		
	Total règims 2013/12	Total 2012	General	Autònom	Total 2013	General	Autònom
(G) COMERÇ A L'ENGRÒS I AL DETALL; REPARACIÓ DE VEHICLES DE MOTOR I MOTOCICLETES	43	70.168	51.193	18.976	70.212	50.955	19.257
(45) Venda i reparació de vehicles de motor i motocicletes	-189	7.010	4.943	2.067	6.821	4.740	2.081
(46) Comerç a l'engròs i intermediaris del comerç	-54	15.823	12.395	3.428	15.769	12.309	3.461
(47) Comerç al detall, excepte el comerç de vehicles de motor i motocicletes	287	47.335	33.854	13.480	47.621	33.906	13.715
(H) TRANSPORT I EMMAGATZEMATGE	-544	20.412	15.943	4.469	19.868	15.438	4.430
(49) Transport terrestre; transport per canonades	-183	11.193	6.958	4.236	11.010	6.806	4.204
(50) Transport marítim i per vies de navegació interiors	-3	42	20	22	39	20	19
(51) Transport aeri	-125	2.356	2.344	12	2.231	2.214	18
(52) Emmagatzament i activitats afins al transport	-160	5.466	5.349	117	5.306	5.191	115
(53) Activitats postals i de correus	-74	1.355	1.273	82	1.281	1.207	74
(I) HOSTALERIA	3.173	75.142	63.182	11.961	78.315	66.241	12.074
(55) Serveis d'allotjament	1.337	35.513	34.472	1.041	36.850	35.766	1.084
(56) Serveis de menjars i begudes	1.835	39.629	28.710	10.920	41.465	30.475	10.990
J (58-63) INFORMACIÓ I COMUNICACIONS	287	5.775	4.486	1.288	6.061	4.714	1.347
(58) Edició	-74	981	735	246	907	677	230
(59) Activitats de cinematografia, de vídeo i de programes de televisió, activitats d'enregistrament de so i edició musical	-93	762	584	179	670	489	180
(60) Activitats d'emissió i programació de ràdio i televisió	33	311	292	20	345	323	22
(61) Telecomunicacions	99	1.331	1.122	209	1.430	1.201	230
(62) Serveis de tecnologies de la informació	106	1.758	1.338	420	1.864	1.401	464
(63) Serveis d'informació	214	631	417	214	845	623	222
(K) ACTIVITATS FINANCERES I D'ASSEGURANCES	-367	7.899	6.722	1.177	7.532	6.369	1.163
(64) Mediació financera, excepte assegurances i fons de pensions	-326	5.518	5.475	43	5.192	5.150	42
(65) Assegurances, reassegurances i fons de pensions, excepte Seguretat Social obligatòria	-14	577	523	54	563	506	58
(66) Activitats auxiliars de la mediació financera i d'assegurances	-26	1.804	724	1.080	1.777	714	1.064
(L) ACTIVITATS IMMOBILIÀRIES	247	2.944	1.913	1.031	3.190	2.083	1.107
(M) ACTIVITATS PROFESSIONALS, CIENTÍFIQUES I TÈCNiques	262	15.188	10.009	5.179	15.450	9.940	5.511
(69) Activitats jurídiques i de comptabilitat	42	6.818	4.970	1.848	6.860	4.955	1.905
(70) Activitats de les seues centrals, activitats de consultoria de gestió empresarial	115	1.397	1.029	367	1.511	1.092	419
(71) Serveis tècnics d'arquitectura i enginyeria; assaigs i anàlisis tècnics	22	2.435	1.441	994	2.457	1.353	1.105
(72) Recerca i desenvolupament	14	547	343	204	561	343	218
(73) Publicitat i estudis de mercat	-51	1.441	804	637	1.390	769	621
(74) Altres activitats professionals, científiques i tècniques	108	2.004	1.139	865	2.112	1.140	972
(75) Activitats veterinàries	12	547	284	263	559	288	271

	Var. abs.	2012			2013		
	Total règims 2013/12	Total 2012	General	Autònom	Total 2013	General	Autònom
(N) ACTIVITATS ADMINISTRATIVES I SERVEIS AUXILIARS	308	29.114	24.860	4.253	29.421	25.024	4.397
(77) Activitats de lloguer	-320	5.989	4.522	1.467	5.669	4.271	1.398
(78) Activitats relacionades amb l'ocupació	15	790	744	46	805	756	49
(79) Activitats de les agències de viatges, operadors turístics i altres serveis de reserves i activitats que s'hi relacionen	-79	4.822	4.404	418	4.743	4.323	420
(80) Activitats de seguretat e investigació	14	2.535	2.496	39	2.549	2.505	44
(81) Serveis a edificis i activitats de jardineria	218	11.431	9.827	1.604	11.649	9.919	1.729
(82) Activitats administratives d'oficina i altres activitats auxiliars a les empreses	460	3.546	2.867	679	4.006	3.250	756
(O) ADMINISTRACIÓ PÚBLICA, DEFENSA I SEGURETAT SOCIAL OBLIGATÒRIA	-354	19.203	19.182	21	18.849	18.826	23
P(85) EDUCACIÓ	13	16.210	14.696	1.514	16.223	14.608	1.615
Q (86-88) ACTIVITATS SANITÀRIES I DE SERVEIS SOCIALS	356	30.374	28.524	1.850	30.730	28.792	1.938
(86) Activitats sanitàries	309	24.057	22.292	1.765	24.366	22.517	1.849
(87) Assistència de serveis socials amb allotjament	36	2.704	2.686	18	2.739	2.721	18
(88) Activitats de serveis socials sense allotjament	11	3.614	3.547	67	3.625	3.554	71
(R) ACTIVITATS ARTÍSTIQUES, RECREATIVES I D'ENTRETENIMENT	226	8.677	7.087	1.590	8.903	7.240	1.663
(90) Activitats de creació, artístiques i d'espectacles	108	1.619	913	706	1.727	988	739
(91) Activitats de biblioteques, arxius, museus i altres activitats culturals	-65	508	443	65	443	377	66
(92) Activitats relacionades amb els jocs d'atzar i les apostes	-10	1.066	946	120	1.055	934	122
(93) Activitats esportives, recreatives i d'entreteniment	194	5.483	4.785	699	5.677	4.941	736
(S) ALTRES SERVEIS	-302	13.355	7.648	5.707	13.053	7.333	5.720
(94) Activitats associatives	-212	3.233	2.968	266	3.022	2.758	264
(95) Reparació d'ordinadors, d'efectes personals i efectes domèstics	-128	2.738	690	2.048	2.610	647	1.963
(96) Altres activitats de serveis personals	37	7.384	3.990	3.394	7.422	3.928	3.493
(T) ACTIVITATS DE LES LLARS QUE DONEN OCUPACIÓ A PERSONAL DOMÈSTIC; ACTIVITATS DE LES LLARS QUE PRODUÏXEN BÉNS I SERVEIS PER A ÚS PROPI	169	783	763	20	952	933	20
(97) Activitats de les llars que donen ocupació a personal domèstic	169	783	763	20	952	933	20
(U) ORGANISMES EXTRATERRITORIALS	10	38	32	6	48	41	7
No consta	-874	1.062	1.062	0	188	188	0

Font: OTIB a partir de dades de la TGSS explotades per l'Ibestat.

Per acabar aquest apartat, s'analitza la nova contractació de l'any 2013 desagregada per sexes a partir de les ocupacions que registren més contractes a les Illes Balears. En el cas de les dones, i com sol ser habitual, les vint ocupacions amb més contractació corresponen al sector dels serveis, cosa que posa de manifest l'elevada vinculació femenina a aquest sector. En canvi, la contractació masculina presenta més diversificació, amb contractes registrats a cada un dels sectors: agropecuari,

indústria, construcció i serveis.

Les vint ocupacions representen per a les dones el 77% del total de la nova contractació del 2013, i experimenten un increment d'un 1,9% respecte de les vint ocupacions del 2012. Per als homes les vint ocupacions més contractades sumen el 63,4% del total de la contractació del 2013, i respecte del 2012 l'evolució també és positiva (10,4%).

Quadre 24. Les vint ocupacions amb més contractació per sexe a les Balears (2013)

Dones	Absoluts	%	Acumulat	Var. 13/12
Cambrers assalariats	30.108	18,5	18,5	15,6%
Personal de neteja d'oficines, hotels i altres establiments similars	28.555	17,6	36,1	5,0%
Venedors de botigues i magatzems	18.845	11,6	47,7	7,0%
Empleats domèstics	5.662	3,5	51,2	-64,5%
Empleats administratius amb tasques d'atenció al públic ncaa	5.438	3,3	54,6	5,2%
Ajudants de cuina	5.311	3,3	57,8	19,8%
Cuiners assalariats	3.811	2,3	60,2	3,7%
Monitors d'activitats recreatives i d'entreteniment	3.683	2,3	62,5	12,8%
Empleats d'agències de viatges	2.962	1,8	64,3	226,2%
Empleats administratius sense tasques d'atenció al públic ncaa	2.689	1,7	65,9	-6,8%
Coreògrafs i ballarins	2.576	1,6	67,5	110,5%
Auxiliars d'infermeria hospitalària	2.532	1,6	69,1	-6,4%
Recepcionistes d'hotels	2.123	1,3	70,4	11,7%
Compositors, músics i cantants	1.717	1,1	71,5	50,6%
Animadors comunitaris	1.707	1,1	72,5	50,5%
Mainaders a llars d'infants o escoles bressol	1.643	1,0	73,5	7,2%
Promotors de venda	1.568	1,0	74,5	-10,1%
Altres tipus de personal de neteja ncaa	1.563	1,0	75,4	32,7%
Hostesses de terra	1.260	0,8	76,2	-0,6%
Perruquers	1.204	0,7	77,0	-4,9%
Total 20 ocupacions	124.957	77,0	77,0	
Total contractació dones	162.353	100,0	100,0	

Font: OTIB a partir de dades del SOIB.

Quadre 24. Les vint ocupacions amb més contractació per sexe a les Balears (2013)

Homes	Absoluts	%	Acumulat	Var. 13/12
Cambrers assalariats	31.069	17,0	17,0	15,7%
Paletes	12.868	7,0	24,0	7,3%
Peons de la construcció d'edificis	8.609	4,7	28,7	2,3%
Cuiners assalariats	8.323	4,5	33,2	7,5%
Ajudants de cuina	8.130	4,4	37,7	18,5%
Venedors de botigues i magatzems	6.168	3,4	41,1	5,7%
Personal de neteja d'oficines, hotels i altres establiments similars	5.396	2,9	44,0	6,7%
Compositors, músics i cantants	5.094	2,8	46,8	36,8%
Peons de les indústries manufactureres	3.816	2,1	48,9	19,0%
Conductors assalariats d'automòbils, taxis i furgonetes	3.522	1,9	50,8	4,3%
Peons del transport de mercaderies i descarregadors	3.411	1,9	52,7	0,7%
Auxiliars de vigilant de seguretat i similars no habilitats per a portar armes	3.320	1,8	54,5	22,6%
Monitors d'activitats recreatives i d'entreteniment	2.616	1,4	55,9	28,5%
Conductors assalariats de camions	2.284	1,2	57,2	6,0%
Peons agrícoles d'hortes, hivernables, planters i jardins	2.250	1,2	58,4	8,8%
Conductors d'autobusos i tramvies	1.975	1,1	59,5	-5,9%
Pintors i empaperadors	1.891	1,0	60,5	5,4%
Empleats d'agències de viatges	1.828	1,0	61,5	243,0%
Empleats administratius amb tasques d'atenció al públic ncaa	1.731	0,9	62,4	14,3%
Treballadors de manteniment d'edificis	1.682	0,9	63,4	33,4%
Total 20 ocupacions	115.983	63,4	63,4	
Total contractació homes	183.068	100,0	100,0	

Font: OTIB a partir de dades del SOIB.

3.2.3 Perfil dels ocupats per règim, sexe, edat i nacionalitat

El 75,6 % dels treballadors de les Illes s'inclouen en el règim general. El perfil majoritari és el d'un home (52,9 %), de 25 a 54 anys (79,6 %) i de nacionalitat espanyola (82,9 %). En termes interanuals perden afiliats el grup de menors de 25 anys (-4,1 %) i el d'estrangers no comunitaris (-3,2 %).

El règim de cotització majoritari a les Illes Balears és el general, amb 300.674 persones, xifra que representa el 75,6 % del total d'afiliats de l'any 2013. El segueix el règim especial dels autònoms, amb 80.567 ocupats (20,2%). Després, amb un pes molt menys significatiu, hi ha el règim especial d'empleats de la llar,

amb 12.156 persones (3,1%); l'agrari, amb 2.508 afiliats (0,6%), i, finalment, el de treballadors del mar, que suma 1.956 ocupats (0,5%). Aquesta és la distribució habitual de l'afiliació per règim de cotització de les Illes Balears.

En termes interanuals, destaca l'augment de l'afiliació als règims especials d'empleats de la llar (16,2%), de treballadors del mar (2,2%) i de treballadors autònoms (1,2%). En canvi, el règim especial agrari (-7,3%) i el general (-0,1%) perden efectius respecte de l'any anterior. Si es té en compte l'evolució a mitjà termini, respecte de les dades del 2006, s'ob-

serva la pèrdua d'afiliats en la majoria dels règims i, especialment, en l'agrari, que perd un 45,8% de l'afiliació, cosa que s'explica en part per la integració dels treballadors per compte propi del règim especial agrari en el règim d'autònoms a partir de l'1 de gener de 2008.¹⁴ Només augmenten els treballadors del règim especial de la llar, que sumen un 7,6% més en aquest període. A més llarg termini, compa-

rant amb l'any 2000, només disminueixen els afiliats als règims agrari (-58,4%) i del mar (-15,1%). La resta augmenten el nombre de treballadors, tot i que destaca el règim especial d'empleats de la llar, que ha experimentat un increment d'un 212,2% en els darrers tretze anys. A partir de l'1 de gener de 2012, aquest règim¹⁵ es va integrar en el règim general.

Quadre 25. Evolució de l'afiliació per règims de cotització a les Balears (2006-2013)

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
R. general	341.957	356.010	350.189	324.183	315.622	309.998	301.062	300.674
R. autònoms	81.271	84.305	88.333	83.995	81.590	80.536	79.638	80.567
R. esp. agrari	4.625	4.444	2.350	2.649	2.750	2.833	2.707	2.508
R. esp. del mar	2.134	2.102	2.061	2.070	1.972	1.912	1.915	1.956
R. esp. de la llar	11.292	8.834	9.311	9.741	9.683	9.834	10.462	12.156
Total	441.279	455.694	452.244	422.638	411.617	405.113	395.784	397.861

Font: OTIB a partir de dades de la TGSS.

El perfil majoritari dels afiliats a la Seguretat Social és el d'un home, de 25 a 54 anys i de nacionalitat espanyola. Pel que fa a la distribució per sexe de l'any 2013, el 52,9% són homes i la resta (47,1%) són dones. Respecte de l'any 2012, els homes perden ocupats (-0,1%), mentre que les dones n'incrementen (1,3%). Quant a les xifres de l'any 2006, la reducció de l'afiliació ha afectat especialment els homes, que registren un 16,6% menys de treballadors (41.836 homes menys). En el cas de les dones, les ocupades s'han reduït un 0,8% (1.580 dones menys). Es fa palès, doncs, que els efectes de la crisi econòmica, els han patit més intensament els homes que les dones, probablement perquè un dels sectors més afectats ha estat el de la construcció, el qual és majoritàriament masculí. Justament per això, el pes dels homes aquests anys (del 2006 al 2013) ha disminuït 4,3 p. p., i ha passat del 57,1% al 52,9% del 2013. Aquest mateix percentatge és el que augmenten les dones, que han passat del 42,9% d'afiliades al 47,1%.

Pel que fa als grups d'edat, el que concentra més afiliats és el de mitjana edat, de 25 a 54 anys, amb un 79,6%. El segueixen el de més grans de 54 anys (14,6%) i el de menors de 25 anys (5,8%). En termes interanuals, augmenten tant el col·lectiu de més grans de 55 anys (2,5%), com el de 25 a 54 anys (0,5%), però tornen a caure els joves (-4,1%), davant la manca d'oportunitats. Si es comparen les dades amb les del 2006 són, una altra vegada, els menors de 25 anys els que pateixen la caiguda més important en el nombre d'afiliats (25.202 ocupats menys, un 52% menys). També el grup de 25 a 54 anys perd 25.991 treballadors (un 7,6% menys), mentre que el grup de més grans de 55 anys creix un 15,7% (7.867 ocupats més) en el mateix període. En aquest darrer cas, l'explicació es pot trobar tant en el pas natural del grup de mitjana edat cap al grup de més de 55 anys com en la necessitat d'incorporar-se al mercat de treball per fer front als efectes de la crisi.

¹⁴ Llei 18/2007, de 4 de juliol: s'estableix amb efectes de l'1 de gener de 2008 la integració dels treballadors per compte propi del règim especial agrari en el règim especial de treballadors autònoms. La Llei 28/2011, de 22 de setembre, també estableix amb efectes de l'1 de gener de 2012 la integració dels treballadors per compte d'altri del règim especial agrari en el règim general.

¹⁵ Llei 27/2011, d'1 d'agost, estableix amb efectes de l'1 de gener de 2012 la integració dels treballadors del règim especial de treballadors de la llar en el règim general.

Quadre 26. Evolució de la població en alta a la Seguretat Social per sexe, edat i nacionalitat a les Illes Balears (2006-2013)

ANYS	TOTAL	SEXE		EDAT			NACIONALITAT		
		Homes	Dones	De 16 a 24 anys	De 25 a 54 anys	55 anys i més	ESPANYOLS	UE	NO UE
2006	441.279	252.186	189.091	48.425	342.496	50.264	367.554	26.195	47.531
2007	455.694	259.214	196.476	48.176	354.188	53.251	374.978	34.673	46.043
2008	452.244	253.369	198.872	43.615	353.400	55.196	369.165	36.405	46.674
2009	422.638	232.024	190.614	33.834	333.754	55.050	348.605	33.467	40.567
2010	411.617	223.827	187.789	29.586	326.443	55.589	340.519	32.905	38.193
2011	405.113	217.903	187.209	26.985	322.107	56.021	335.667	32.794	36.652
2012	395.784	210.632	185.150	24.218	314.848	56.719	328.186	33.318	34.280
2013	397.861	210.350	187.510	23.223	316.505	58.131	330.013	34.664	33.184

Font: OTIB a partir de dades de la TGSS.

Pel que fa a la nacionalitat dels treballadors, l'afiliació del 2013 es distribueix entre el 82,9% d'espanyols i el 17,1% d'estrangers. Aquest darrer percentatge és la suma del 8,7% d'afiliats comunitaris i el 8,3% d'extracomunitaris. En termes interanuals, s'observa l'augment dels membres de la Unió Europea (4,0%) i dels espanyols (0,6%), mentre que disminueixen els extracomunitaris (-3,2%). En comparació amb les dades del 2006 destaca el fort increment dels ciutadans de la Unió Europea, que han augmentat un 32,3%, amb 8.470 persones més. També és molt important la reducció que experimenten els treballadors que no pertanyen al conjunt europeu, que és del 30,2% aquests set anys. Això ha provocat la modificació del pes dels estrangers, de manera que els de la Unió Europea s'incrementen 2,8 p. p., mentre que els que no ho són es redueixen 2,4 p. p. Així, s'ha passat

d'una distribució en què els extracomunitaris pràcticament doblaven el nombre d'afiliats comunitaris a una altra en què ambdós col·lectius estan equiparats.

En resum, el perfil dels treballadors afiliats a les Balears, com s'ha indicat, és el d'un home assalariat, de 25 a 54 anys i de nacionalitat espanyola. Però l'evolució dels darrers anys ens mostra, d'una banda, l'augment de les dones afiliades, que creixen any rere any, i del grup dels més grans de 55 anys, el pes dels quals s'incrementa en el mercat de treball, i de l'altra, el col·lectiu més jove, que ha experimentat contínues caigudes en el mateix període. Destaca, també, la modificació en la distribució del col·lectiu d'estrangers, que augmenta la presència dels comunitaris i redueix la dels extracomunitaris.

3.2.4 Perfil dels ocupats per nivell d'estudis

La relació entre educació i ocupació es fa palesa en els resultats de la taxa d'ocupació. La taxa dels treballadors amb estudis d'educació primària és del 19,9 %, mentre que la dels ocupats amb estudis superiors és del 71,8 %.

En aquest apartat s'analitza el perfil educatiu de la població ocupada de les Illes Balears segons les dades de l'EPA, com ja s'ha fet en

el punt que recull la població activa per nivell d'estudis. Així, com s'observa en el quadre 27, el percentatge d'ocupats que han acabat la primera etapa de l'ESO a les Illes (30,9%) supera la mitjana nacional (26,6%), a l'igual dels que han acabat la segona etapa de l'ESO (el 29,6% vs. el 23,3%). De fet, en aquest darrer cas el resultat de les Balears és el més alt del conjunt d'Espanya. En canvi, pel que fa a

la proporció de treballadors amb estudis superiors la xifra de les Illes Balears és la més baixa de totes les comunitats autònomes, i se situa 10,1 p. p. per sota de la mitjana espanyola (40,8%) i a gairebé 25 p. p. de la del País Basc, que és l'autonomia amb el resultat

més alt (55,1%). Això suggereix que el mercat laboral de les Balears ofereix molts llocs de treball de mitjana i baixa qualificació, fet que empeny els joves a incorporar-se al mercat laboral en lloc de continuar els estudis superiors.

Quadre 27. Distribució percentual de la població ocupada per nivell d'estudis i comunitat autònoma (2013)

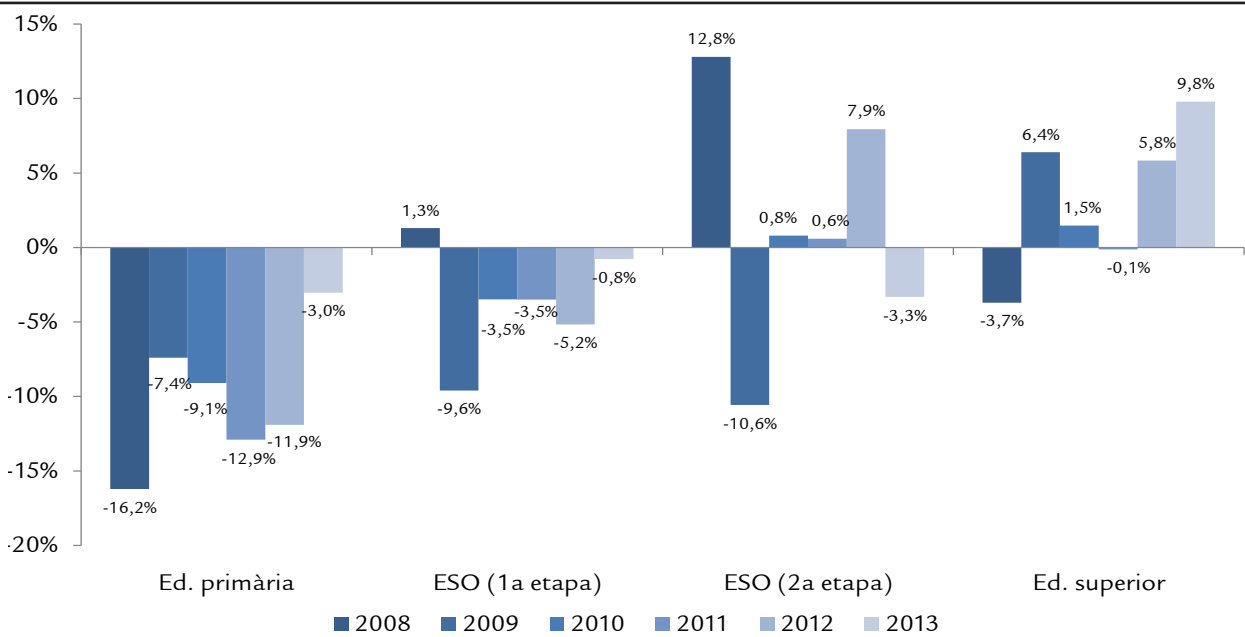
	Fins a educació primària	ESO (1a etapa)	ESO (2a etapa)	Educació superior i doctorat
Total	9,3	26,6	23,3	40,8
Andalusia	11,5	30,6	22,5	35,4
Aragó	9,5	24,2	25,7	40,5
Astúries	7,1	23,5	23,2	46,2
Illes Balears	8,9	30,9	29,6	30,7
Canàries	13,6	27,4	25,0	33,9
Cantàbria	4,9	25,1	26,3	43,7
Castella i Lleó	8,4	26,4	25,3	39,9
Castella-la Manxa	10,6	33,5	22,9	32,9
Catalunya	11,4	25,1	22,5	41,0
Com. Valenciana	10,3	29,4	23,1	37,2
Extremadura	8,2	40,3	18,7	32,7
Galícia	6,6	33,9	20,6	38,9
Madrid	5,6	18,2	24,9	51,3
Múrcia	14,6	31,0	19,8	34,6
Navarra	6,1	23,1	24,5	46,3
País Basc	4,8	19,3	20,8	55,1
La Rioja	7,7	26,8	24,2	41,4

Font: OTIB a partir de dades de l'EPA (INE).

En el gràfic 28 es mostren les variacions interanuals dels darrers sis anys de la població ocupada per nivell d'estudis. A primera vista s'observa que cada any es perden ocupats que han completat les dues primeres etapes educatives i se situen en valors negatius. L'evolució dels ocupats que han completat la segona etapa de l'ESO i la del grup amb estudis superiors presenten un comportament més irre-

gular. De fet, el 2013 els ocupats amb estudis de segona etapa de l'ESO perden un 3,3% de treballadors, mentre que els ocupats amb una titulació universitària creixen un 9,8%. Amb aquestes dades sembla, doncs, que augmenta el nivell de formació dels treballadors de les Illes Balears o, que en les circumstàncies actuals, són els treballadors més formats els que més mantenen la feina.

Gràfic 28. Variació interanual de la població ocupada segons el nivell d'estudis a les Illes Balears (2008-2013)

Font: OTIB a partir de dades de l'EPA (INE).

Ara bé, malgrat que en els darrers anys s'observa una evolució lleugerament més favorable, encara es mantenen les diferències en el nivell educatiu dels ocupats respecte del conjunt d'Espanya. Així, la població ocupada amb estudis d'educació primària o de primera etapa de l'ESO representa a les Illes Balears el 39,8% del total, xifra superior al 35,9% de mitjana nacional. En conseqüència, els ocupats que han acabat la segona etapa de secundària o que tenen estudis superiors sumen el 60,3% a les Illes i el 64,1% a Espanya. Per tant, com es pot observar, el nivell educatiu dels treballadors de les Balears està per sota de la mitjana nacional.

Quant a la distribució per sexe, les dones presenten un nivell educatiu superior al dels homes, ja que presenten valors més alts tant en el grup dels que han acabat la segona etapa de l'ESO com en el dels que tenen estudis superiors. Aquest fet es produeix tant a les

Balears com en el conjunt d'Espanya i, independentment del sexe, es mantenen les diferències existents amb els resultats espanyols. Així, per exemple, el 2013 la distribució del pes de les dones ocupades per nivell d'estudis és la següent: estudis superiors, el 33,9%; segona etapa de l'ESO, el 30,6%; primera etapa de l'ESO, el 27,6%, i educació primària, el 8,3%. En canvi, els homes són majoria en el grup dels que han acabat la primera etapa de l'ESO (33,6%), seguit dels que tenen la segona etapa de l'ESO (29,0%), dels que tenen estudis superiors (28,0%) i, per acabar, dels que han acabat educació primària (9,4%). Per tant, el pes de les dones es concentra en el grup dels que tenen estudis superiors, i va disminuint seguint els nivells d'estudis (va de més a menys estudis); el pes dels homes creix a partir de la primera etapa de l'ESO, i el pes dels ocupats que tenen estudis superiors se situa en tercer lloc, només davant els que han acabat l'educació primària.

Quadre 28. Distribució percentual de la població ocupada per nivell d'estudis i sexe a Espanya i a les Illes Balears (2008-2013)

	Educació primària				ESO (1a etapa)				ESO (2a etapa)				Educació superior i doctorat			
	2008	2010	2012	2013	2008	2010	2012	2013	2008	2010	2012	2013	2008	2010	2012	2013
Total																
Espanya	14,8	12,8	10,2	9,3	27,5	26,6	26,6	26,6	24,3	23,9	23,7	23,3	33,6	36,7	39,5	40,8
Illes Balears	13,1	11,9	9,2	8,9	35,8	33,9	31,5	30,9	29,0	28,3	31,0	29,6	22,1	25,9	28,3	30,7
Homes																
Espanya	16,6	14,0	11,0	10,0	30,2	29,4	29,6	29,8	23,3	23,7	23,3	22,7	30,1	32,9	36,1	37,4
Illes Balears	14,9	12,8	9,8	9,4	38,9	38,2	32,8	33,6	27,5	26,1	31,0	29,0	18,9	22,8	26,4	28,0
Dones																
Espanya	12,4	11,3	9,2	8,4	23,8	22,9	23,0	22,8	25,6	24,2	24,3	23,9	38,4	41,6	43,5	44,8
Illes Balears	10,7	10,8	8,6	8,3	31,7	28,7	29,9	27,6	31,4	30,8	30,9	30,6	26,5	29,7	30,6	33,9

Font: OTIB a partir de dades de l'EPA (INE).

L'educació i la formació són elements indispensables per millorar l'ocupabilitat de la població, ja que, al cap i a la fi, a mesura que augmenta el nivell educatiu dels treballadors creix també la taxa d'ocupació. En els darrers anys la situació de crisi econòmica ha fet disminuir la taxa en tots els nivells educatius, però malgrat això són evidents els beneficis de l'educació. Per exemple, mentre que el 2013 la taxa d'ocupació de les persones que

tenen educació primària és del 19,9%, per al grup amb estudis superiors augmenta gairebé 52 p. p. i arriba al 71,8%. En el conjunt d'Espanya es manté també aquesta relació directa entre els estudis i l'ocupació, però amb taxes d'ocupació inferiors a les de les Illes (el 14,9% en el grup d'ocupats que han acabat l'educació primària i el 68,3% en el cas dels que tenen estudis superiors).

Quadre 29. Evolució de la taxa d'ocupació del total d'ocupats a les Illes Balears i a Espanya segons el nivell d'estudis (2006-2013)

Nivell educatiu	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Illes Balears								
Educació primària	30,9%	28,2%	25,7%	25,7%	24,0%	23,0%	20,8%	19,9%
ESO (1a etapa)	66,0%	64,9%	58,6%	58,6%	56,9%	53,7%	51,5%	51,1%
ESO (2a etapa)	73,3%	70,2%	62,6%	62,6%	60,7%	59,0%	62,4%	61,8%
Estudis superiors	81,8%	75,9%	76,1%	76,1%	75,2%	70,0%	70,4%	71,8%
Espanya								
Educació primària	25,7%	24,4%	21,4%	21,4%	20,1%	18,3%	16,1%	14,9%
ESO (1a etapa)	60,0%	58,8%	52,3%	52,3%	50,6%	49,6%	46,0%	44,1%
ESO (2a etapa)	64,2%	64,1%	59,4%	59,4%	57,3%	55,3%	53,0%	50,9%
Estudis superiors	77,2%	77,0%	74,3%	74,3%	72,6%	71,4%	69,9%	68,3%

Font: OTIB a partir de dades de l'EPA (INE).

A continuació es recull la distribució de la població ocupada per grans grups d'ocupació (CNO a 1 dígit) de les Balears i d'Espanya. Respecte del sexe, s'observa clarament quines ocupacions tenen més presència masculina i en quines el pes de les dones supera el dels homes. En general, les ocupacions de l'agricultura, la indústria i la construcció (grups 6 a 8) mostren un pes més elevat d'homes, mentre que les dones els superen en els serveis. Durant el 2013 a les Balears les dones treballen principalment en el grup 5 (treballadors dels serveis de restauració i venedors, 34,2%), el 20,6% ho fan en el grup 9 (ocupacions elementals) i el 15,4% està ocupat en el grup 2 (tècnics i professionals científics i intel·lectuals). Les ocupacions que registren més homes ocupats són les del grup 7 (artesans i treballadors qualificats, amb un 23,1%), seguides per les del grup 5 (treballadors dels serveis de restauració i venedors, amb un 21,8%) i per les del grup 3 (tècnics i professionals de suport, amb un 12,4%).

En el cas de les dones, aquestes ocupacions sumen el 70,2% del total, mentre que agrupen el 37,7% dels homes. Les ocupacions entre els grups 4 i 9 requereixen un nivell educatiu baix o mitjà, i agrupen el 72,5% del total de les ocupades i el 70,2% dels homes. Consegüentment, només el 27,6% de les dones i el 29,8% dels homes presenten ocupacions vinculades a un nivell d'estudis superior, entre les quals destaca l'elevat percentatge de dones en el grup 2 (tècnics i professionals científics), que se situa 6,4 p. p. per sobre del dels homes, en consonància amb el nombre més elevat de dones graduades en titulacions superiors.

Al mateix temps, les dades del conjunt d'Espanya mostren que en els tres primers grups el pes de les dones és del 32,7% i el dels homes del 32,0%, xifres que superen els resultats de les Illes. Una explicació al baix nombre de treballadors de les Illes Balears respecte del conjunt d'Espanya en ocupacions dels grups 1 a 3, que requereixen un nivell educatiu superior, es pot trobar en l'existència d'una menor ofer-

ta d'ocupacions d'aquestes característiques per l'especialització de les Illes en els serveis i la construcció. Això es tradueix en el fet que el nombre de treballadors d'aquests tres grups és 7,4 p. p. inferior a la mitjana nacional.

A Espanya, els grans grups 2 i 3, de tècnics i professionals, sumen més ocupats que a les Balears, i també el grup 8, d'operadors de maquinària relacionats amb la indústria. Els grups 4 a 7, vinculats principalment als serveis i a la construcció, tenen, en canvi, un pes inferior al de les Illes, que es pot dir que són els pilars de l'economia de la nostra comunitat. També el percentatge de treballadors en el grup 1 (directius i gerents) és 3,7 p. p. més baix.

Si s'analitza l'evolució de la distribució dels ocupats des del començament de la crisi l'any 2007, s'observa que els grups que han incrementat el seu pes a les Illes són el 2 (tècnics i professionals) i el 5 (treballadors dels serveis i venedors). Al mateix temps hi ha dos grups que s'han mantingut respecte de l'any anterior: el grup 3 (tècnics i professionals de suport) i el grup 6 (treballadors en activitats agràries i pesqueres). La resta d'ocupacions han perdut pes. Aquestes variacions reflecteixen com els efectes de la recessió han afectat principalment la construcció i la indústria. També mostren, d'una banda, que els ocupats amb estudis superiors es veuen menys afectats pels efectes de la crisi, malgrat que el grup 1, de directors i gerents ha perdut pes (-2,2 p. p.), i, de l'altra, que els serveis continuen sent el sector que resisteix millor la caiguda de l'activitat.

A la resta d'Espanya, també augmenten els grups 2 i 5, a més dels grups 4 (empleats comptables i administratius) i 6 (treballadors de l'agricultura i la pesca). Tant a Espanya com a les Balears, en aquest període s'ha destruït ocupació, especialment en el grup 4, vinculat a la construcció, en el grup 7 (artesans i treballadors de la indústria i la construcció) i en el grup 8 (operadors i muntadors).

Quadre 30. Distribució percentual de la població ocupada per ocupació i sexe a Espanya i a les Illes Balears (2007-2013)

Ocupació	Homes					Dones				
	2007	2009	2011	2012	2013	2007	2009	2011	2012	2013
Illes Balears										
1 Directors i gerents	10,5	8,6	7,0	8,0	8,4	6,8	5,6	4,3	4,7	4,5
2 Tècnics i professionals científics i intel·lectuals	7,0	6,9	9,4	9,2	9,0	10,2	11,9	13,5	13,3	15,4
3 Tècnics i professionals de suport	10,3	9,8	9,6	9,1	12,4	9,8	8,4	6,9	7,3	7,7
4 Empleats comptables, administratius i altres empleats d'oficina	6,6	6,8	7,5	9,2	7,1	18,9	18,9	17,4	15,6	14,8
5 Treb. dels serveis de restauració, personals, protecció i venedors	12,6	14,1	19,6	18,3	21,8	28,1	31,6	33,1	34,1	34,2
6 Treb. qualificats en activitats agrícoles, ramaderes, forestals i pesqueres	2,7	4,5	3,4	2,7	3,1	0,8	0,9	0,6	0,3	0,4
7 Artesans i treb. qualificats de les indústries manufactureres i la construcció (excepte operadors d'instal·lacions i màquines)	31,3	31,9	26,4	26,9	23,1	1,8	2,3	2,3	2,1	1,5
8 Operadors d'instal·lacions i maquinària, i muntadors	9,4	9,1	9,1	9,0	7,9	0,7	1,3	0,8	1,1	1,0
9 Ocupacions elementals	9,1	7,9	7,5	7,4	6,9	22,9	19,1	20,9	21,2	20,6
0 Ocupacions militars	0,4	0,4	0,6	0,2	0,5	0,0	0,3	0,3	0,2	-
Espanya										
1 Directors i gerents	8,6	9,5	6,4	6,4	6,0	5,8	6,0	3,3	3,3	3,2
2 Tècnics i professionals científics i intel·lectuals	9,9	11,2	13,3	13,9	14,3	15,9	16,9	19,4	20,3	21,0
3 Tècnics i professionals de suport	11,2	11,7	11,8	11,8	11,7	12,9	13,1	8,8	8,5	8,6
4 Empleats comptables, administratius i altres empleats d'oficina	5,5	5,5	6,4	6,4	6,3	14,7	14,1	14,7	14,6	14,0
5 Treb. dels serveis de restauració, personals, protecció i venedors	9,5	10,9	15,5	16,6	17,3	23,9	25,1	29,9	29,9	30,0
6 Treb. qualificats en activitats agrícoles, ramaderes, forestals i pesqueres	3,3	3,6	3,6	3,7	4,0	1,3	1,2	1,3	1,3	1,2
7 Artesans i treb. qualificats de les indústries manufactureres i la construcció (excepte operadors d'instal·lacions i màquines)	26,3	23,1	20,6	19,4	18,8	2,5	2,1	2,1	1,9	1,8
8 Operadors d'instal·lacions i maquinària, i muntadors	13,6	13,2	12,5	12,1	11,8	3,0	2,6	2,2	2,2	2,2
9 Ocupacions elementals	11,5	10,7	9,2	8,8	9,1	19,9	18,8	18,2	17,9	18,1
0 Ocupacions militars	0,7	0,9	0,9	0,9	0,9	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1

Font: OTIB a partir de dades de l'EPA (INE).

Continuant amb la relació entre educació i ocupació, un altre aspecte que s'ha de considerar és el desajust en l'ocupació; és a dir, si els ocupats amb estudis superiors fan una feina adequada a la seva formació o si, contràriament, fan feines per sota de la seva qualificació. Aquest fet, a més de tenir efectes directes sobre la persona (desmotivació, frustració), pot condicionar també la seva possibilitat futura de trobar una feina adequada al seu perfil per falta de l'experiència adequada. Des del començament de la crisi aquest indicador ha anat augmentant, probablement perquè els treballadors han valorat més acceptar una

feina per sota de la seva qualificació que estar en atur. Ara bé, el 2013 i per primera vegada en cinc anys el desajust s'ha reduït. Concretament ha assolit el 36,5%, xifra que representa una reducció de 4,5 p. p respecte del 2012. Per tant, la millora de la situació econòmica sembla que ha afavorit la creació de llocs de treball qualificats, que han estat ocupats per treballadors amb la formació adequada.

El desajust està determinat pel nombre d'ocupats amb estudis superiors que fan feina en ocupacions de mitjana o baixa qualificació (grups 4 a 9 de la CNO-2011) sobre el total

d'ocupats amb estudis superiors. Atenent les dades de l'EPA, en el quadre 31 es pot observar que la ràtio del 2013 és del 36,5% a les Balears, lleugerament per sobre de la mitjana nacional (35,8%). Si es compara amb les dades del 2007, és evident la millora d'aquest indicador a les Illes, ja que mentre que en el

conjunt d'Espanya ha augmentat 1,1 p. p., a les Balears el creixement no ha arribat a una dècima (0,8 p. p). De fet, en només un any les Illes han passat de ser la cinquena comunitat amb el desajust més elevat (2012) a ser a la tercera amb l'índex més baix (2013), tan sols darrere Madrid (24,1%) i Andalusia (35,7%).

Quadre 31. Desajust en l'ocupació del total d'ocupats per comunitats autònomes (2007-2013)

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Andalusia	33,3%	32,6%	31,6%	31,8%	36,3%	36,3%	35,7%
Aragó	33,5%	33,9%	32,7%	34,0%	38,2%	37,3%	37,1%
Astúries	39,8%	36,5%	35,4%	35,2%	40,1%	39,6%	39,2%
Illes Balears	35,6%	37,7%	37,6%	38,3%	40,6%	40,9%	36,5%
Canàries	40,6%	38,9%	37,7%	37,2%	39,6%	44,4%	47,1%
Cantàbria	41,9%	41,1%	40,5%	36,4%	42,4%	40,8%	41,8%
Castella i Lleó	39,5%	38,6%	38,2%	37,8%	40,1%	42,3%	41,3%
Castella-la Manxa	36,6%	35,3%	36,0%	32,0%	34,3%	37,5%	38,0%
Catalunya	36,2%	36,3%	35,2%	36,6%	37,1%	36,6%	37,5%
Com. Valenciana	38,5%	36,5%	34,8%	34,9%	40,5%	40,6%	39,4%
Extremadura	28,6%	30,8%	34,1%	32,1%	32,1%	34,9%	38,5%
Galícia	35,4%	34,2%	32,7%	32,1%	37,7%	38,3%	39,6%
Madrid	27,4%	24,2%	23,4%	23,0%	26,1%	24,2%	24,1%
Múrcia	35,8%	34,7%	35,2%	34,0%	34,1%	34,1%	38,9%
Navarra	39,8%	38,2%	35,6%	35,6%	39,5%	42,0%	41,4%
País Basc	37,4%	33,9%	35,4%	33,1%	39,2%	39,2%	39,5%
La Rioja	38,0%	35,4%	37,3%	37,8%	39,2%	42,7%	42,1%
Total nacional	34,7%	33,3%	32,6%	32,3%	35,6%	35,6%	35,8%

Font: OTIB a partir de dades de l'EPA (INE).

En resum, amb les dades anteriors es fa palès el desajust existent a les Balears entre els titulats universitaris i les ocupacions al seu abast, malgrat la millora del darrer any. A les Illes hi ha un percentatge baix de professionals amb estudis superiors, una gran part dels quals (un de cada tres treballadors) està subocupat, és a dir, fa una feina per sota del seu nivell formatiu. Aquests resultats estan condicionats pel model productiu de les Illes, amb un gran pes tant dels serveis com de la construcció,

els quals ofereixen un nombre limitat de llocs de treball amb aquest perfil. Per tant, si es vol incrementar la productivitat i, alhora, reduir aquest desajust, és necessari, d'una banda, reorientar el sistema educatiu de les Balears perquè s'adapti de manera més eficient a les ofertes del mercat de treball i, de l'altra, diversificar l'estructura productiva amb l'objectiu de crear llocs de treball més qualificats als quals puguin accedir tots els titulats superiors de les Illes.

3.2.5 Ocupats per tipus de contracte i de jornada

Per primera vegada en set anys, el 2013 augmenta el nombre d'afiliats amb contracte temporal (2,1 %), però els indefinits es mantenen en xifres negatives (-0,8 %). Al mateix temps, també perden pes les persones que treballen a jornada completa a favor dels treballadors a temps parcial.

Com s'ha analitzat en l'apartat 3.2.1, la nova contractació registrada pel SOIB a les Illes Balears durant el 2013 s'incrementa (6,2%) per tercer any consecutiu. Aquest augment és conseqüència del creixement dels contractes temporals, ja que els indefinits es redueixen en el mateix període. Concretament, els contractes temporals creixen un 9,3% respecte de les dades del 2012, i els indefinits decreixen un 13,5%.

El 2013 els registres de la Seguretat Social que recullen els treballadors en alta per tipus de contracte¹⁶ pràcticament es mantenen respecte de l'any 2012 (-0,1%). Segons la classe de contracte, s'observa que el nombre de persones amb un contracte indefinit a les Balears és de 183.200, que representen el 64,8% del total. Alhora, hi ha 92.755 treballadors (el 32,8%) amb un contracte temporal. En termes interanuals, el comportament ha estat divergent, ja que els temporals augmenten un 2,1%, mentre que els indefinits es redueixen un 0,8%. Ara bé, en el grup d'indefinitos, els afiliats amb un contracte fix discontinu presenten increments continuats des de l'any 2006; concretament, hi ha 9.235 persones més amb aquest tipus de contracte, 2.236 no més en el darrer any. Per tant, es fa palès que

els efectes de la crisi han afavorit aquest tipus de contractació per sobre d'altres.

L'anàlisi de les dades d'afiliació per tipus de jornada també mostra el diferent comportament d'aquestes modalitats contractuals des del començament de la recessió. Així, mentre que el nombre de treballadors a jornada completa, tant amb contracte indefinit com temporal, s'ha reduït en 69.908 persones en els darrers set anys, els ocupats a jornada parcial no deixen d'incrementar-se i sumen 11.231 treballadors més en el mateix període. Així, el 2013 el nombre d'afiliats a jornada completa és de 178.767 persones, que representen el 63,2% del total, i els treballadors a jornada parcial són 59.092 (el 20,9%).

Per definir millor el perfil d'aquestes persones ens hem d'adreçar a l'EPA, que recull el nombre d'ocupats per tipus de jornada.¹⁷ Segons les dades del 2013, el total de persones a jornada parcial és de 55.970. D'aquestes, 38.946 són dones i representen el 69,6% del total de persones amb un contracte d'aquest tipus. Així, el 2013 el pes de la parcialitat entre les dones és del 21,1%, molt superior al 8,9% dels homes. Es referma, doncs, el fet que són les dones les que subscriuen majoritàriament els contractes a temps parcial amb la intenció de conciliar la vida laboral i la familiar, i, per tant, han de patir les conseqüències adverses que això suposa a llarg termini, tant per a la seva carrera professional com respecte de les possibles pensions, etc.

¹⁶ Per a més informació, vegeu el monogràfic de l'Observatori del Treball: "Temporalitat i estacionalitat en el mercat de treball de les Illes Balears". OTIB. Col·lecció d'Estudis Laborals, núm. 18.

¹⁷ Per a més informació, vegeu el monogràfic de l'Observatori del Treball: "Anàlisi de l'ocupació a temps parcial en un context de crisi a les Illes Balears". OTIB. Col·lecció d'Estudis Laborals, núm. 16.

Quadre 32. Evolució de l'afiliació al règim general de la Seguretat Social per tipus de contracte i de jornada (2006-2013)

Tipus de contracte i jornada	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Indefinits jornada completa	139.632	149.919	152.703	145.449	138.351	131.031	123.629	118.628
Indefinits jornada parcial	20.102	22.535	23.678	24.302	24.592	24.921	25.111	26.476
Indefinits fixos discontinus	28.861	30.095	31.000	32.123	33.699	34.628	35.860	38.096
Temporals jornada completa	109.043	107.684	96.373	74.943	69.607	65.352	60.308	60.139
Temporals jornada parcial	27.759	25.579	25.353	25.342	26.870	28.933	30.549	32.616
No consta	7.203	6.977	7.519	8.324	7.662	8.125	7.685	6.802
Total	332.600	342.789	336.625	310.481	300.781	292.989	283.142	282.757

Font: OTIB a partir de dades de la TGSS.

3.3 La població aturada

3.3.1. Evolució de la població aturada

En termes d'atur registrat, l'any 2013 es tanca amb una mitjana de 82.282 persones en situació d'atur, xifra que representa un descens d'un 6,0% respecte de la del 2012. La reducció del nombre d'aturats es produeix durant tots els mesos de l'any i a totes les illes.

L'any 2011 es va caracteritzar per una tendència a l'estabilització de les xifres de demandants d'ocupació, mentre que el 2012 va tenir lloc un repunt. En canvi el 2013, per primera vegada en set anys, es produeix una caiguda del nombre total de demandants. Així, segons els registres del SOIB, les demandes d'ocupació (sol·licituds de feina que fa un treballador, aturat o no, a les oficines d'ocupació) són 123.095 l'any 2013, un 4,5% menys que les de l'any anterior. D'aquestes, la majoria corres-

ponen a persones no ocupades: el 68,2% (els denominats DENO).¹⁸ Els demandants que ja tenen una ocupació (fixos discontinus i altres) representen, per la seva banda, el 28,0% del total de demandants. El 3,8% restant són persones amb una disponibilitat limitada o que demanen una ocupació específica.

L'únic col·lectiu que experimenta un repunt respecte del 2012, tot i que molt suau, és el de demandants fixos discontinus (0,5%). La resta, en canvi, perden demandants. Per exemple, disminueixen especialment els DENO (-6,3%), però també els demandants amb disponibilitat limitada o que demanen una ocupació específica (-2,2%) i els altres ocupats (-2,0%). S'ha de dir que l'atur registrat també cau un 6,0% en termes interanuals.

¹⁸ Demandants no ocupats, segons la terminologia del Ministeri d'Ocupació i Seguretat Social s'hi inclouen les categories d'aturats registrats i altres no ocupats (demandants d'una jornada inferior a 20 hores, demandants estudiants, demandants de serveis previs a l'ocupació). Els altres no ocupats són les persones demandants de feina que es considerarien aturades en l'EPA.

Quadre 33. Evolució dels demandants d'ocupació segons el col·lectiu (2005-2013)

ANY	TOTAL	OCUPATS		Disp. limitada / Demanen ocup. espec.	DENOS		
		Fixos discontinus	Altres		Total	Altres no ocup.	Atur registrat
2005	58.027	10.331	6.368	1.956	39.372	1.033	38.340
2006	57.372	11.865	7.070	1.677	36.760	626	36.134
2007	59.891	12.790	7.594	1.718	37.788	545	37.243
2008	75.240	14.898	8.220	2.282	49.840	729	49.111
2009	108.618	19.798	9.925	3.742	75.153	775	74.378
2010	120.573	21.771	10.687	4.507	83.608	727	82.882
2011	124.012	22.820	11.166	4.677	85.349	2.087	83.263
2012	128.908	24.390	10.146	4.751	89.621	2.077	87.544
2013	123.095	24.500	9.947	4.649	83.999	1.718	82.282

Font: OTIB a partir de dades del SOIB.

De fet, aquest descens interanual en la xifra d'atur registrat de les Illes Balears (-6,0%) és l'únic a tot l'Estat, on l'atur augmenta un 2,6% de mitjana. Respecte del nombre total de demandants, només hi ha tres comunitats autònomes on disminueix, i les Balears són la comunitat on ho fa amb més intensitat (-4,5%), seguida de Catalunya (-1,8%) i d'Andalusia (-1,4%). A la resta de comunitats el nombre de demandants augmenta, cosa que ha provocat que la mitjana del conjunt espanyol presenti un resultat positiu d'un 1,0%.

Si es compara la distribució dels demandants

d'ocupació per comunitats autònomes, d'una banda destaca l'elevat nombre de demandants ocupats de les Balears, xifra que inclou els fixos discontinus i que, de fet, és la més alta del conjunt nacional (28,0%). L'explicació rau en la importància de les activitats estacionals a les Illes, com ara el turisme, sector en què aquesta figura contractual és habitual (vegeu el quadre 34).¹⁹ De l'altra, les Illes són la comunitat autònoma amb el menor pes dels aturats sobre el total de demandants (el 66,8%), cosa que suposa una diferència de 9,5 p. p. per sota de la mitjana nacional (76,3%).

¹⁹ Per a més informació, vegeu el monogràfic de l'Observatori del Treball: "Temporalitat i estacionalitat en el mercat de treball de les Illes Balears". OTIB. Col·lecció d'Estudis Laborals, núm. 18.

Quadre 34. Distribució dels demandants d'ocupació segons el col·lectiu i la comunitat autònoma (2013)

Comunitat autònoma	TOTAL	OCUPATS	Disp. limitada / Demanen ocup. espec.	DENOS		
				Total	Altres no ocup.	Atur registrat
Andalusia	100,0	16,0	2,9	81,0	9,8	71,2
Aragó	100,0	20,3	3,9	75,7	3,7	72,0
Astúries	100,0	13,6	4,1	82,3	7,9	74,4
Illes Balears	100,0	28,0	3,8	68,2	1,4	66,8
Illes Canàries	100,0	9,6	3,0	87,4	1,2	86,2
Cantàbria	100,0	16,0	5,8	78,2	2,6	75,6
Castella i Lleó	100,0	11,5	4,2	84,3	2,1	82,2
Castella-la Manxa	100,0	11,9	4,5	83,6	3,8	79,8
Catalunya	100,0	15,1	5,0	79,9	2,8	77,1
Com. Valenciana	100,0	14,6	4,1	81,3	2,4	78,9
Extremadura	100,0	17,6	3,3	79,1	10,9	68,2
Galícia	100,0	12,0	5,2	82,8	4,8	78,0
Madrid	100,0	11,9	3,9	84,2	3,1	81,1
Múrcia	100,0	18,2	3,5	78,3	2,0	76,3
Navarra	100,0	17,0	3,9	79,1	2,8	76,3
País Basc	100,0	18,8	5,8	75,4	3,7	71,7
La Rioja	100,0	13,8	3,5	82,7	3,9	78,8
Total nacional	100,0	14,8	4,0	81,2	4,9	76,3

Font: OTIB a partir de dades del Servei Públic Estatal d'Ocupació (SPEE).

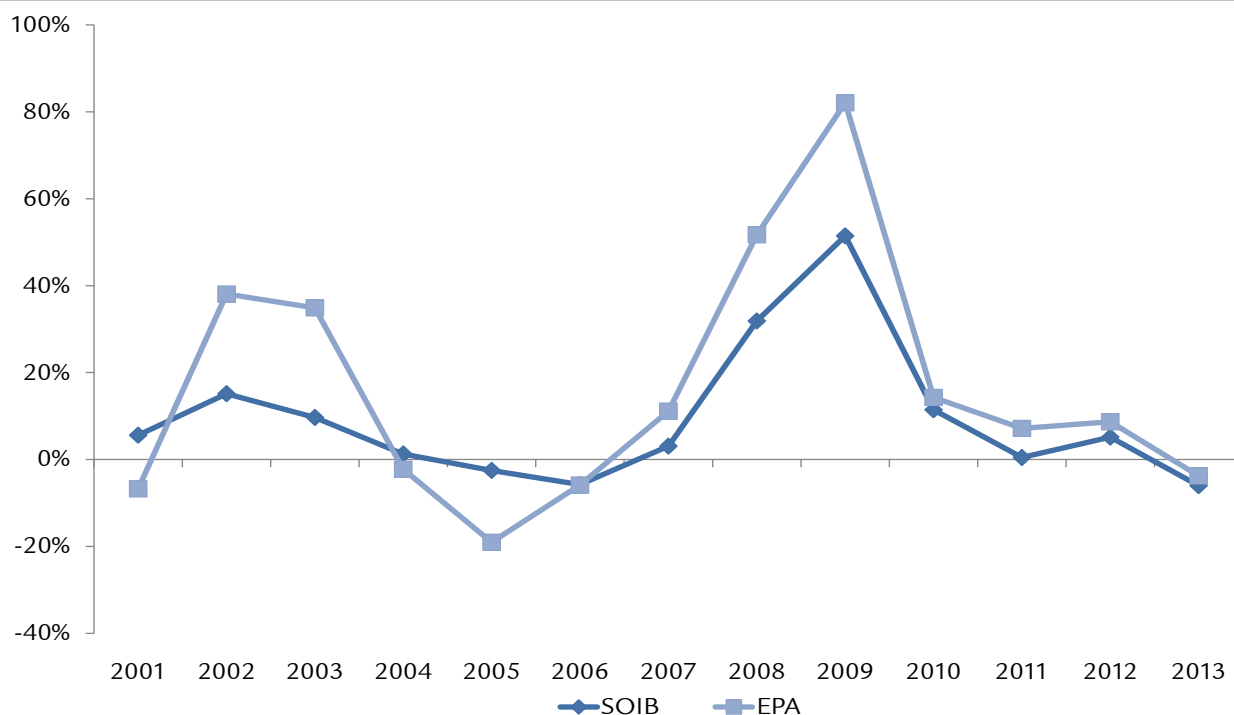
Pel que fa a l'atur, l'any 2013 es tanca amb una mitjana de 82.282 persones en situació d'atur, xifra un 6,0% inferior a la del 2012. Aquesta és la primera reducció de l'atur registrat en el SOIB des de l'any 2006. De fet, el 2013 l'atur cau durant tots els mesos de l'any. La reducció de l'atur es mou entre el 3,5% del mes de gener (la xifra més baixa) i el 8,5% del mes de juny (la xifra més alta).

Les dades de l'EPA,²⁰ per la seva banda, donen una xifra de 134.975 persones en situació d'atur a les Balears durant l'any 2013,²¹ un 3,7% per sota de les xifres del 2012. D'aquesta manera, la tendència observada en les dades del SOIB també es produeix en les dades de l'enquesta. Segons l'EPA, després d'una estabilització en les xifres de la població en atur, el 2013, i per primera vegada en set anys, cau el nombre d'aturats (vegeu el gràfic 29).

²⁰ Vegeu ALEGRE MARTÍN, J. (2009). "Anàlisi de la representativitat de l'enquesta de població activa a les Illes Balears", Col·lecció d'Estudis Laborals, núm. 1. Observatori del Treball de les Illes Balears.

²¹ Vegeu, respecte d'això, PÉREZ INFANTE, J. I. (2008). "¿Por qué el paro registrado supera al paro de la EPA?" Revista del Ministeri de Treball i Afers Socials *Economía y Sociología*, núm. 71, pàg. 53-64.

Gràfic 29. Taxes de creixement interanual de l'atur registrat en el SOIB i la població aturada segons l'EPA a les Balears (2001-2013)

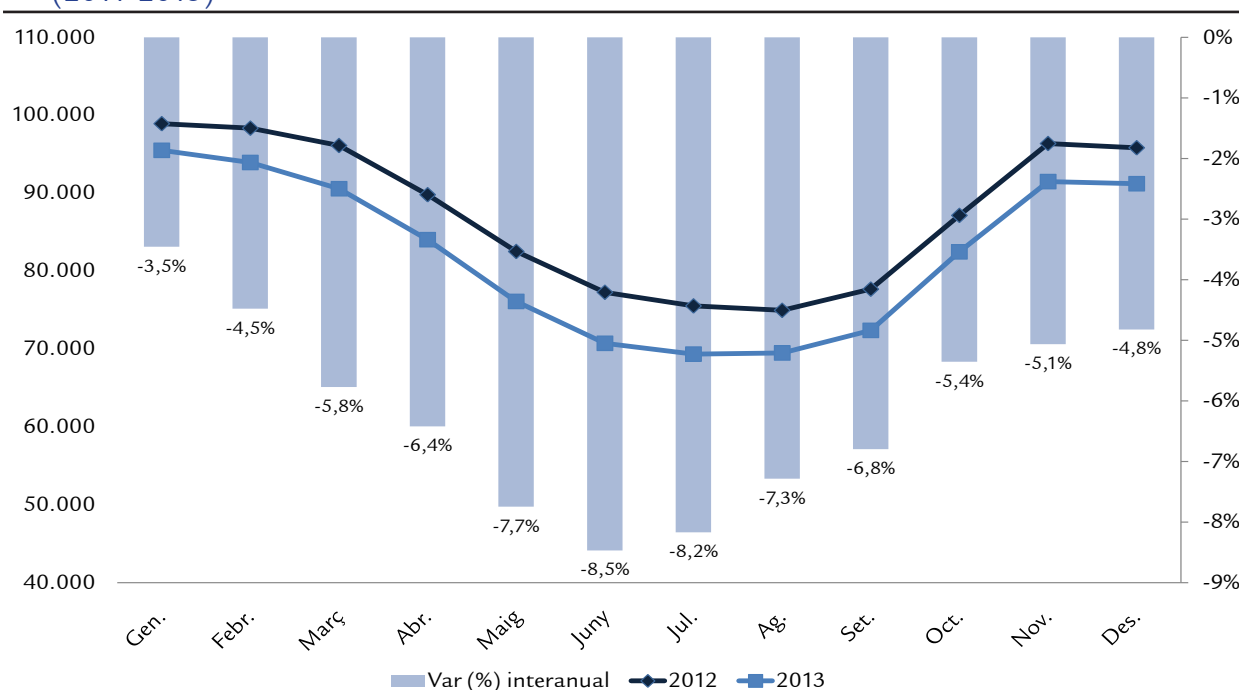

Font: OTIB a partir de dades del SOIB i l'EPA (INE).

En el gràfic 30 es presenta l'evolució mensual de l'atur registrat dels dos darrers anys i la variació interanual de l'any 2013. S'hi observa, com s'ha dit, que durant tots els mesos del 2013 es registren importants caigudes interanuals de l'atur. També és evident el compo-

nent estacional de l'atur, amb reduccions més intenses durant els mesos d'estiu, que van del 7,7% del mes de maig fins al 7,3% del mes d'agost, passant pel mes de juny, que és el mes amb una reducció més important (-8,5%).

Gràfic 30. Evolució mensual de l'atur registrat i les variacions interanuals a les Balears (2011-2013)

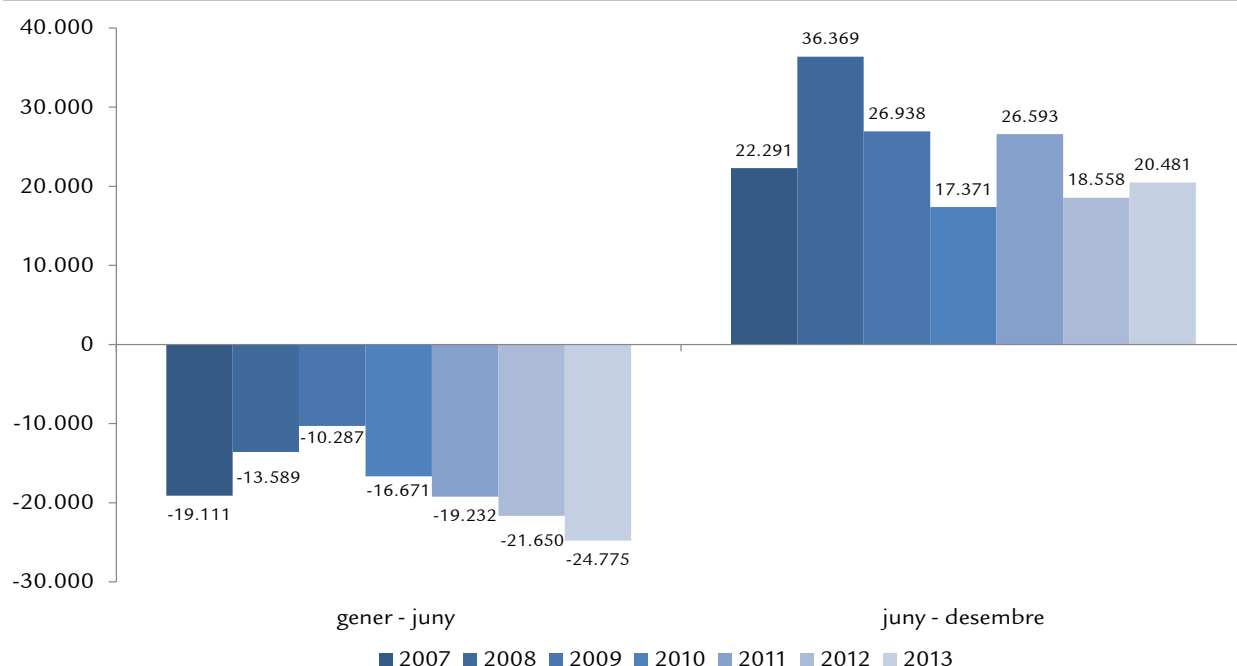
Font: OTIB a partir de dades del SOIB.

L'any 2013 comença amb 3.418 persones desocupades menys que el 2012 (un -3,5%), mentre que el mes de desembre acaba amb 4.620 persones menys que un any enrere (un -4,8%). Aquest fet mostra el canvi d'escenari laboral viscut en el darrer any, amb reduccions interanuals durant tots els mesos de l'any, especialment intenses durant els mesos centrals de l'any, coincidint amb la temporada turística.

Si es descompon l'any en dos trams, l'anàlisi

ens mostra com tradicionalment l'atur experimenta un descens durant el primer semestre de l'any i augmenta durant el segon. Així, s'observa que en el primer semestre del 2013, durant el qual l'atur disminueix per l'inici de la temporada turística, es redueix en 24.775 persones, xifra que supera la dels anys anteriors. A partir del mes de juny del 2013, durant el segon semestre l'atur es comença a incrementar, i ho fa en 20.481 persones, xifra que supera la de l'any anterior, com es pot veure en el gràfic 31.

Gràfic 31. Descomposició de la variació interanual de l'atur registrat els mesos de gener a juny i de juny a desembre a les Balears (2007-2013)

Font: OTIB a partir de dades del SOIB.

Per primera vegada en set anys s'experimenta un descens interanual de l'atur, el qual es produeix en el conjunt de les illes i també en cada una. Així, la reducció més elevada de l'atur durant el 2013 es produeix a Formentera (-13,7%), seguida de Menorca i d'Eivissa

(-6,5%), i de Mallorca (-5,8%). La distribució geogràfica de l'atur segueix el mateix patró que anys anteriors: Mallorca computa el 81,1% del total de persones desocupades a les Balears; Eivissa, el 10,9%; Menorca, el 7,6%, i Formentera, el 0,5% restant.

Quadre 35. Evolució de l'atur registrat per illes (2005-2013)

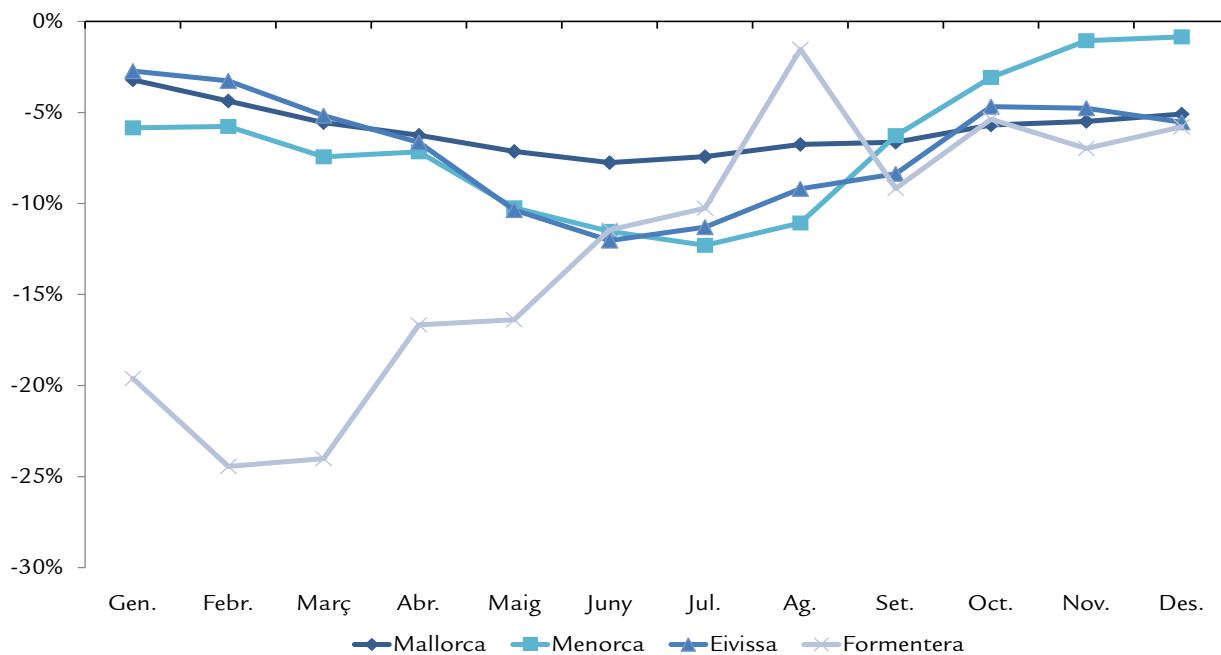
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Mallorca	30.061	28.150	29.091	38.601	59.483	66.825	67.584	70.845	66.706
Menorca	2.840	2.821	2.914	3.869	5.587	6.135	6.189	6.691	6.256
Eivissa	5.159	4.884	4.963	6.327	8.881	9.469	9.033	9.558	8.933
Formentera	280	280	276	314	426	453	457	449	388
Illes Balears	38.340	36.134	37.243	49.111	74.378	82.882	83.263	87.544	82.282

Font: OTIB a partir de dades del SOIB.

Per acabar, si s'analitza l'evolució de l'atur mensual per illes (vegeu el gràfic 32), s'observa que totes les illes presenten disminucions interanuals de l'atur durant tots els mesos de l'any. L'illa que mostra el descens més important és Formentera, amb reduccions de fins a

un 24,4% al mes de febrer. A Eivissa el descens més intens s'esdevé al mes de juny (-12,0%); a Menorca es registra al mes de juliol (-12,3%), i a Mallorca, on les reduccions són més moderades, es produeix al mes de juny (-7,8%).

Gràfic 32. Variació interanual de l'atur per illes i mesos (2013)

Font: OTIB a partir de dades del SOIB.

3.3.2. Atur per activitat econòmica

El sector de la construcció experimenta un descens de l'atur d'un 14,3 % per tercer any consecutiu. També la resta de sectors presenten reduccions del nombre de persones en situació d'atur, amb l'excepció de l'agricultura, grup en què augmenta un 23,9 % interanual.

L'atur per sectors manté la mateixa distribució que l'ocupació: la majoria es registra en els serveis, seguits per la construcció, la indústria i l'agricultura. L'any 2000 les persones en situació d'atur en el sector dels serveis eren el 80%, seguit per la construcció (9%), la indústria (6%), el col·lectiu de persones sense ocupació anterior (4%) i, en darrer lloc, l'agricultura (0,7%). El 2013 la distribució és la següent: el 72,6% en els serveis, el 16,5% en la construcció, el 5,1% en la indústria i el 5,8% restant es reparteix entre l'agricultura i les persones sense ocupació anterior. Per tant, tot i que es manté la mateixa distribució sectorial, es fa palès el fort augment del pes de la construcció (7,6 p. p.) en detriment dels

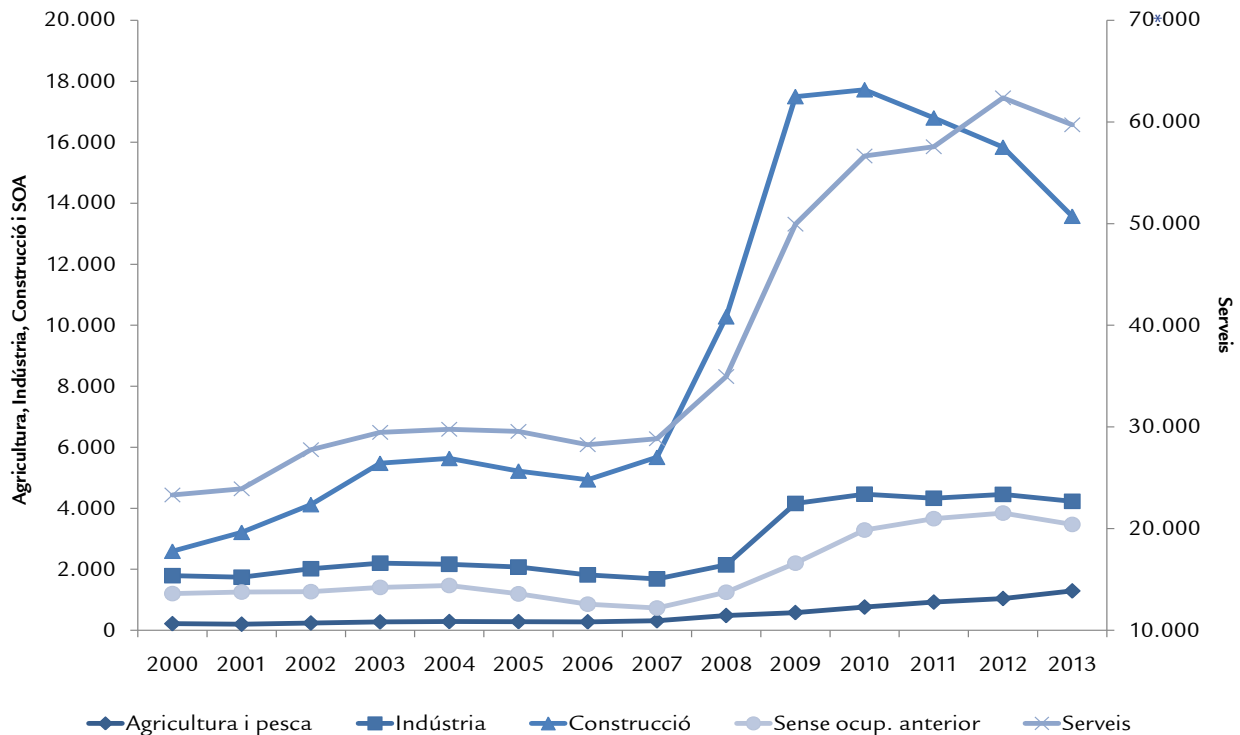
serveis (-7,5 p. p.) en aquests tretze anys, motivat pel gran creixement de l'activitat ha experimentat per aquest primer sector. Aquest increment s'ha vist molt afectat en els darrers anys pels efectes de la crisi, i ha fet augmentar de manera considerable el nombre d'aturats en la construcció. Amb tot, en els darrers quatre anys ha disminuït el pes de la construcció respecte del total (el 2009 els aturats del sector de la construcció representaven el 23,5% del total de l'atur registrat) pel traspàs dels treballadors de la construcció cap al sector dels serveis.

En termes relatius i respecte del 2012, només s'incrementen els aturats en l'agricultura (249 persones, un 23,9%). La resta de sectors registren una caiguda de les xifres d'atur. La reducció més intensa, l'experimenta el sector de la construcció, amb 2.266 persones menys (-14,3%), seguit pel col·lectiu de persones sense ocupació anterior (374 persones menys, un -9,7%), la indústria (225 aturats menys,

un -5,0%) i, finalment, pel sector dels serveis (2.647 desocupats menys, un -4,2%). Destaca el canvi del sector de la construcció, que

tot i que és un dels més afectats per la crisi, ja registra reduccions en les xifres d'atur per tercer any consecutiu (vegeu el gràfic 33).

Gràfic 33. Evolució de l'atur registrat per sectors econòmics a les Balears (2000-2013)*

(*) L'any 2009 es produeix un canvi en la Classificació d'activitats econòmiques (CNAE-2009).

Font: OTIB a partir de dades del SOIB.

Per continuar l'anàlisi, es mostren les vint activitats econòmiques en les quals ha crescut més l'atur en termes interanuals (vegeu el quadre 36). Les més destacades són: activitats de les llars que donen ocupació a personal domèstic (383 aturats més); agricultura, ramaderia, caça i serveis que s'hi relacionen (216 aturats més); activitats de les agències de viatges (61 aturats més), i serveis financers (49 aturats més). D'aquesta llista de vint activitats n'hi ha onze que pertanyen al sector dels serveis, totes relacionades amb els altres serveis. També hi ha sis activitats corresponents a la indústria i tres que pertanyen al sector de l'agricultura.

D'altra banda, respecte de la variació interanual de l'atur per activitat econòmica es registren un total de 65 activitats en les quals l'atur baixa. Es tracta sobretot d'activitats engloba-

des en la construcció i les indústries, com ara construcció d'edificis (1.325 aturats menys), activitats especialitzades de la construcció (838 aturats menys), construcció d'obres d'enginyeria civil (103 persones menys), fabricació de productes metàl·lics (73 aturats menys), o recollida, tractament i eliminació de residus (44 persones menys). Però també hi ha activitats del sector dels serveis que redueixen el nombre d'aturats, com ara les activitats de l'Administració pública i defensa (622 persones menys) o els serveis de menjar i begudes (257 aturats menys). El fet que disminueixi l'atur en les activitats relacionades amb la construcció, però al mateix temps, i tal com s'ha vist, que es redueixi també l'afiliació, es pot explicar pel traspàs d'aquests treballadors a altres activitats econòmiques, com ara a les relacionades amb el turisme.

Quadre 36. Evolució de l'atur registrat en les vint activitats econòmiques amb més augment interanual de l'atur a les Illes Balears (2013)

Activitat econòmica	2013	2012	Var. abs. 13-12	Var. 13-12
97-Activitats de les llars que donen ocupació a personal domèstic	572	189	383	202,6%
01-Agricultura, ramaderia, caça i serveis que s'hi relacionen	993	777	216	27,8%
79-Activitats agències de viatges, operadors turístics, serveis de reserves i altres que hi relacionen	541	481	61	12,6%
64-Serveis financers, excepte assegurances i fons de pensions	274	225	49	21,8%
82-Activitats administratives d'oficina i altres activitats auxiliars de les empreses	1.104	1.061	44	4,1%
62-Programació, consultoria i altres activitats relacionades amb la informàtica	204	166	38	22,7%
10-Indústria de alimentació	841	806	35	4,3%
53-Activitats postals i de correus	302	269	34	12,6%
35-Subministrament energia elèctrica, gas, vapor i aire condicionat	79	49	30	60,3%
90-Activitats de creació, artístiques i espectacles	319	292	26	9,0%
02-Silvicultura i explotació forestal	220	195	26	13,2%
68-Activitats immobiliàries	435	411	25	6,0%
72-Investigació i desenvolupament	65	48	17	34,6%
31-Fabricació de mobles	270	262	8	3,0%
03-Pesca i aquicultura	77	70	7	10,3%
29-Fabricació de vehicles de motor, remolcs i semiremolcs	24	17	6	36,9%
09-Activitats de suport a les indústries extractives	7	2	5	254,5%
75-Activitats veterinàries	38	33	4	12,5%
27-Fabricació de material i equip elèctric	35	32	4	11,5%
99-Activitats organitzacions i organismes extraterritorials	13	9	3	36,3%

Font: OTIB a partir de dades del SOIB.

3.3.3. Atur per sexe, edat, nacionalitat i nivell d'estudis

Per primera vegada des de l'any 2006 cau l'atur en termes interanuals (-6,0%). Aquesta reducció reflecteix la que experimenten tots els grups sociodemogràfics, amb l'excepció dels més grans de 55 anys, que augmenten un 5,6 %.

La caiguda de les xifres d'atur registrat respecte del 2012 (-6,0%) reflecteix la reducció en la major part dels diversos grups sociodemogràfics, ja que l'únic col·lectiu en què s'incrementen els aturats és el de més grans de 55 anys. El perfil dels aturats del 2013 és el d'un home (51,4%), de 25 a 54 anys (72,8%) i de nacionalitat espanyola (79,5%). En termes interanuals els grups en els quals més es redueix l'atur són el dels homes (-7,5%), el dels menors de 25 anys (-14,9%) i el dels estrangers. Aquesta reducció de l'atur és la primera des de l'any 2006 i romp la tendència alcista

viscuda els darrers anys a conseqüència de la recessió. Malgrat que els dos anys anteriors ja hi havia grups en què l'atur queia, el descens no era suficient per reduir el conjunt de l'atur, cosa que sí es produeix l'any 2013 per primera vegada.

Pel que fa al sexe, els homes en situació d'atur continuen superant les dones (el 51,4% i el 48,6%, respectivament). Aquesta circumstància es va començar a produir el 2008 amb la caiguda de l'ocupació en la construcció, ja que fins llavors les dones en atur superaven els homes. Quant a la nacionalitat, malgrat que el nombre d'aturats entre els estrangers, tant comunitaris com extracomunitaris, és el tercer any que es redueix, encara representen el 20,5% del total d'aturats, és a dir, un de cada cinc aturats a les Illes és estranger. Amb

aquest resultat les Balears són la comunitat autònoma amb el percentatge més elevat d'estrangers sobre el total de persones aturades, molt per sobre de la mitjana nacional (14,6%). Ara bé, el nombre d'estrangers en els registres del SOIB es redueix un 15,4% respecte del 2012, i la xifra d'estrangers aturats (16.836 persones) se situa per sota de la dels registres dels anys 2009, 2010, 2011 i 2012.

Per grups d'edat, el grup més jove suposa el 10,7% dels aturats, seguit pels més grans de 55 anys (16,5%) i pel grup més nombrós, que és el de mitjana edat (72,8%). En termes interanuals, l'únic grup en què augmenta l'atur

(5,6%) és el de més de 55 anys, grup que d'altra banda també incrementa l'afiliació un 2,5% el 2013. En el grup majoritari de 25 a 54 anys, per primera vegada des del 2006, cau l'atur un 6,9%. La reducció més important, la registra el grup més jove, els menors de 25 anys, que per tercer any consecutiu perd aturats (-14,9%), després de la lleugera disminució del 2012 (-0,5%) i la més intensa del 2011 (-12,0%). Ara bé, també l'afiliació entre els joves es redueix un 4,1%, cosa que indica que la sortida de l'atur no s'explica només per la incorporació al mercat de treball, sinó per altres motius, com ara reprendre els estudis.

Quadre 37. Evolució de la població aturada per sexe, edat i nacionalitat a les Illes Balears (2005-2013)

ANYS	TOTAL	SEXE		EDAT			NACIONALITAT		
		Homes	Dones	De 16 a 24 anys	De 25 a 54 anys	55 anys i més	Espanyols	UE	NO UE
2005	38.340	17.278	21.062	6.077	27.002	5.260	31.888	2.266	4.186
2006	36.134	16.009	20.125	5.552	25.348	5.234	28.970	2.365	4.799
2007	37.243	16.888	20.356	5.563	26.151	5.530	28.759	2.906	5.578
2008	49.111	25.428	23.684	7.372	35.141	6.598	36.228	4.135	8.749
2009	74.378	40.605	33.773	11.296	54.143	8.938	54.072	6.839	13.467
2010	82.882	44.540	38.342	11.805	60.628	10.448	60.684	7.449	14.748
2011	83.263	44.277	38.986	10.385	61.416	11.462	61.932	7.222	14.108
2012	87.544	45.728	41.816	10.337	64.369	12.838	67.639	6.663	13.241
2013	82.282	42.320	39.961	8.797	59.923	13.562	65.446	5.663	11.173

Font: OTIB a partir de dades del SOIB.

Quant al nivell d'estudis, és evident la relació inversa que hi ha entre educació i nombre d'aturats, de manera que com més elevat és el nivell educatiu hi ha menys aturats. Com a mostra, mentre que els aturats amb estudis primaris són el 24,0%, els que han completat estudis universitaris representen el 6,9%; és a dir, entre aquests dos col·lectius hi ha una diferència de 17,1 p.p. En termes interanuals destaca la reducció generalitzada dels aturats

en tots els nivells educatius, especialment entre les persones que han acabat l'educació primària (-10,2%). Respecte a l'evolució en els darrers anys, des del 2007 els increments més importants en el pes dels aturats s'han produït entre els que han cursat educació primària (7,7 p.p.), seguits pel col·lectiu amb educació superior (2,4 p.p.), alhora que el pes dels que han acabat la primera etapa de secundària ha disminuït 12,4 p.p.

Quadre 38. Evolució de la població en atur per nivell d'estudis a les Illes Balears (2005-2013)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Analfabets	168	194	244	377	543	570	741	775	738
Fins a educació primària	2.607	4.890	6.075	10.138	18.663	22.000	22.140	22.024	19.787
ESO (1a etapa)	26.586	23.054	23.048	28.800	40.134	42.380	41.765	43.377	40.704
ESO (2a etapa)	7.135	6.338	6.189	7.742	11.841	13.949	14.158	15.659	15.358
Educació superior i doctorat	1.835	1.658	1.686	2.055	3.196	3.984	4.459	5.708	5.696
Total	38.340	36.134	37.243	49.111	74.378	82.882	83.263	87.544	82.282

Font: OTIB a partir de dades del SOIB.

Finalment, l'atur per grups professionals presenta la mateixa distribució respecte dels anys anteriors, amb una majoria d'aturats en els serveis (grup 5, un 28,0%), que seguits pel grup de les ocupacions elementals (grup 9, 21,5%), el dels artesans i treballadors qualificats (grup 7, un 18,5%) i el dels empleats comptables i administratius (grup 4, 12,4%). Aquestes quatre ocupacions sumen el 80,4%

dels aturats del 2013. Un aspecte que cal destacar és que el grup 2, de tècnics i professionals científics i intel·lectuals, ha passat de representar un 2,9% el 2009 a un 5,9% actual. En termes interanuals, tots els grups d'ocupació redueixen el nombre d'aturats (un -6,0% en conjunt). Les ocupacions en què disminueix més l'atur són el grup 7 (-9,6%), el grup 6 (-8,0%) i el grup 1 (-7,5%).

Quadre 39. Evolució de la població aturada per grups d'ocupació a les Illes Balears (2005-2013)

Grups professionals	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
1 Directors i gerents	383	373	400	458	623	691	612	642	594
2 Tècnics i professionals científics i intel·lectuals	1.523	1.318	1.363	1.601	2.192	2.724	3.998	5.058	4.863
3 Tècnics i professionals de suport	2.316	2.290	2.489	3.198	5.095	5.960	5.423	5.875	5.606
4 Empleats comptables, administratius i altres empleats d'oficina	5.946	5.435	5.350	6.450	9.414	10.580	9.909	10.617	10.215
5 Treb.dels serveis de restauració, personals, protecció i venedors	12.420	11.624	11.650	13.740	19.552	21.595	22.798	24.088	23.016
6 Treb.qualificats en activitats agrícoles, ramaderes, forestals i pesqueres	591	575	628	878	1.380	1.634	1.725	1.758	1.618
7 Artesans i treb.qualificats de les indústries manufactureres i la construcció (excepte operadors d'instal·lacions i màquines)	5.110	4.880	5.267	9.096	15.479	16.740	16.591	16.807	15.198
8 Operadors d'instal·lacions i maquinària, i muntadors	1.411	1.355	1.484	2.232	3.392	3.602	3.475	3.667	3.462
9 Ocupacions elementals	8.635	8.277	8.604	11.452	17.240	19.336	18.719	19.014	17.696
0 Ocupacions militars	4	7	10	6	12	20	12	17	15
Total	38.340	36.134	37.243	49.111	74.378	82.882	83.263	87.544	82.282

Font: OTIB a partir de dades del SOIB.

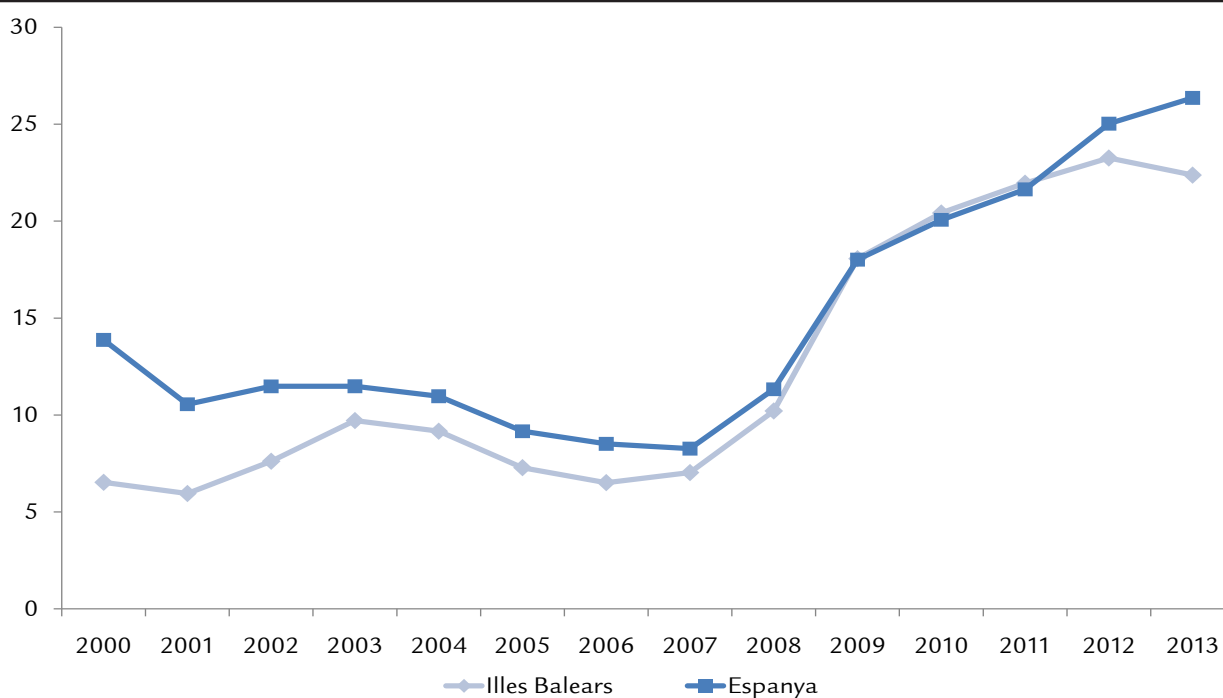
3.3.4. Evolució de la taxa d'atur

La taxa d'atur de les Balears se situa en el 22,4 %, per sota del resultat del conjunt de l'Estat (26,4%). En termes interanuals, la taxa d'atur cau en tots els grups, amb l'excepció dels homes i dels estrangers extracomunitaris.

La taxa d'atur de les Illes Balears arriba al 22,4% durant l'any 2013, cosa que representa 4 p.p. per sota de la del conjunt nacional (26,4%). En termes interanuals, per primera vegada des de l'any 2006 la taxa d'atur de les Illes es redueix (-0,9 p.p.). En canvi, a Espa-

nya augmenta 1,3 p.p. respecte del 2012. Si es compara l'evolució d'ambdues taxes, s'observa que les Balears passaren de ser pràcticament la meitat de la taxa espanyola l'any 2000 (el 6,5% vs. el 13,9%, respectivament) a situar-se lleugerament per sobre durant el període 2009-2011. A partir del 2012 la taxa d'atur a les Balears creix de manera menys intensa que en el conjunt nacional, fins a arribar al 2013 amb una variació negativa (vegeu el gràfic 34).

Gràfic 34. Evolució de la taxa d'atur a Espanya i a les Balears (2000-2013)

Font: OTIB a partir de dades de l'EPA (INE).

Aquesta reducció de quasi un punt percentual de la taxa de les Illes (-0,9 p. p.) es reflecteix en els diferents grups sociodemogràfics. Així, respecte del 2012, tots els col·lectius experimenten reduccions de la taxa amb l'excepció dels homes i dels estrangers no comunitaris. Per sexes, les dones, que presentaven una taxa d'atur per sota de la masculina durant el trienni 2009-2011, el 2013 redueixen un altre cop la seva taxa d'atur en 2,1 p. p. i se situen en el 22,2%, tres dècimes per sota de la taxa masculina (22,5%) (vegeu el quadre 40). Així, després de l'escalada de l'atur entre els homes durant els primers anys de la crisi econòmica per la pèrdua de llocs de treball en el sector de la construcció, sembla que es mantenen estables amb un lleuger augment de 0,2 p. p. Les taxes d'atur dels homes i de les dones de les Balears se situen per sota de la mitjana espanyola, amb una diferència en tots dos casos per sobre de 3 p. p.

Per edats, totes les franges redueixen la taxa d'atur. Destaca l'elevada taxa del col·lectiu més jove, que el 2013 arriba al 45,9%, 3,3 p. p. per sota de la taxa de l'any anterior. De fet, aquest grup és el que ha experimentat

l'augment més important des del 2007, concretament 30,7 p. p., i ha passat del 15,1% a tres vegades més durant el 2013. En el conjunt de l'Estat la taxa d'atur juvenil se situa en el 55,7%, i fins i tot hi ha comunitats autònomes, com ara Andalusia (66,1%), les Canàries (65,3%) o Extremadura (61,5%), que superen el 60%. El col·lectiu de 25 a 54 anys assoleix una taxa del 21,1%, xifra que representa un descens respecte del 2012 de 0,3 p. p. Finalment el grup de més edat, els més grans de 54 anys, registra la taxa més baixa d'atur (un 16,5%) amb un total d'1,2 p. p. menys respecte de l'any passat.

Per nacionalitats, destaca la considerable caiguda de la taxa d'atur entre els estrangers comunitaris durant l'any 2013 (-7,9 p. p.), que els situa en el 14,8%. Al mateix temps els extracomunitaris assoleixen una taxa més de dues vegades superior (el 32,9%), la qual cosa representa tres dècimes més que l'any anterior; de fet és l'únic grup que augmenta la taxa d'atur en termes interanuals. La taxa dels espanyols és del 21,5%, 0,3 p. p. menys que el 2012.

Quadre 40. Evolució de la taxa d'atur per sexe, edat i nacionalitat per comunitat autònoma (2009-2013)

Comunitat autònoma	Total			Dones			Homes			Menors de 25 anys			Entre 25 i 54 anys			Majors de 54 anys			Espanyols			UE-27			NO UE		
	2009	2011	2013	2009	2011	2013	2009	2011	2013	2009	2011	2013	2009	2011	2013	2009	2011	2013	2009	2011	2013	2009	2011	2013	2009	2011	2013
Total Espanya	18,0	21,6	26,4	18,4	22,2	27,0	17,7	21,2	25,8	37,9	46,5	55,7	16,5	20,2	24,8	11,5	14,3	19,2	16,0	19,6	24,6	24,3	28,9	30,4	30,2	34,6	40,5
Andalusia	25,4	30,4	36,3	27,1	32,3	38,1	24,1	28,9	34,9	45,0	54,4	66,1	23,3	28,4	34,1	18,8	22,9	29,5	24,6	29,4	35,8	28,8	35,1	40,8	32,4	39,8	40,9
Aragó	12,8	17,1	21,3	12,5	17,6	22,9	13,0	16,7	20,1	32,0	40,1	51,1	12,0	16,3	20,0	5,5	9,3	14,2	9,9	13,5	17,5	25,0	34,3	37,1	30,2	36,7	45,5
Astúries	13,4	17,9	24,0	14,5	17,4	24,4	12,5	18,2	23,8	35,4	49,1	54,7	12,3	16,7	24,7	6,8	11,8	9,8	13,0	16,6	22,6	16,7	31,1	38,6	22,4	36,7	47,5
Illes Balears	18,1	22,0	22,4	16,7	21,4	22,2	19,2	22,4	22,5	31,9	43,5	45,9	17,5	20,6	21,1	9,4	14,9	16,5	14,0	19,5	21,5	24,0	23,1	14,8	32,3	33,7	32,9
Canàries	26,2	29,7	34,1	27,0	29,7	33,4	25,5	29,7	34,6	47,8	50,8	65,3	24,7	28,5	32,5	16,5	21,8	23,4	24,3	28,9	33,6	21,2	23,1	21,8	37,9	36,0	42,2
Cantàbria	12,0	15,3	20,6	12,8	14,3	21,2	11,3	16,1	20,1	30,1	40,9	52,2	11,2	14,3	20,2	5,0	9,8	12,1	11,0	14,0	19,4	23,4	28,0	24,0	22,2	31,0	41,0
Castella i Lleó	13,8	16,7	21,7	16,5	18,5	23,8	11,8	15,4	20,0	31,8	38,6	49,7	12,6	15,9	20,9	9,3	10,3	15,5	12,4	15,4	20,2	32,6	30,0	37,9	24,5	33,7	39,9
Castella-la Manxa	18,8	22,9	30,1	21,4	26,1	33,7	17,1	20,6	27,4	36,4	47,8	61,5	17,3	21,0	27,7	10,8	14,9	24,9	16,4	21,2	28,2	27,7	30,7	37,9	38,7	36,3	48,5
Catalunya	16,3	19,3	23,4	15,2	18,6	22,8	17,1	19,8	23,9	37,1	44,1	50,7	14,7	17,6	21,7	9,9	13,0	17,3	13,2	15,8	20,1	21,4	22,8	27,2	30,9	37,4	43,6
Com. Valenciana	21,2	24,5	28,6	21,0	24,8	29,8	21,4	24,2	27,6	39,6	52,0	56,7	20,0	23,0	27,2	13,1	14,9	21,0	18,1	21,2	26,4	28,5	34,3	32,3	33,8	38,6	41,3
Extremadura	20,5	25,1	33,7	25,3	28,5	36,1	17,2	22,6	31,8	41,2	50,9	61,5	17,8	22,9	31,5	18,8	18,5	27,7	20,3	24,5	32,8	20,7	42,1	49,0	28,6	38,0	60,2
Galícia	12,6	17,4	22,1	13,6	18,3	21,9	11,8	16,6	22,2	30,8	37,6	50,2	11,6	16,9	21,4	7,3	10,6	15,1	12,2	16,3	21,2	14,4	38,1	32,5	21,9	35,5	38,0
Madrid	14,0	16,7	20,2	13,9	16,8	20,8	14,1	16,7	19,7	34,4	41,2	48,9	12,2	15,3	18,4	11,3	11,4	16,9	12,0	14,6	17,8	17,9	24,5	22,3	22,8	24,8	35,0
Múrcia	20,7	25,4	29,4	18,8	25,6	30,1	22,1	25,3	28,8	33,9	47,7	53,8	20,2	23,6	28,1	10,6	18,6	20,7	16,6	22,0	27,1	42,5	38,0	32,2	33,4	36,5	38,3
Navarra	10,9	12,9	18,1	12,0	13,6	19,1	10,1	12,4	17,3	30,7	29,4	47,9	9,6	12,3	17,6	5,6	7,6	8,6	8,8	10,5	15,0	18,0	20,3	25,6	26,1	31,2	47,9
País Basc	11,0	12,0	15,8	11,5	12,8	16,0	10,7	11,3	15,7	31,5	33,9	46,3	9,9	11,1	15,2	6,5	7,7	9,5	10,0	10,9	14,8	24,0	17,4	30,4	25,1	29,0	39,1
La Rioja	12,8	17,0	19,9	13,0	17,9	21,0	12,5	16,3	18,9	33,2	46,5	47,7	11,2	16,1	18,8	8,0	6,2	14,5	9,0	13,2	17,1	16,0	32,5	37,4	37,3	37,3	34,5

Font: OTIB a partir de dades de l'EPA (INE).

3.3.5. Anàlisi familiar de l'atur

Segons les dades de l'EPA, l'11,8 % de les llars de les Balears tenen tots els seus membres en situació d'atur, percentatge lleugerament superior al de l'any 2012.

Les dades de l'EPA permeten establir el nombre de persones aturades segons la relació de parentiu amb la persona de referència de la

llar. En el quadre 41, com en els apartats anteriors, s'observa que, en relació amb el 2011, es produeix una reducció de l'atur en tots els grups, tret dels fills o fillastres (2.073 persones més). Les reduccions de població aturada més importants es produeixen entre les persones sense parentesc (-23,5%) i en el grup d'altres persones (-13,2%).

Quadre 41. Població aturada a les Balears segons la relació de parentiu amb la persona de referència de la llar (2005-2013)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Persona de referència	12.099	11.235	13.728	21.487	47.461	50.146	55.089	56.551	53.419
Cònjuge	9.739	10.344	10.396	13.380	26.204	30.812	33.896	36.551	34.105
Fill/fillastre	13.119	10.634	11.461	16.522	23.399	28.506	31.121	36.801	38.874
Altres	1.122	1.152	1.607	4.501	5.292	9.824	7.692	7.044	6.117
Sense parentesc	286	899	910	1.910	2.883	1.017	1.149	3.220	2.462
Total	36.365	34.264	38.102	57.800	105.239	120.305	128.947	140.167	134.977

Font: OTIB a partir de dades de l'EPA (INE).

Quant a les llars amb totes les persones actives en situació d'atur, les Balears se situen en l'11,8%. Aquest resultat, després de la reducció de l'any 2012, torna a créixer cinc dècimes. Tanmateix, aquest creixement és general, ja que l'indicador augmenta a totes les comunitats autònomes, però el valor de les

Illes se situa per sota de la mitjana nacional (14,3%). Les Illes són la vuitena comunitat autònoma amb el percentatge més baix de llars amb tots els seus actius aturats. Lideren aquest rànquing Andalusia (21,4%), les Canàries (19,4%) i Extremadura (18,7%) (vegeu el quadre 42).

Quadre 42. Percentatge de llars amb tots els actius aturats sobre el total de llars per comunitat autònoma (2007-2013)

Comunitat autònoma	Total						
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Andalusia	5,6	8,8	13,5	15,2	17,1	20,3	21,4
Aragó	1,8	2,9	6,3	7,4	8,1	8,9	10,5
Astúries	4,6	4,6	7,0	9,3	10,7	12,7	14,5
Illes Balears	2,6	4,2	9,2	10,9	11,6	11,3	11,8
Canàries	4,2	8,7	14,2	16,4	16,2	18,8	19,4
Cantàbria	2,5	2,7	6,3	6,5	7,4	9,3	10,5
Castella i Lleó	2,6	4,2	6,5	7,4	8,3	10,3	11,7
Castella-la Manxa	2,6	4,7	8,8	10,4	11,1	14,9	16,0
Catalunya	2,4	3,6	7,6	8,2	9,4	12,0	12,4
Com. Valenciana	3,5	5,0	10,7	12,0	12,6	14,9	14,9
Extremadura	5,4	7,2	9,7	11,3	13,4	18,6	18,7
Galícia	3,4	3,8	6,0	8,1	9,0	11,4	12,4
Madrid	1,9	3,0	5,5	7,0	6,9	8,9	9,3
Múrcia	2,8	5,4	9,5	11,2	12,9	15,2	15,9
Navarra	1,7	2,4	4,6	5,7	6,6	8,5	10,6
País Basc	2,8	2,8	5,8	5,2	6,2	8,3	9,0
La Rioja	1,6	3,2	6,3	7,4	8,5	9,9	10,4
Total Espanya	3,3	5,0	8,8	10,1	11,1	13,5	14,3

Font: OTIB a partir de dades de l'EPA (INE).

3.3.6. Durada de la demanda

A les Illes hi ha més dinamisme que en el conjunt de l'Estat respecte a la sortida de la situació d'atur. El 31,7% dels aturats de les Balears presenten una demanda de durada inferior a tres mesos, davant el 26,5 % nacional.

El 2013, la lleugera millora de la situació econòmica permet que l'atur es redueixi en termes interanuals, però això no s'ha traslladat als aturats de llarga durada. De fet, les persones que duen més de dotze mesos desocupa-

des a les Balears continuen augmentant per cinquè any consecutiu, i arriben al 34,2% del total de les persones en situació d'atur. Amb tot, aquest resultat situa les Illes com la comunitat autònoma amb el percentatge més baix de persones en situació d'atur durant més de dotze mesos, molt per sota de la mitjana nacional (42,8%) i dels resultats d'altres comunitats, com ara les Canàries (49,9%), que és la que té el percentatge més elevat (vegeu el quadre 43).

Quadre 43. Percentatge de persones aturades durant més de dotze mesos registrades per comunitats autònomes (2006-2013)

Comunitat autònoma	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Total Espanya	31,9	31,4	26,5	25,3	34,0	36,6	38,4	42,8
Andalusia	33,3	32,9	28,6	29,0	36,4	37,9	39,1	42,5
Aragó	26,0	25,9	19,7	17,8	28,9	32,2	33,9	38,2
Astúries	33,4	34,5	31,0	26,7	32,7	35,0	36,7	42,8
Illes Balears	17,3	16,7	14,4	15,4	24,6	27,8	30,0	34,2
Canàries	33,8	32,6	27,8	30,4	41,4	44,1	45,3	49,9
Cantàbria	32,1	31,8	25,8	22,9	32,7	34,0	35,9	40,4
Castella-la Manxa	28,8	27,6	22,7	21,3	29,2	31,9	35,1	42,5
Castella i Lleó	34,3	33,3	28,9	25,8	31,2	34,3	36,7	41,1
Catalunya	31,2	31,4	25,4	23,4	33,2	35,3	37,1	41,7
Com. Valenciana	26,2	26,1	21,5	22,5	34,5	38,7	41,0	45,9
Extremadura	35,8	38,6	34,5	30,0	34,5	35,9	36,8	40,0
Galícia	40,7	40,5	36,3	32,8	38,4	40,3	41,7	46,4
Madrid	29,1	27,1	22,9	21,8	31,0	34,0	35,3	39,6
Múrcia	24,6	23,7	19,0	21,3	32,5	37,9	39,6	43,5
Navarra	27,1	27,7	24,2	20,6	28,5	30,5	30,6	35,1
País Basc	35,4	36,1	31,6	26,2	33,5	35,8	40,5	46,1
La Rioja	23,2	23,9	19,9	18,9	28,0	30,2	31,1	36,9

Font: OTIB a partir de dades de l'SPEE.

La caiguda de les xifres d'atur es pot analitzar respecte de la durada de la demanda per mesos. Així, en el quadre 44 s'observa com cau el nombre d'aturats en tots els grups amb durades inferiors a divuit mesos, mentre que augmenta entre les persones que en porten més en situació d'atur. Tot i que és evident la millora entre els aturats de curta durada, amb reduccions interanuals de fins a un 17,7%, el col·lectiu de molt llarga durada, —és a dir els que duen a l'atur més de 24 mesos—, augmenta també de manera considerable (18,1%) respecte de l'any 2012. Al mateix temps, a Espanya l'atur cau només entre els aturats que porten menys de nou mesos en situació d'atur, mentre que augmenta a la resta, especialment entre els aturats amb durades de 18 a 24 mesos (16,9%) i entre els que hi estan més de 24 mesos (13,0%). Per tant, un dels efectes de la vigent crisi és la cronificació de la situació d'atur. És un fet conegut que quant més temps està sense treballar una persona

més difícil és que pugui sortir d'aquesta situació i trobi feina. Una de les raons que explica això és econòmica o empresarial, i la determina la creença dels empresaris que hi ha una pèrdua de les habilitats laborals després de tant de temps aturat. Al mateix temps, darrere també hi ha un motiu de caire psicològic, ja que passat un temps les persones es desanimen, cosa que provoca que la recerca de feina es faci amb menys intensitat. Tot això té efectes molt importants, no tan sols en el capital humà, sinó també en la nostra economia.

Amb tot, aquestes xifres mostren un major dinamisme de les Illes en la sortida de l'atur respecte de la mitjana nacional. Així, mentre que a les Balears el 31,7% dels aturats hi estan durant menys de tres mesos, a Espanya aquest grup només suposa el 26,5%. Pel que fa a l'atur de més llarga durada (més de 24 mesos), a les Illes aquest grup suma el 17,3%, i en el conjunt nacional, el 21,9%. Per tant, es

pot concloure que l'evolució és més favorable a les Illes que en el conjunt nacional, ja que hi ha més gent que surt ràpidament (menys de

tres mesos) de la situació d'atur i, a més, hi ha menys persones que es mantenen en aquesta situació durant més de dotze mesos.

Quadre 44. Distribució de la mitjana d'atur registrat segons la durada de la demanda a les Balears i a Espanya (2013)

Durada de la demanda	Illes Balears		Espanya	
	Absoluts	Percent.	Absoluts	Percent.
<3 mesos	26.073	31,7%	1.282.079	26,5%
>3 <=6 mesos	14.065	17,1%	680.708	14,0%
>6 <=9 mesos	8.171	9,9%	483.541	10,0%
>9 <=12 mesos	5.533	6,7%	385.613	8,0%
>12 <=18 mesos	8.277	10,1%	547.284	11,3%
>18 <=24 mesos	5.914	7,2%	403.218	8,3%
>24 mesos	14.250	17,3%	1.062.859	21,9%
TOTAL	82.282	100%	4.845.302	100,0%

Font: OTIB a partir de dades del SOIB i l'SPEE.

El perfil de les persones en situació d'atur de llarga durada ha variat sensiblement els darrers anys, de manera que s'ha passat d'una prevalença superior de les dones a l'equiparació d'ambdós sexes. Concretament, l'any 2007 les dones representaven el 63,3% del total d'aturats de llarga durada, xifra que es va reduir al 50% l'any 2010 i s'ha mantingut estable fins al 2013 (51,5%). Això respon, principalment, a l'augment de l'atur entre els homes més que no a una davallada entre les dones. Aquest fet, com ja s'ha esmentat, s'explica pel gran increment de l'atur entre el col·lectiu masculí per les dificultats que tenen molts treballadors provinents del sector de la construcció per sortir de la situació d'atur, i que necessiten la requalificació professional per trobar feina.

Per edats, el grup més afectat per l'atur de llarga durada és el de treballadors de 25 i 54 anys, que representa el 63,8% del total, i a més experimenta un augment interanual de 5,1 p.p. El 2013, la franja d'edat que pateix el creixement interanual més important és el de més de 55 anys, que augmenta 13,3 p.p. i agrupa el 28% dels aturats. Els joves menors de 25 anys són el 8,2% dels aturats de llarga durada i són l'única franja d'edat en què bai-

xa l'atur (-12,5%). Respecte de les dades del 2007, només el grup de més grans de 55 anys redueix el seu pes respecte del total d'aturats de llarga durada (-11,9 p.p.), ja que els de 25 a 54 anys guanyen 11,8 p.p. i els menors de 25 anys pràcticament es mantenen (+0,1 p.p.)

Quant a la nacionalitat, el pes dels aturats de llarga durada es distribueix de la manera següent: el 84,8% són espanyols, el 5,3% són de la UE i el 9,9% restant són extracomunitaris. Durant el 2013 el nombre de persones de nacionalitat estrangera disminueix respecte del de 2012 (-7,5%), fet que provoca un descens en el pes dels estrangers sobre el total dels aturats de llarga durada fins al 15,2%. Alhora, els espanyols augmenten un 8,2% interanual. Per acabar, cal destacar que si fins al 2007 el col·lectiu d'estrangers tenia una baixa incidència en l'atur de llarga durada, ja que només representava el 6,1% del total del grup, el 2011 ja representava el 19,1%, pel fet que molts estaven ocupats en la construcció, sector que ha patit d'una manera més greu i més prolongada els efectes de la recessió. Ara bé, en els dos darrers anys han disminuït fins al 15,2%, a causa principalment de la reducció dels extracomunitaris.

Quadre 45. Evolució de les persones en situació d'atur de llarga durada per sexe, edat i nacionalitat a les Illes Balears (2005-2013)

Anys	Total	Sexe		Edat			Nacionalitat		
		Homes	Dones	De 16 a 24 anys	De 25 a 54 anys	55 anys i més	Espanyols	UE	NO UE
2005	7.086	2.851	4.235	714	3.908	2.464	6.726	213	148
2006	6.707	2.543	4.164	597	3.542	2.568	6.333	230	144
2007	6.638	2.435	4.203	530	3.455	2.652	6.232	250	156
2008	7.709	2.862	4.847	763	4.050	2.896	7.148	297	264
2009	13.103	5.983	7.120	2.018	7.442	3.644	11.370	630	1.103
2010	22.331	11.166	11.165	2.846	14.200	5.285	18.209	1.376	2.745
2011	24.596	12.150	12.446	2.322	16.081	6.193	19.901	1.604	3.091
2012	27.975	13.754	14.221	2.751	17.928	7.296	23.122	1.636	3.217
2013	29.512	14.309	15.203	2.406	18.836	8.269	25.025	1.561	2.926

Font: OTIB a partir de dades del SOIB.

Per acabar l'apartat dedicat a la població aturada, es presenten les dades de les persones ateses en els serveis d'orientació laboral del SOIB. S'analitzen les persones que han passat per les oficines per rebre una atenció personalitzada i especialitzada per tal de definir un itinerari d'inserció laboral a partir d'un diagnòstic d'ocupabilitat.

El 2013 s'atenen 70.693 persones, les quals representen un 1,4% més que l'any anterior. El perfil predominant és el d'un home, de més de 25 anys, amb una durada de la demanda inferior a dotze mesos i que no cobra cap prestació. No hi ha diferències rellevants per sexe, si bé les dones experimenten una certa caiguda (-2,8%). Les persones que porten més de dotze mesos en situació d'atur representen

el 26,0% del total de beneficiaris dels serveis d'orientació el 2013, mentre que el 2008 tan sols representaven el 8%. Aquest increment està en consonància amb l'augment del pes d'aquest col·lectiu comentat anteriorment. Destaca també el creixement de persones ateses que reben una prestació: s'ha passat d'una gran majoria que el 2011 no en rebia cap (68,9%), a una situació gairebé d'empat (53,2%). En definitiva, el nombre de persones que passen per aquest servei del SOIB ha crescut de manera accentuada des del començament de la crisi, cosa que s'explica pel fort increment de les demandes d'atur dels darrers anys però també per la millora que s'ha produït en el sistema de recollida de dades per part de les oficines del SOIB.

Quadre 46. Persones ateses en els serveis d'orientació laboral del SOIB (2008-2013)

Persones ateses pels serveis del SOIB	Any 2008	Any 2009	Any 2010	Any 2011	Any 2012	Any 2013
Per sexe	14.119	23.282	28.090	44.659	69.743	70.693
Dona	7.644	11.092	12.855	20.507	35.015	34.021
Home	6.475	12.190	15.235	24.152	34.728	36.672
Per trams d'edat	14.119	23.282	28.090	44.659	69.743	70.693
Menors de 25 anys	2.280	3.896	4.817	6.746	10.014	9.447
25 anys i més	11.839	19.386	23.273	37.913	59.729	61.246
Durada de la demanda	14.119	23.282	28.090	44.659	69.743	70.693
Menys de 12 mesos	12.988	20.086	21.921	32.461	53.539	52.316
Més de 12 mesos	1.131	3.196	6.169	12.198	16.204	18.377
Cobren prestació	14.119	23.282	28.090	44.659	69.743	70.693
Sí	7.553	9.142	17.448	13.911	30.034	33.059
No	6.566	14.140	10.642	30.748	39.709	37.634

Font: OTIB a partir de dades del SOIB.

3.4. Condicions de treball i relacions laborals

3.4.1. Els convenis col·lectius

Durant el 2013, i segons dades del Ministeri d'Ocupació i Seguretat Social, es registren nou convenis col·lectius a les Balears, que afecten 3.017 empreses i 13.374 treballadors.

Per estudiar la negociació col·lectiva a les Illes Balears s'analitzen les dades que ofereix el Ministeri d'Ocupació i Seguretat Social sobre els convenis col·lectius registrats. Segons aquesta font, el 2013 se subscriuen nou convenis col·lectius d'àmbit autonòmic. D'aquests convenis, set són d'empresa i afecten 1.224 treballadors; els dos restants són d'altres àmbits i afecten 12.150 treballadors. S'aprecia una caiguda de 26 convenis respecte del 2012. En el conjunt d'Espanya el nombre de convenis també presenta una forta reducció respecte d'un any enrere, en concret d'un 35,2%. L'increment salarial pactat en convenis col·

lectius a les Illes Balears se situa al desembre en el 0,59%, similar al del conjunt nacional (0,57%).

La reforma laboral, aprovada mitjançant la Llei 3/2012, incideix en la negociació col·lectiva amb l'objectiu que sigui un instrument per adaptar les condicions de treball a la situació de l'empresa. És per això que dóna prioritat al conveni d'empresa davant el conveni sectorial. A més, la reforma laboral va incorporar el límit d'un any a la ultractivitat, que fins aleshores prorrogava els convenis any rere any si les parts no el denunciaven. Amb aquesta mesura es pretén evitar que s'allarguin en el temps certes condicions de treball que abans de la reforma continuaven vigents fins a arribar a un acord.

Quadre 47. Grau de cobertura dels convenis col·lectius de les Illes Balears sobre el total de treballadors afiliats en alta (2000-2013)

Anys	Treballadors afectats per convenis autonòmics	Total treballadors afiliats	Percentatge de cobertura
2000	181.428	369.821	49,1%
2001	178.250	384.313	46,4%
2002	198.200	390.589	50,7%
2003	219.705	392.469	56,0%
2004	216.140	399.278	54,1%
2005	235.548	421.246	55,9%
2006	238.269	441.279	54,0%
2007	244.963	455.694	53,8%
2008	248.796	452.244	55,0%
2009	235.813	422.638	55,8%
2010	221.284	411.617	53,8%
2011	170.807	405.113	42,2%
2012	168.996	395.784	42,7%
2013	13.374	397.861	3,4%

Font: OTIB a partir de dades del Ministeri d'Ocupació i Seguretat Social.

3.4.2. Els costs laborals i les hores treballades

El 2013 baixen els salaris a les Illes Balears respecte de l'any anterior, i també en la majoria de comunitats autònomes. En el conjunt de l'Estat es mantenen estables.

Segons les dades de l'Enquesta trimestral del cost laboral publicada per l'INE, el 2013 el salari mensual mitjà de les Balears és de 1.734,77€, un 7,9% inferior a la mitjana del conjunt nacional (1.883,76€). Els salaris per sota de la mitjana nacional són una característica estructural de l'economia de les Illes atribuïble a l'especialització en activitats del sector dels serveis de mercat de baixa o mitjana qualificació que limiten l'existència de salaris més elevats (vegeu el quadre 48). Respecte al 2012, baixen els salaris (-0,5%) a les Balears —tot i que de manera més suau que l'any anterior—, i es mantenen en el conjunt d'Espanya (0,0%). De fet, es produeix un descens interanual a gran part de les comunitats autònomes, i més accentuat a Extremadura

(-3,5%), Castella i Lleó (-1,9%) i la Comunitat Valenciana (-1,2%). En canvi, els salaris s'incrementen a sis regions, encapçalades per Galícia (2,3%), La Rioja (1,9%) i Astúries (1,5%). El descens més important a les Illes Balears que en el conjunt d'Espanya provoca que les Illes se situïn més lluny de la mitjana nacional (del 94,4% el 2010 al 92,1% el 2013) i a més de 27 p. p. per sota del País Basc o Madrid, les comunitats autònomes amb els salaris més elevats.

El sector de la indústria continua mostrant el cost salarial més elevat (1.945,0€), tot i que també presenta el descens més accentuat respecte de l'any anterior (-1,6%). En segon lloc se situa el sector dels serveis (1.728,2€), els costs salarials del qual experimenten el descens més suau (-0,4%). Quant al sector de la construcció, el salari mitjà arriba a 1.636,9€, amb un descens respecte de l'any anterior d'un 1,2%.

Quadre 48. Evolució del cost salarial total per treballador* i hores efectivament treballades per treballador al mes per comunitat autònoma (2008-2013)

Comunitat autònoma	Cost salarial total per treballador (€)						Hores efectives treballades per treballador al mes					
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Andalusia	92,4	92,8	91,7	91,6	90,2	89,9	135,7	132,5	131,6	130,1	128,1	128,6
Aragó	98,4	97,2	96,7	94,9	94,8	94,7	134,4	131,6	130,6	130,0	128,0	127,6
Astúries	98,7	100,1	100,4	99,0	97,4	98,9	132,4	130,5	130,7	129,3	129,0	127,7
Illes Balears	94,2	94,3	94,4	93,5	92,6	92,1	136,3	136,9	135,5	134,1	135,2	134,0
Illes Canàries	84,6	84,3	82,8	83,0	82,5	82,4	138,7	136,5	136,0	134,0	133,0	130,4
Cantàbria	93,0	92,1	91,9	91,8	90,6	89,2	134,3	132,1	131,6	130,4	129,1	127,7
Castella-la Manxa	91,8	92,3	91,8	91,8	89,6	88,9	132,4	130,1	129,8	130,7	131,9	125,8
Castella i Lleó	88,4	89,7	88,8	90,2	90,5	91,1	138,2	133,6	133,5	128,8	127,3	132,2
Catalunya	108,1	106,7	107,3	107,5	108,0	107,3	134,5	131,5	131,4	130,4	129,8	129,0
Com. Valenciana	89,1	89,1	89,2	89,6	90,0	88,9	135,8	133,0	131,8	130,2	129,5	129,1
Extremadura	83,0	84,3	85,1	85,5	84,4	81,4	137,6	134,8	133,5	131,7	129,9	128,4
Galícia	86,7	86,9	88,7	88,1	85,9	87,9	135,9	134,1	134,1	132,9	132,0	131,9
Madrid	116,7	116,3	115,6	115,9	117,5	118,1	137,5	135,2	135,1	134,1	134,7	134,1
Múrcia	87,2	90,8	92,9	90,6	89,8	89,1	132,8	130,5	131,2	129,7	127,8	128,9
Navarra	106,5	104,6	105,3	105,5	103,3	103,0	130,3	126,1	126,9	126,4	125,1	125,5
País Basc	116,8	116,4	117,7	116,6	118,1	119,8	128,2	124,8	125,7	126,0	123,7	123,7
La Rioja	92,8	94,1	93,9	93,9	92,3	94,0	132,5	130,6	129,8	129,4	125,7	125,9
Total nacional	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	135,2	132,5	132,2	131,0	130,2	129,7

(*) Mitjana de l'Estat amb valor 100. Base 2008.

Font: OTIB a partir de dades de l'enquesta trimestral de cost laboral (INE).

Si es compara l'evolució del cost salarial amb el pactat en els convenis col·lectius d'àmbit autonòmic i amb la taxa d'inflació, s'observa (vegeu el quadre 49) que en el període 2006-2009 els augments salarials es varen situar per sobre de la taxa d'inflació, tant a les Illes com

en el conjunt de l'Estat. En canvi, en els quatre darrers anys la situació ha canviat notablement, i la taxa d'inflació se situa per sobre dels augments salarials, sobretot el 2012 i el 2013, per la qual cosa es pot parlar d'una disminució del poder adquisitiu dels treballadors.

Quadre 49. Evolució de l'augment salarial pactat, l'augment del cost salarial i la taxa d'inflació* a les Balears i a Espanya (2005-2013)

	ILLES BALEARS			ESPANYA		
	Augment salarial pactat (%)	Augment del cost salarial (%)	Taxa inflació	Augment salarial pactat (%)	Augment del cost salarial (%)	Taxa inflació
2005	3,9	4,6	3,1	4,0	2,5	3,4
2006	3,4	5,9	3,5	3,6	4,8	3,5
2007	3,7	3,7	2,7	4,2	4,0	2,8
2008	4,5	5,4	3,8	3,6	5,1	4,1
2009	1,6	3,3	-0,2	2,3	3,2	-0,3
2010	1,9	1,0	1,7	2,2	0,9	1,8
2011	3,2	0,1	2,9	2,5	1,0	3,2
2012	0,7	-1,6	2,5	1,3	-0,6	2,4
2013	0,6	-0,5	1,6	0,6	0,0	1,4

(*) IPC base 2011=100

Font: OTIB a partir de dades del Ministeri d'Ocupació i Seguretat Social, ETCL i IPC (INE).

Les hores efectives treballades a les Illes Balears durant el 2013 són 134 per treballador i mes, 1,2 hores per sota el registre del 2012, però molt per sobre de la mitjana nacional (129,7 hores). De fet, les Illes Balears i Madrid són les comunitats autònomes amb el nombre més elevat d'hores efectives per assalariat al mes durant el 2013. En el conjunt de l'Estat també es produeix un descens en el nombre d'hores treballades de 0,5 hores. Les Balears

ocupen la segona posició del rànquing per comunitats autònomes en hores treballades a jornada completa (148,2 hores). En canvi, lideren la taula pel que fa a jornada parcial (92,1 hores), molt per sobre de Madrid (80 hores), segona regió amb més hores i molt per sobre de la mitjana nacional (76,8 hores). Tots els sectors experimenten un descens similar en el nombre d'hores efectives treballades.

3.4.3. La sinistralitat laboral

La sinistralitat laboral romp la tendència a la baixa iniciada el 2009, amb l'excepció de l'any 2011, i augmenta el nombre d'accidents. Per tant, l'índex d'incidència experimenta un augment respecte de l'any anterior i se situa en 4.024,8 accidents per cada cent mil treballadors amb les contingències cobertes. Tot i això, aquest és el segon índex més baix de tota la sèrie estudiada (1999-2013).

L'any 2013, les Illes Balears presenten un índex d'incidència de la sinistralitat laboral (nombre d'accidents laborals per cada cent mil treballadors amb les contingències cobertes) de 4.024,8 incidències, per sobre del conjunt d'Espanya (2.869 incidències). De fet, el quadre 50 mostra que les Balears són la comuni-

tat autònoma amb l'índex més elevat, circumstància que es repeteix anualment.

La desagregació del total d'accidents en funció de la gravetat mostra que aquesta diferència entre les Balears i el conjunt de l'Estat espanyol s'explica sobretot pels accidents lleus, que registren a les Illes un índex de 4.001,1 incidències, mentre que la mitjana estatal és de 2.842,1. En canvi, l'índex d'incidència dels accidents greus (22,5) se situa per sota del del conjunt nacional (23,8) i del de gran part de la resta de comunitats autònomes. D'altra banda, les incidències dels accidents mortals de les Balears (1,2) estan notablement per sota de la mitjana estatal (3,1).

Quadre 50. Índexs d'incidència de la sinistralitat i accidents de treball durant la jornada laboral amb baixa per comunitat autònoma (2013)

Comunitats autònomes	Acc. lleus	Índ. inc. lleus	Acc. greus	Índ. inc. greus	Acc. mortals	Índ. inc. mortals	Total d'accidents	Pob. afiliada	Índex d'incidència	Var. % interanual
Andalusia	65.061	2.835,3	774	33,7	61	2,7	65.896	2.294.642	2.871,7	7,2
Aragó	10.776	2.633,4	78	19,1	18	4,4	10.872	409.212	2.656,8	2,9
Astúries	9.837	3.454,7	81	28,4	22	7,7	9.940	284.745	3.490,8	0,0
Illes Balears	13.175	4.001,1	74	22,5	4	1,2	13.253	329.281	4.024,8	4,7
Canàries	19.239	3.350,6	106	18,5	24	4,2	19.369	574.188	3.373,3	1,7
Cantàbria	4.207	2.595,7	44	27,1	5	3,1	4.256	162.073	2.626,0	2,1
Castella-la Manxa	16.824	3.406,2	115	23,3	24	4,9	16.963	493.917	3.434,4	3,0
Castella i Lleó	18.341	2.714,5	200	29,6	40	5,9	18.581	675.673	2.750,0	0,0
Catalunya	68.723	2.821,2	518	21,3	46	1,9	69.287	2.435.916	2.844,4	2,8
Com. Valenciana	34.012	2.647,6	288	22,4	30	2,3	34.330	1.284.652	2.672,3	4,8
Extremadura	7.797	2.616,4	135	45,3	12	4,0	7.944	298.004	2.665,7	4,4
Galícia	21.208	2.811,7	394	52,2	40	5,3	21.642	754.281	2.869,2	-1,9
Madrid	60.083	2.523,0	214	9,0	55	2,3	60.352	2.381.413	2.534,3	-1,1
Múrcia	11.593	2.842,2	51	12,5	17	4,2	11.661	407.895	2.858,8	6,1
Navarra	5.912	2.806,4	60	28,5	8	3,8	5.980	210.665	2.838,6	2,6
País Basc	22.869	3.194,2	125	17,5	24	3,4	23.018	715.962	3.215,0	1,2
La Rioja	2.692	2.899,8	28	30,2	2	2,2	2.722	92.835	2.932,1	1,8
Ceuta	500	2.876,2	2	11,5	0	0,0	502	17.384	2.887,7	0,0
Melilla	478	2.843,4	5	29,7	0	0,0	483	16.811	2.873,1	2,5
Total nacional	393.327	2.842,1	3.292	23,8	432	3,1	397.051	13.839.550	2.869,0	2,6

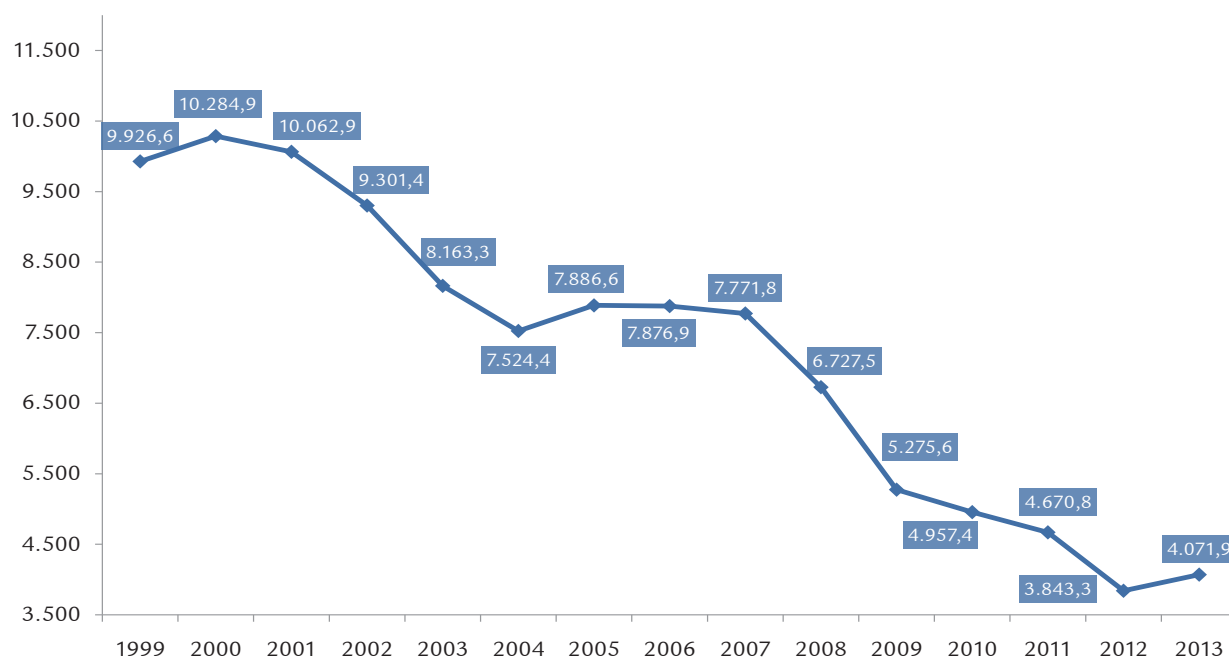
Font: OTIB a partir de dades del Ministeri d'Ocupació i Seguretat Social.

En termes d'evolució, cal destacar la marcada tendència a la reducció dels índexs des del 2007 (vegeu el gràfic 35). En aquest període l'índex ha passat de 7.771,8 incidències a 4.071,9, cosa que implica un descens de gairebé la meitat. Es tracta del segon índex més baix de tota la sèrie estudiada.²² S'ha de recordar que aquest índex és el resultat de la comparació de dos indicadors: afiliats amb contingències cobertes i nombre d'accidents. El gràfic 35 il·lustra l'evolució d'ambdues variables a les Balears. D'aquesta manera, la sèrie de persones afiliades presenta un perfil creixent fins al 2007, i una caiguda des d'aleshores

a conseqüència de la crisi econòmica. En canvi, l'evolució de l'accidentalitat no segueix un patró homogeni, ja que es redueix entre el 2001 i el 2004 i torna a remuntar fins al 2007. A partir del 2008, en canvi, mostra una notable caiguda i passa d'un total de 28.700 accidents als actuals 13.253. En termes relatius, el 2013 es produeix un increment de l'índex d'incidència del 4,7% respecte a l'any anterior, superior que el del conjunt d'Espanya (2,6%). Com s'observa en el quadre 50, totes les comunitats autònomes tret de Galícia i Madrid pateixen un augment de la sinistralitat laboral durant el 2013.

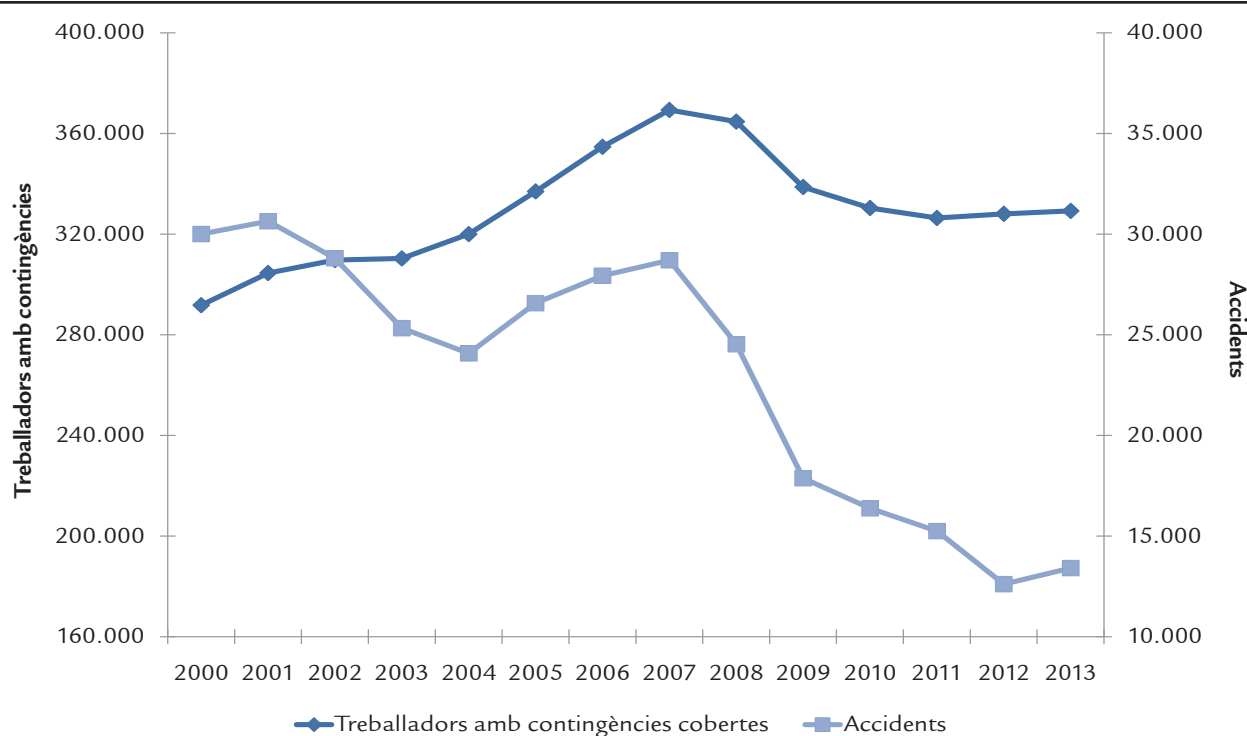
²² Les dades recollides a partir de l'1 de gener de 2012 inclouen els accidents que han afectat els treballadors que pertanyen al règim especial de la llar, d'acord amb el Reial decret 1596/2011, de 4 de novembre, que estén l'acció protectora per contingències professionals als treballadors inclosos en aquest règim i als treballadors del nou sistema especial per a empleats de la llar del règim general, d'acord amb la disposició addicional trenta-novena de la Llei 27/2011, d'1 d'agost.

Gràfic 35. Evolució de l'índex d'incidència de la sinistralitat laboral a les Illes Balears (1999-2013)

Font: OTIB a partir de dades de la TGSS i Direcció General de Treball i Salut Laboral.

Gràfic 36. Evolució dels afiliats amb les contingències cobertes i dels accidents registrats a les Illes Balears (2000-2013)

Font: OTIB a partir de dades de la TGSS i Direcció General de Treball i Salut Laboral.

Pel que fa al perfil de les persones que pateixen accidents, els homes continuen sent majoria el 2013, amb el 63,8% del total, mentre que les dones acumulen el 36,2% restant. Cal remarcar que, si bé els homes continuen patint més accidents, experimenten un increment menor (3,5%) que les dones (11,8%) respecte al 2012. En ambdós casos, la majoria dels accidents són de caràcter lleu (el 99,2% per als homes i el 99,7% per a les dones); ara bé, tres dels quatre accidents mortals els patiren homes.

d'accidents els serveis (9.961 accidents, el 74,3%) i la construcció (1.851 accidents, el 13,8%). Malgrat això, els índexs d'incidència més elevats es produeixen en la construcció (8.543 accidents per cada cent mil treballadors amb les contingències cobertes) i la indústria (6.654 incidències). Respecte del 2012, només l'índex de l'agricultura descendeix (-6,1%), mentre que augmenta en la construcció (8,0%), els serveis (7,0%) i la indústria (3,1%). El 2013 hi ha quatre accidents mortals, tots a Mallorca i en el sector dels serveis.

Per sectors, registren el nombre més elevat

Quadre 51. Índexs d'incidència de sinistralitat per sectors econòmics a les Balears (1999-2013)

Anys	Agricultura	Indústria	Construcció	Serveis
1999	3.457,1	13.248,4	23.216,8	7.432,7
2000	3.569,1	13.285,9	22.578,6	7.902,9
2001	3.652,4	12.653,4	21.741,1	7.795,5
2002	4.593,3	11.147,1	20.212,0	7.163,1
2003	3.748,9	10.806,4	17.642,7	6.355,3
2004	4.028,0	11.280,8	16.686,0	5.834,5
2005	5.191,8	11.785,5	17.314,8	6.049,6
2006	5.173,2	12.131,9	17.155,6	5.951,9
2007	5.484,2	12.695,2	16.652,9	5.903,4
2008	6.656,8	10.988,9	14.536,1	5.320,8
2009	6.009,0	8.543,3	10.865,4	4.403,2
2010	5.819,9	7.973,5	9.515,8	4.328,8
2011	6.022,7	7.637,9	9.159,2	4.160,4
2012	5.989,8	6.457,3	7.907,1	3.439,5
2013	5.626,8	6.654,8	8.543,1	3.679,8

Font: OTIB a partir de dades de la TGSS i Direcció General de Treball i Salut Laboral.

Finalment, la distribució del total d'accidents per illes es manté similar a la del 2012, si bé Mallorca perd pes a favor d'Eivissa. Així, Mallorca acumula el 77,4%; Eivissa, el 14,2%; Menorca, el 6,1%, i Formentera, el 0,4%. El pes dels accidents lleus sobre el total és també similar entre les illes i representa més del 99%

del total dels registrats. Respecte al 2012, i pel que fa als índexs d'incidència,²³ totes les illes presenten un cert creixement, tret de Formentera (-7,7%), i més accentuat a Eivissa (8,6%), que segueix presentant l'índex d'incidència més elevat.

²³ No es disposa del nombre de persones afiliades d'alta amb les contingències cobertes desagregades per illes, raó per la qual es presenta una aproximació basada en el nombre d'afiliats al règim general i en els accidents registrats.

Quadre 52. Accidents per gravetat i índexs d'incidència per illes (2011-2013)

ILLES	Lleus			Greus			Mortals			Total			Índex d'incidència		
	2011	2012	2013	2011	2012	2013	2011	2012	2013	2011	2012	2013	2011	2012	2013
Mallorca	12.094	9.849	10.310	54	68	55	2	3	4	12.150	9.920	10.369	4.805,5	4.050,9	4.241,8
Menorca	931	785	805	7	4	6	2	0	0	940	789	811	4.644,8	4.135,3	4.251,5
Eivissa	1.981	1.694	1.886	8	12	14	2	0	0	1.991	1.706	1.900	5.929,9	5.047,7	5.482,3
Formentera	75	61	58	1	0	0	0	0	0	76	61	58	3.535,8	2.725,6	2.515,5
Illes Balears	15.167	12.516	13.322	71	85	78	6	3	4	15.244	12.604	13.404	-	-	-

Font: OTIB a partir de dades de la TGSS i la Direcció General de Treball i Salut Laboral.

3.4.4. Regulació de l'ocupació

D'acord amb les dades de la Direcció General de Treball i Salut Laboral, l'any 2013 s'autoritzen 326 expedients de regulació d'ocupació (ERO), 113 menys que el 2012, cosa que en termes relatius representa un descens d'un 25,7%. Aquest descens es produeix després que el 2012 augmentàs de manera significativa el nombre d'expedients. El quadre 53 posa de manifest l'elevat creixement d'expedients

presentats i autoritzats per l'autoritat administrativa des del 2009.

Els 326 expedients de regulació d'ocupació autoritzats durant el 2013 afecten 2.547 treballadors (398 menys que el 2012), la major part per expedients de suspensió o de reducció de jornada (el 80,6%).

Quadre 53. Evolució anual d'expedients de regulació de l'ocupació autoritzats i originaris i dels treballadors afectats (2005-2013)

ERO	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Nombre d'expedients autoritzats	39	44	26	47	114	146	264	439	326
Suspensió/reducció de jornada	26	28	20	35	86	121	237	401	294
Extinció	13	16	6	12	28	25	27	38	32
Nombre de treballadors afectats	597	528	282	581	1.592	1.806	3.027	2.945	2.547
Suspensió/reducció de jornada	362	244	189	365	1.144	1.420	2.244	2.355	2.053
Extinció	235	284	93	216	448	386	783	590	494

Font: Direcció General de Treball i Salut Laboral.

4. ANNEX: QUADRES PER ILLES

Quadre 54. Població per sexe, grup d'edat i zona de procedència a Mallorca (2005-2012)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Total població	790.763	814.275	846.210	862.397	869.067	873.414	876.147	864.763
Dones	396.141	407.333	422.034	430.730	434.974	438.120	440.211	435.794
Homes	394.622	406.942	424.176	431.667	434.093	435.294	435.936	428.969
Menors 15 anys	118.954	122.436	127.041	130.703	132.632	134.088	135.543	135.523
15-29	164.514	166.095	170.235	168.466	163.594	157.595	152.268	146.796
30-44	208.382	217.040	227.963	233.350	235.126	235.966	235.170	229.919
45-64	185.936	193.618	202.290	207.814	212.563	217.610	221.944	221.712
65-74	59.112	59.915	61.614	63.225	65.047	66.563	68.308	68.170
75 i més	53.865	55.171	57.067	58.839	60.105	61.592	62.914	62.643
Pob. estrangera	129.403	148.233	173.999	181.661	188.011	187.752	185.824	167.403
UE-27	62.231	73.732	86.465	88.076	96.143	98.797	100.027	84.642
No UE	67.172	74.501	87.534	93.585	91.868	88.955	85.797	82.761

Font: Revisió padró. INE.

Quadre 55. Població per sexe, grup d'edat i zona de procedència a Menorca (2005-2012)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Total població	88.434	90.235	92.434	93.915	94.383	94.875	95.178	95.183
Dones	44.014	44.887	45.971	46.704	47.158	47.438	47.578	47.709
Homes	44.420	45.348	46.463	47.211	47.225	47.437	47.600	47.474
Menors 15 anys	13.722	14.108	14.424	14.789	14.927	14.989	14.997	14.910
15-29	18.375	18.233	18.391	18.030	17.248	16.637	16.229	15.754
30-44	23.911	24.472	24.995	25.340	25.268	25.278	25.166	24.839
45-64	20.511	21.353	22.187	22.882	23.581	24.163	24.722	25.122
65-74	6.504	6.547	6.686	6.935	7.089	7.495	7.632	7.952
75 i més	5.411	5.522	5.751	5.939	6.170	6.313	6.432	6.606
Pob. estrangera	12.543	13.672	15.147	18.819	15.625	15.469	15.239	14.858
UE-27	5.884	6.393	7.159	12.585	8.239	8.487	8.810	8.927
No UE	6.659	7.279	7.988	6.234	7.386	6.982	6.429	5.931

Font: Revisió padró. INE.

Quadre 56. Població per sexe, grup d'edat i zona de procedència a Eivissa (2005-2012)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Total població	113.908	117.698	125.053	129.562	132.637	134.460	137.357	140.354
Dones	55.254	56.853	60.140	62.379	63.988	65.058	66.437	68.121
Homes	58.654	60.845	64.913	67.183	68.649	69.402	70.920	72.233
Menors 15 anys	16.313	16.654	17.893	18.372	18.849	19.060	19.467	20.054
15-29	25.722	26.047	27.443	27.791	27.381	26.439	26.009	25.793
30-44	32.222	33.863	36.383	38.022	39.176	40.028	41.340	42.796
45-64	27.032	28.312	29.932	31.362	32.553	33.595	34.590	35.451
65-74	7.022	7.099	7.326	7.601	7.953	8.324	8.679	8.964
75 i més	5.597	5.723	6.076	6.414	6.725	7.014	7.272	7.296
Pob. estrangera	23.735	25.947	31.067	34.125	35.409	36.248	37.999	38.376
UE-27	12.496	14.678	18.076	19.454	20.502	21.235	22.617	22.732
No UE	11.239	11.269	12.991	14.671	14.907	15.013	15.382	15.644

Font: Revisió padró. INE.

Quadre 57. Població per sexe, grup d'edat i zona de procedència a Formentera (2005-2012)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Total població	7.957	8.442	9.147	9.552	9.962	10.365	10.757	11.374
Dones	3.754	3.984	4.304	4.534	4.725	4.921	5.122	5.447
Homes	4.203	4.458	4.843	5.018	5.237	5.444	5.635	5.927
Menors 15 anys	1.107	1.097	1.151	1.208	1.222	1.275	1.301	1.418
15-29	1.651	1.748	1.929	1.909	1.952	1.927	1.999	2.034
30-44	2.340	2.516	2.753	2.944	3.091	3.259	3.373	3.643
45-64	1.858	2.004	2.154	2.267	2.396	2.534	2.651	2.864
65-74	585	633	683	718	769	785	812	813
75 i més	416	444	477	506	532	585	621	602
Pob. estrangera	2.070	2.318	2.823	2.957	3.211	3.343	3.508	3.769
UE-27	1.281	1.526	1.895	1.974	2.090	2.166	2.286	2.465
No UE	789	792	928	983	1.121	1.177	1.222	1.304

Font: Revisió padró. INE.

Quadre 58. Empreses d'alta al Règim General de la Seguretat Social per illes (2006-2013)

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Mallorca	32.979	34.034	33.675	31.517	30.607	29.908	29.343	29.196
Menorca	4.068	4.168	4.084	3.776	3.654	3.561	3.426	3.465
Eivissa	5.593	5.836	5.967	5.682	5.637	5.650	5.759	5.853
Formentera	392	413	439	433	452	454	479	487
Total Illes Balears	43.032	44.451	44.165	41.408	40.350	39.573	39.007	39.001

Font: OTIB a partir de dades de la TGSS.

Quadre 59. Treballadors en alta a la Seguretat Social per règim a Mallorca (2006-2013)

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Règim General	282.654	294.665	289.587	267.508	258.891	252.838	244.885	244.448
Règim d'Autònoms	63.614	65.930	69.007	65.627	63.603	62.584	61.563	61.930
Règim Especial de la Llar	9.159	7.233	7.734	8.033	7.808	8.054	8.503	9.659
Règim Especial Agrari	3.717	3.549	1.929	2.163	2.276	2.341	2.225	2.063
Règim del Mar	1.474	1.467	1.444	1.458	1.356	1.280	1.256	1.277
Total règims	360.619	372.845	369.700	344.789	333.934	327.098	318.432	319.377

Font: OTIB a partir de dades de la TGSS.

Quadre 60. Treballadors en alta a la Seguretat Social per règim a Menorca (2006-2013)

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Règim General	24.304	24.849	24.126	21.916	21.072	20.238	19.079	19.076
Règim d'Autònoms	7.278	7.427	7.564	7.220	7.005	6.869	6.761	6.967
Règim Especial de la Llar	562	427	420	437	502	504	495	806
Règim Especial Agrari	392	392	204	237	240	258	241	231
Règim del Mar	226	210	212	214	206	195	201	199
Total règims	32.762	33.306	32.525	30.024	29.025	28.064	26.777	27.279

Font: OTIB a partir de dades de la TGSS.

Quadre 61. Treballadors en alta a la Seguretat Social per règim a Eivissa (2006-2013)

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Règim General	33.327	34.808	34.601	32.311	32.619	33.576	36.035	34.657
Règim d'Autònoms	9.332	9.827	10.614	10.040	9.829	9.858	10.875	10.256
Règim Especial de la Llar	1.494	1.112	1.089	1.176	1.271	1.175	1.327	1.418
Règim Especial Agrari	465	455	147	179	191	181	171	131
Règim del Mar	349	338	328	329	334	357	458	398
Total règims	44.966	46.541	46.778	44.035	44.244	45.146	48.866	46.859

Font: OTIB a partir de dades de la TGSS.

Quadre 62. Treballadors en alta a la Seguretat Social per règim a Formentera (2006-2013)

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Règim General	1.672	1.688	1.725	1.817	2.062	2.149	2.238	2.306
Règim d'Autònoms	725	769	792	779	804	833	850	878
Règim Especial de la Llar	32	23	26	49	56	50	40	38
Règim Especial Agrari	14	18	10	11	9	11	7	7
Règim del Mar	86	86	79	69	75	81	79	82
Total règims	2.529	2.584	2.631	2.725	3.005	3.123	3.213	3.310

Font: OTIB a partir de dades de la TGSS.

Quadre 63. Deu ocupacions més contractades a Mallorca, dones 2013

MALLORCA - DONES				
Codi C.N.O.	Ocupació	Contractes	% del total	% Acum.
9210	Personal de neteja d'oficines, hotels i altres establiments similars	21.976	17,9%	17,9%
5120	Cambrers assalariats	20.955	17,0%	34,9%
5220	Venedors de botigues i magatzems	13.730	11,2%	46,0%
9100	Empleats domèstics	4.261	3,5%	49,5%
4500	Empleats administratius amb tasques d'atenció al públic no classificats en altres apartats	4.106	3,3%	52,8%
9310	Ajudants de cuina	3.823	3,1%	55,9%
4421	Empleats d'agències de viatges	2.860	2,3%	58,3%
5110	Cuiners assalariats	2.844	2,3%	60,6%
3724	Monitors d'activitats recreatives i d'entreteniment	2.618	2,1%	62,7%
4309	Empleats administratius sense tasques d'atenció al públic no classificats en altres apartats	2.069	1,7%	64,4%
Total 10 ocupacions		79.242	64,4%	
Total contractes dones 2013		123.100		

Font: elaboració pròpia a partir de dades del SOIB.

Quadre 64. Deu ocupacions més contractades a Mallorca, homes 2013

MALLORCA - HOMES				
Codi C.N.O.	Ocupació	Contractes	% del total	% Acum.
5120	Cambrers assalariats	22.226	16,3%	16,3%
7121	Paletes	8.668	6,4%	22,7%
9602	Peons de la construcció d'edificis	5.772	4,2%	27,0%
5110	Cuiners assalariats	5.710	4,2%	31,2%
9310	Ajudants de cuina	5.592	4,1%	35,3%
5220	Venedors de botigues i magatzems	4.768	3,5%	38,8%
2932	Compositors, músics i cantants	4.675	3,4%	42,2%
9210	Personal de neteja d'oficines, hotels i altres establiments similars	4.049	3,0%	45,2%
9700	Peons de les indústries manufactureres	3.257	2,4%	47,6%
9811	Peons del transport de mercaderies i descarregadors	2.542	1,9%	49,5%
Total 10 ocupacions		67.259	49,5%	
Total contractes homes 2013		135.957		

Font: elaboració pròpia a partir de dades del SOIB.

Quadre 65. Deu ocupacions més contractades a Menorca, dones 2013

MENORCA - DONES				
Codi C.N.O.	Ocupació	Contractes	% del total	% Acum.
5120	Cambrers assalariats	2.460	19,9%	19,9%
9210	Personal de neteja d'oficines, hotels i altres establiments similars	2.336	18,9%	38,7%
5220	Venedors de botigues i magatzems	1.617	13,1%	51,8%
9100	Empleats domèstics	685	5,5%	57,3%
9310	Ajudants de cuina	608	4,9%	62,2%
4500	Empleats administratius amb tasques d'atenció al públic no classificats en altres apartats	397	3,2%	65,4%
5611	Auxiliars d'infermeria hospitalària	365	2,9%	68,4%
3724	Monitors d'activitats recreatives i d'entreteniment	354	2,9%	71,2%
5110	Cuiners assalariats	230	1,9%	73,1%
4422	Recepcionistes d'hotels	223	1,8%	74,9%
Total 10 ocupacions		9.275	74,9%	
Total contractes dones 2013		12.383		

Font: elaboració pròpia a partir de dades del SOIB.

Quadre 66. Deu ocupacions més contractades a Menorca, homes 2013

MENORCA - HOMES				
Codi C.N.O.	Ocupació	Contractes	% del total	% Acum.
5120	Cambrers assalariats	2.421	19,1%	19,1%
9310	Ajudants de cuina	1.133	8,9%	28,0%
9602	Peons de la construcció d'edificis	807	6,4%	34,4%
7121	Paletes	769	6,1%	40,5%
5110	Cuiners assalariats	610	4,8%	45,3%
5220	Venedors de botigues i magatzems	467	3,7%	49,0%
9210	Personal de neteja d'oficines, hotels i altres establiments similars	320	2,5%	51,5%
2932	Compositors, músics i cantants	314	2,5%	54,0%
3724	Monitors d'activitats recreatives i d'entreteniment	272	2,1%	56,1%
8412	Conductors assalariats d'automòbils, taxis i furgonetes	247	1,9%	58,1%
Total 10 ocupacions		7.360	58,1%	
Total contractes homes 2013		12.674		

Font: elaboració pròpia a partir de dades del SOIB.

Quadre 67. Deu ocupacions més contractades a Eivissa, dones 2013

EIVISSA - DONES				
Codi C.N.O.	Ocupació	Contractes	% del total	% Acum.
5.120	Cambrers assalariats	6.090	24,3%	24,3%
9.210	Personal de neteja d'oficines, hotels i altres establiments similars	3.904	15,6%	39,9%
5.220	Venedors de botigues i magatzems	3.203	12,8%	52,7%
4.500	Empleats administratius amb tasques d'atenció al públic no classificats en altres apartats	884	3,5%	56,3%
9.310	Ajudants de cuina	807	3,2%	59,5%
9.100	Empleats domèstics	681	2,7%	62,2%
3.724	Monitors d'activitats recreatives i d'entreteniment	676	2,7%	64,9%
5.110	Cuiners assalariats	667	2,7%	67,6%
5.611	Auxiliars d'infermeria hospitalària	577	2,3%	69,9%
2.933	Coreògrafs i ballarins	521	2,1%	72,0%
Total 10 ocupacions		18.010	72,0%	
Total contractes dones 2013		25.031		

Font: elaboració pròpia a partir de dades del SOIB.

Quadre 68. Deu ocupacions més contractades a Eivissa, homes 2013

EIVISSA - HOMES				
Codi C.N.O.	Ocupació	Contractes	% del total	% Acum.
5.120	Cambrers assalariats	5.820	18,2%	18,2%
7.121	Paletes	3.175	9,9%	28,2%
9.602	Peons de la construcció d'edificis	1.900	5,9%	34,1%
5.110	Cuiners assalariats	1.742	5,5%	39,6%
5.942	Auxiliars de vigilant de seguretat i similars no habilitats per a portar armes	1.410	4,4%	44,0%
9.310	Ajudants de cuina	1.271	4,0%	48,0%
8.412	Conductors assalariats d'automòbils, taxis i furgonetes	1.072	3,4%	51,3%
9.210	Personal de neteja d'oficines, hotels i altres establiments similars	926	2,9%	54,2%
5.220	Venedors de botigues i magatzems	856	2,7%	56,9%
9.811	Peons del transport de mercaderies i descarregadors	623	2,0%	58,9%
Total 10 ocupacions		18.795	58,9%	
Total contractes homes 2013		31.936		

Font: elaboració pròpia a partir de dades del SOIB.

Quadre 69. Deu ocupacions més contractades a Formentera, dones 2013

FORMENTERA - DONES				
Codi C.N.O.	Ocupació	Contractes	% del total	% Acum.
5.120	Cambrers assalariats	603	32,8%	32,8%
9.210	Personal de neteja d'oficines, hotels i altres establiments similars	339	18,4%	51,2%
5.220	Venedors de botigues i magatzems	295	16,0%	67,3%
9.310	Ajudants de cuina	73	4,0%	71,2%
5.110	Cuiners assalariats	70	3,8%	75,0%
4.500	Empleats administratius amb tasques d'atenció al públic no classificats en altres apartats	51	2,8%	77,8%
9.100	Empleats domèstics	35	1,9%	79,7%
3.724	Monitors d'activitats recreatives i d'entreteniment	35	1,9%	81,6%
4.422	Recepcionistes d'hotels	34	1,8%	83,5%
4.412	Recepcionistes (excepte d'hotels)	31	1,7%	85,2%
Total 10 ocupacions		1.566	85,2%	
Total contractes dones 2013		1.839		

Font: elaboració pròpia a partir de dades del SOIB.

Quadre 70. Deu ocupacions més contractades a Formentera, homes 2013

FORMENTERA - HOMES				
Codi C.N.O.	Ocupació	Contractes	% del total	% Acum.
5.120	Cambrers assalariats	602	24,1%	24,1%
5.110	Cuiners assalariats	261	10,4%	34,5%
7.121	Paletes	256	10,2%	44,7%
9.310	Ajudants de cuina	134	5,4%	50,1%
9.602	Peons de la construcció d'edificis	130	5,2%	55,3%
9.210	Personal de neteja d'oficines, hotels i altres establiments similars	101	4,0%	59,3%
9.811	Peons del transport de mercaderies i descarregadors	77	3,1%	62,4%
5.220	Venedors de botigues i magatzems	77	3,1%	65,5%
8.432	Conductors assalariats de camions	62	2,5%	68,0%
8.412	Conductors assalariats d'automòbils, taxis i furgonetes	53	2,1%	70,1%
Total 10 ocupacions		1.753	70,1%	
Total contractes homes 2013		2.501		

Font: elaboració pròpia a partir de dades del SOIB.

Quadre 71. Contractes registrats a Mallorca per tipus de contracte (2006-2013)

Tipus de contracte	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Indefinits	45.774	47.059	40.304	28.974	26.214	25.684	33.334	28.191
Formatius	1.995	1.688	1.212	879	848	899	987	1.325
Temporals	295.957	296.672	254.799	204.886	204.425	205.220	208.891	228.392
Altres	1.231	1.074	1.330	1.262	1.286	1.200	995	1.149
Total	344.957	346.493	297.645	236.001	232.773	233.003	244.207	259.057

Font: OTIB a partir de dades del SOIB.

Quadre 72. Contractes registrats a Menorca per tipus de contracte (2006-2013)

Tipus de contracte	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Indefinits	4.520	4.654	4.153	3.319	2.846	2.499	3.173	3.024
Formatius	304	316	190	142	106	77	109	77
Temporals	28.914	28.423	24.375	20.775	21.427	21.551	20.145	21.874
Altres	38	36	28	26	21	13	13	82
Total	33.776	33.429	28.746	24.262	24.400	24.140	23.440	25.057

Font: OTIB a partir de dades del SOIB.

Quadre 73. Contractes registrats a Eivissa per tipus de contracte (2006-2013)

Tipus de contracte	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Indefinits	7.002	6.970	6.856	5.199	5.089	4.986	6.442	5.752
Formatius	311	212	185	128	189	141	198	152
Temporals	47.422	49.692	44.631	37.966	40.730	45.013	47.062	51.033
Altres	22	27	13	150	4	41	12	30
Total	54.757	56.901	51.685	43.443	46.012	50.181	53.714	56.967

Font: OTIB a partir de dades del SOIB.

Quadre 74. Contractes registrats a Formentera per tipus de contracte (2006-2013)

Tipus de contracte	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Indefinits	407	457	542	426	442	450	443	568
Formatius	4	4	11	10	15	3	10	2
Temporals	3.137	2.887	2.843	2.822	3.278	3.595	3.393	3.768
Altres	-	-	1	1	-	2	-	2
Total	3.548	3.348	3.397	3.259	3.735	4.050	3.846	4.340

Font: OTIB a partir de dades del SOIB.

Quadre 75. Contractes registrats a Mallorca segons sector econòmic (2006-2013)

Sector econòmic	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Agricultura i pesca	3.476	3.386	3.487	2.641	2.800	2.849	3.152	3.540
Indústria	12.346	11.968	9.270	7.791	7.585	6.995	6.853	7.335
Construcció	63.081	63.854	45.174	31.988	28.482	23.625	21.337	21.276
Serveis	266.054	267.285	239.714	193.581	193.906	199.534	200.500	226.906
Hostaleria	82.423	80.062	75.796	63.101	63.612	69.365	72.271	82.458
Comerç	41.395	41.446	35.287	25.368	25.678	28.118	28.250	30.056
Total	344.957	346.493	297.645	236.001	232.773	233.003	231.842	259.057

Font: OTIB a partir de dades del SOIB.

Quadre 76. Contractes registrats a Menorca segons sector econòmic (2006-2013)

Sector econòmic	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Agricultura i pesca	223	191	247	199	206	184	247	281
Indústria	1.951	1.972	1.485	1.303	1.188	1.196	1.104	1.085
Construcció	6.679	6.691	5.059	3.983	3.343	2.859	2.368	2.037
Serveis	24.923	24.575	21.955	18.777	19.663	19.901	19.049	21.654
Hostaleria	9.775	10.341	9.405	7.994	8.445	8.950	9.198	10.477
Comerç	4.194	4.349	3.459	2.542	2.572	2.540	2.694	2.917
Total	33.776	33.429	28.746	24.262	24.400	24.140	22.768	25.057

Font: OTIB a partir de dades del SOIB.

Quadre 77. Contractes registrats a Eivissa segons sector econòmic (2006-2013)

Sector econòmic	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Agricultura i pesca	139	292	298	184	219	194	225	227
Indústria	1.511	1.503	1.159	969	944	1.009	921	966
Construcció	12.635	13.227	10.268	7.095	6.762	6.227	5.786	6.997
Serveis	40.472	41.879	39.960	35.195	38.087	42.751	45.068	48.777
Hostaleria	17.666	17.757	17.380	15.768	17.771	21.159	21.930	24.645
Comerç	6.847	7.185	6.399	4.664	5.110	5.755	6.021	6.306
Total	54.757	56.901	51.685	43.443	46.012	50.181	52.000	56.967

Font: OTIB a partir de dades del SOIB.

Quadre 78. Contractes registrats a Formentera segons sector econòmic (2006-2013)

Sector econòmic	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Agricultura i pesca	33	44	34	33	25	28	12	34
Indústria	49	46	43	43	57	53	20	36
Construcció	738	486	444	461	562	597	445	549
Serveis	2.728	2.772	2.876	2.722	3.091	3.372	3.279	3.721
Hostaleria	1.703	1.696	1.767	1.714	1.893	2.125	2.095	2.447
Comerç	457	470	460	366	467	470	469	529
Total	3.548	3.348	3.397	3.259	3.735	4.050	3.798	4.340

Font: OTIB a partir de dades del SOIB.

Quadre 79. Atur registrat a Mallorca per sector econòmic. Total. 2006-2013

Sector econòmic	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Agricultura i pesca	238	268	416	492	647	792	893	1.132
Indústria	1.493	1.367	1.690	3.391	3.722	3.662	3.736	3.573
Construcció	3.789	4.215	7.754	13.829	14.125	13.536	12.738	10.926
Serveis	21.901	22.616	27.665	39.833	45.398	46.279	50.012	47.915
Sense ocup. anterior	728	625	1.077	1.937	2.933	3.316	3.466	3.161
Total	28.150	29.091	38.601	59.483	66.825	67.585	70.845	66.706

Font: OTIB a partir de dades del SOIB.
Quadre 80. Atur registrat a Menorca per sector econòmic. Total. 2006-2013

Sector econòmic	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Agricultura i pesca	19	16	26	30	42	56	67	74
Indústria	182	178	252	417	393	348	376	347
Construcció	380	471	815	1.261	1.322	1.235	1.220	987
Serveis	2.203	2.210	2.718	3.774	4.194	4.367	4.827	4.678
Sense ocup. anterior	37	39	58	105	185	184	202	170
Total	2.821	2.914	3.869	5.587	6.135	6.190	6.691	6.256

Font: OTIB a partir de dades del SOIB.
Quadre 81. Atur registrat a Eivissa per sector econòmic. Total. 2006-2013

Sector econòmic	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Agricultura i pesca	20	28	40	54	65	68	73	73
Indústria	135	135	193	337	335	310	332	301
Construcció	717	914	1.624	2.313	2.194	1.943	1.788	1.581
Serveis	3.923	3.819	4.357	6.020	6.708	6.558	7.198	6.847
Sense ocup. anterior	90	67	114	157	167	154	167	131
Total	4.884	4.963	6.327	8.881	9.469	9.033	9.558	8.933

Font: OTIB a partir de dades del SOIB.
Quadre 82. Atur registrat a Formentera per sector econòmic. Total. 2006-2013

Sector econòmic	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Agricultura i pesca	3	1	3	5	7	8	8	12
Indústria	5	2	6	8	9	9	7	5
Construcció	46	71	86	97	85	88	97	82
Serveis	224	202	217	313	347	348	330	281
Sense ocup. anterior	2	1	1	2	5	4	7	7
Total	280	276	314	426	453	457	449	388

Font: OTIB a partir de dades del SOIB.

Quadre 83. Evolució de la població aturada, per sexe, edat i nacionalitat a Mallorca (2007-2013)

ANYS	TOTAL	SEXE		EDAT			NACIONALITAT		
		Homes	Dones	De 16 a 24 anys	De 25 a 54 anys	55 i més anys	ESPANYOLS	UE	NO UE
2007	29.091	13.063	16.027	4.236	20.232	4.623	22.851	2.114	4.126
2008	38.601	19.798	18.803	5.751	27.383	5.467	28.998	3.017	6.587
2009	59.483	32.299	27.184	8.967	43.071	7.446	43.785	5.131	10.567
2010	66.285	35.806	31.019	9.427	48.668	8.730	49.574	5.596	11.655
2011	67.584	35.885	31.699	8.386	49.589	9.609	51.017	5.424	11.143
2012	70.845	36.861	33.984	8.250	51.829	10.766	55.533	4.957	10.355
2013	66.706	34.129	32.577	7.108	48.275	11.323	53.743	4.226	8.737

Font: OTIB a partir de dades del SOIB.

Quadre 84. Evolució de la població aturada, per sexe, edat i nacionalitat a Menorca (2007-2013)

ANYS	TOTAL	SEXE		EDAT			NACIONALITAT		
		Homes	Dones	De 16 a 24 anys	De 25 a 54 anys	55 i més anys	ESPANYOLS	UE	NO UE
2007	2.914	1.313	1.601	500	2.092	322	2.180	186	548
2008	3.869	1.975	1.894	649	2.822	398	2.800	263	806
2009	5.587	2.976	2.611	931	4.111	546	4.145	386	1.056
2010	6.135	3.235	2.900	977	4.519	639	4.592	396	1.147
2011	6.189	3.216	2.973	811	4.667	712	4.745	370	1.075
2012	6.691	3.435	3.256	829	5.033	829	5.285	341	1.066
2013	6.256	3.219	3.037	688	4.642	926	5.118	304	833

Font: OTIB a partir de dades del SOIB.

Quadre 85. Evolució de la població aturada, per sexe, edat i nacionalitat a Eivissa (2007-2013)

ANYS	TOTAL	SEXE		EDAT			NACIONALITAT		
		Homes	Dones	De 16 a 24 anys	De 25 a 54 anys	55 i més anys	ESPANYOLS	UE	NO UE
2007	4.963	2.371	2.592	791	3.616	556	3.554	561	848
2008	6.327	3.470	2.857	933	4.695	700	4.243	803	1.282
2009	8.881	5.092	3.789	1.339	6.633	909	5.892	1.239	1.750
2010	9.469	5.253	4.216	1.335	7.091	1.043	6.270	1.352	1.847
2011	9.033	4.918	4.115	1.132	6.799	1.102	5.930	1.330	1.773
2012	9.558	5.173	4.385	1.198	7.151	1.209	6.570	1.280	1.708
2013	8.933	4.748	4.185	958	6.696	1.279	6.357	1.069	1.507

Font: OTIB a partir de dades del SOIB.

Quadre 86. Evolució de la població aturada, per sexe, edat i nacionalitat a Formentera (2007-2013)

ANYS	TOTAL	SEXE		EDAT			NACIONALITAT		
		Homes	Dones	De 16 a 24 anys	De 25 a 54 anys	55 i més anys	ESPANYOLS	UE	NO UE
2007	276	140	136	37	211	29	175	45	56
2008	314	185	129	39	242	33	188	52	73
2009	426	237	189	60	328	38	249	83	94
2010	453	245	208	66	350	37	248	106	99
2011	457	258	199	55	362	40	241	98	117
2012	449	259	190	251	86	112	60	356	33
2013	388	225	163	43	311	35	228	64	96

Font: OTIB a partir de dades del SOIB.

Quadre 87. Accidents de treball en jornada, per gravetat i índex d'incidència a Mallorca (2006-2013)

	Total d'accidents	Acc. lleus	Acc. greus	Acc. mortals	Índex d'incidència
2006	22.528	22.333	186	9	7.970
2007	23.497	23.329	156	12	7.974
2008	19.927	19.784	129	14	6.881
2009	14.413	14.308	99	6	5.388
2010	13.142	13.057	77	8	5.076
2011	12.150	12.094	54	2	4.805
2012	9.920	9.849	68	3	4.051
2013	10.369	10.310	55	4	4.242

Font: OTIB a partir de dades de la Direcció General de Treball i Salut Laboral.

Quadre 88. Accidents de treball en jornada, per gravetat i índex d'incidència a Menorca (2006-2013)

	Total d'accidents	Acc. lleus	Acc. greus	Acc. mortals	Índex d'incidència
2006	1.995	1.980	15	0	8.206
2007	1.970	1.954	16	0	7.928
2008	1.695	1.681	13	1	7.026
2009	1.236	1.223	12	1	5.640
2010	1.057	1.052	4	1	5.016
2011	940	931	7	2	4.645
2012	789	785	4	0	4.135
2013	811	805	6	0	4.252

Font: OTIB a partir de dades de la Direcció General de Treball i Salut Laboral.

Quadre 89. Accidents de treball en jornada, per gravetat i índex d'incidència a Eivissa (2006-2013)

	Total d'accidents	Acc. lleus	Acc. greus	Acc. mortals	Índex d'incidència
2006	3.294	3.282	11	1	9.884
2007	3.151	3.131	20	0	9.053
2008	2.656	2.634	19	3	7.676
2009	2.073	2.064	9	0	6.416
2010	2.016	1.998	16	2	6.180
2011	1.991	1.981	8	2	5.930
2012	1.706	1.694	12	0	5.048
2013	1.900	1.886	14	0	5.482

Font: OTIB a partir de dades de la Direcció General de Treball i Salut Laboral.

Quadre 90. Accidents de treball en jornada, per gravetat i índex d'incidència a Formentera (2006-2013)

	Total d'accidents	Acc. lleus	Acc. greus	Acc. mortals	Índex d'incidència
2006	117	115	1	1	6.998
2007	82	79	3	0	4.859
2008	103	103	0	0	5.972
2009	59	58	0	1	3.246
2010	69	67	2	0	3.347
2011	76	75	1	0	3.536
2012	61	61	0	0	2.726
2013	58	58	0	0	2.516

Font: OTIB a partir de dades de la Direcció General de Treball i Salut Laboral.

Quadre 91. Accidents de treball en jornada, per sector econòmic a Mallorca (2006-2013)

	Agricultura	Indústria	Construcció	Serveis	TOTAL
2006	363	2.494	6.896	12.775	22.528
2007	402	2.661	7.085	13.349	23.497
2008	361	2.257	5.209	12.100	19.927
2009	278	1.730	3.102	9.303	14.413
2010	266	1.514	2.361	9.001	13.142
2011	273	1.347	1.941	8.589	12.150
2012	240	1.026	1.369	7.285	9.920
2013	232	1.069	1.347	7.721	10.369

Font: OTIB a partir de dades de la Direcció General de Treball i Salut Laboral.

Quadre 92. Accidents de treball en jornada, per sector econòmic a Menorca (2006-2013)

	Agricultura	Indústria	Construcció	Serveis	TOTAL
2006	25	311	647	1.012	1.995
2007	34	261	664	1.011	1.970
2008	35	202	575	883	1.695
2009	27	126	338	745	1.236
2010	28	113	238	678	1.057
2011	34	107	174	625	940
2012	39	87	124	539	789
2013	35	80	120	576	811

Font: OTIB a partir de dades de la Direcció General de Treball i Salut Laboral.

Quadre 93. Accidents de treball en jornada, per sector econòmic a Eivissa (2006-2013)

	Agricultura	Indústria	Construcció	Serveis	TOTAL
2006	38	286	1.043	1.927	3.294
2007	36	251	975	1.889	3.151
2008	41	199	771	1.645	2.656
2009	27	165	453	1.428	2.073
2010	30	138	391	1.457	2.016
2011	28	155	347	1.461	1.991
2012	44	169	275	1.218	1.706
2013	32	117	332	1.419	1.900

Font: OTIB a partir de dades de la Direcció General de Treball i Salut Laboral.

Quadre 94. Accidents de treball en jornada, per sector econòmic a Formentera (2006-2013)

	Agricultura	Indústria	Construcció	Serveis	TOTAL
2006	1	3	47	66	117
2007	0	3	23	56	82
2008	0	0	39	64	103
2009	2	0	16	41	59
2010	2	6	17	44	69
2011	1	5	15	55	76
2012	0	7	17	37	61
2013	0	1	16	41	58

Font: OTIB a partir de dades de la Direcció General de Treball i Salut Laboral.

5. ÍNDEX DE QUADRES I GRÀFICS

QUADRES

Quadre 1. Evolució i projeccions dels principals indicadors de l'economia mundial	7
Quadre 2. Evolució de les taxes d'ocupació i atur segons països en 2013	7
Quadre 3. Quadre macroeconòmic d'Espanya (2013)	9
Quadre 4. Taxa d'abandonament escolar prematur i població jove amb estudis superiors. UE-28, Espanya i Illes Balears	10
Quadre 5. Taxa d'ocupació total i taxa d'ocupació femenina (UE-28, Espanya i Illes Balears)	14
Quadre 6. Distribució de la població en funció de grans grups de nacionalitats i d'edat a les Illes Balears (2007-2013).....	17
Quadre 7. Distribució percentual de la població en funció del sexe, l'edat i la nacionalitat a les Illes Balears i a Espanya (2000 i 2013)	17
Quadre 8. Evolució trimestral del PIB per sectors econòmics a preus constants (2008-2013).....	22
Quadre 9. Creixement del PIB per illes (2008-2013).....	22
Quadre 10. Evolució del nombre d'empreses segons la grandària a les Illes Balears i a Espanya (2012 i 2013).....	24
Quadre 11. Empreses segons l'activitat econòmica i la grandària a les Balears (2013-2012) ..	25
Quadre 12. Taxes de creixement de les empreses balears amb afiliats a la Tresoreria General de la Seguretat Social per activitat econòmica (mitjana del 2013)	28
Quadre 13. Empreses en alta a la Seguretat Social per activitat econòmica i illa (2013)	30
Quadre 14. Altes, baixes i ràtio d'altes d'empreses per sector a les Illes Balears (2013)	34
Quadre 15. Evolució de la població activa i de la inactiva a les Illes Balears (2005-2013)	37
Quadre 16. Evolució de la població activa total per sexe, edat i nacionalitat a les Illes Balears (2000-2013).....	38
Quadre 17. Població activa a les Balears segons la relació de parentiu amb la persona de refe- rència de la llar per sexe (2008-2013).....	38
Quadre 18. Distribució percentual de la població activa per nivell d'estudis i comunitat autò- noma (2013)	39
Quadre 19. Distribució percentual de la població activa per nivell d'estudis i sexe a Espanya i a les Illes Balears (2008-2013).....	41
Quadre 20. Taxes brutes de graduació en ensenyaments no universitaris per nivell educatiu i sexe, a Espanya i a les Illes Balears (2010/2011), i variació percentual respecte al curs 2001/2002	42
Quadre 21. Evolució de la taxa d'activitat per sexe, edat i nacionalitat per comunitat autòno- ma (2009-2013)	45
Quadre 22. Evolució anual de l'afiliació a la Seguretat Social per illes (2007-2013)	47
Quadre 23. Evolució de l'afiliació mitjana per activitats econòmiques i règim (2012-2013) ..	55
Quadre 24. Les vint ocupacions amb més contractació per sexe a les Balears (2013).....	58
Quadre 25. Evolució de l'afiliació per règims de cotització a les Balears (2006-2013)	60
Quadre 26. Evolució de la població en alta a la Seguretat Social per sexe, edat i nacionalitat a les Illes Balears (2006-2013).....	61
Quadre 27. Distribució percentual de la població ocupada per nivell d'estudis i comunitat autònoma (2013)	62

Quadre 28. Distribució percentual de la població ocupada per nivell d'estudis i sexe a Espanya i a les Illes Balears (2008-2013)	64
Quadre 29. Evolució de la taxa d'ocupació del total d'ocupats a les Illes Balears i a Espanya segons el nivell d'estudis (2006-2013)	64
Quadre 30. Distribució percentual de la població ocupada per ocupació i sexe a Espanya i a les Illes Balears (2007-2013)	66
Quadre 31. Desajust en l'ocupació del total d'ocupats per comunitats autònomes (2007-2013)	67
Quadre 32. Evolució de l'afiliació al règim general de la Seguretat Social per tipus de contracte i de jornada (2006-2013)	69
Quadre 33. Evolució dels demandants d'ocupació segons el col·lectiu (2005-2013)	70
Quadre 34. Distribució dels demandants d'ocupació segons el col·lectiu i la comunitat autònoma (2013)	71
Quadre 35. Evolució de l'atur registrat per illes (2005-2013)	74
Quadre 36. Evolució de l'atur registrat en les vint activitats econòmiques amb més augment interanual de l'atur a les Illes Balears (2013)	77
Quadre 37. Evolució de la població aturada per sexe, edat i nacionalitat a les Illes Balears (2005-2013)	78
Quadre 38. Evolució de la població en atur per nivell d'estudis a les Illes Balears (2005-2013)	79
Quadre 39. Evolució de la població aturada per grups d'ocupació a les Illes Balears (2005-2013)	79
Quadre 40. Evolució de la taxa d'atur per sexe, edat i nacionalitat per comunitat autònoma (2009-2013)	82
Quadre 41. Població aturada a les Balears segons la relació de parentiu amb la persona de referència de la llar (2005-2013)	83
Quadre 42. Percentatge de llars amb tots els actius aturats sobre el total de llars per comunitat autònoma (2007-2013)	84
Quadre 43. Percentatge de persones aturades durant més de dotze mesos registrades per comunitats autònomes (2006-2013)	85
Quadre 44. Distribució de la mitjana d'atur registrat segons la durada de la demanda a les Balears i a Espanya (2013)	86
Quadre 45. Evolució de les persones en situació d'atur de llarga durada per sexe, edat i nacionalitat a les Illes Balears (2005-2013)	87
Quadre 46. Persones ateses en els serveis d'orientació laboral del SOIB (2008-2013)	88
Quadre 47. Grau de cobertura dels convenis col·lectius de les Illes Balears sobre el total de treballadors afiliats en alta (2000-2013)	89
Quadre 48. Evolució del cost salarial total per treballador i hores efectivament treballades per treballador al mes per comunitat autònoma (2008-2013)	90
Quadre 49. Evolució de l'augment salarial pactat, l'augment del cost salarial i la taxa d'inflació a les Balears i a Espanya (2005-2013)	91
Quadre 50. Índexs d'incidència de la sinistralitat i accidents de treball durant la jornada laboral amb baixa per comunitat autònoma (2013)	92
Quadre 51. Índexs d'incidència de sinistralitat per sectors econòmics a les Balears (1999-2013)	94
Quadre 52. Accidents per gravetat i índexs d'incidència per illes (2011-2013)	95

Quadre 53. Evolució anual d'expedients de regulació de l'ocupació autoritzats i originaris i dels treballadors afectats (2005-2013).....	95
Quadre 54. Població per sexe, grup d'edat i zona de procedència a Mallorca (2005-2012) ..	96
Quadre 55. Població per sexe, grup d'edat i zona de procedència a Menorca (2005-2012) ...	96
Quadre 56. Població per sexe, grup d'edat i zona de procedència a Eivissa (2005-2012)	96
Quadre 57. Població per sexe, grup d'edat i zona de procedència a Formentera (2005-2012)	97
Quadre 58. Empreses d'alta al Règim General de la Seguretat Social per illes (2006-2013) ...	97
Quadre 59. Treballadors en alta a la Seguretat Social per règim a Mallorca (2006-2013)	98
Quadre 60. Treballadors en alta a la Seguretat Social per règim a Menorca (2006-2013)	98
Quadre 61. Treballadors en alta a la Seguretat Social per règim a Eivissa (2006-2013)	98
Quadre 62. Treballadors en alta a la Seguretat Social per règim a Formentera (2006-2013) .	98
Quadre 63. Deu ocupacions més contractades a Mallorca, dones 2013	99
Quadre 64. Deu ocupacions més contractades a Mallorca, homes 2013	99
Quadre 65. Deu ocupacions més contractades a Menorca, dones 2013	100
Quadre 66. Deu ocupacions més contractades a Menorca, homes 2013.....	100
Quadre 67. Deu ocupacions més contractades a Eivissa, dones 2013	101
Quadre 68. Deu ocupacions més contractades a Eivissa, homes 2013	101
Quadre 69. Deu ocupacions més contractades a Formentera, dones 2013	102
Quadre 70. Deu ocupacions més contractades a Formentera, homes 2013	102
Quadre 71. Contractes registrats a Mallorca per tipus de contracte (2006-2013).....	103
Quadre 72. Contractes registrats a Menorca per tipus de contracte (2006-2013).....	103
Quadre 73. Contractes registrats a Eivissa per tipus de contracte (2006-2013)	103
Quadre 74. Contractes registrats a Formentera per tipus de contracte (2006-2013).....	103
Quadre 75. Contractes registrats a Mallorca segons sector econòmic (2006-2013)	104
Quadre 76. Contractes registrats a Menorca segons sector econòmic (2006-2013)	104
Quadre 77. Contractes registrats a Eivissa segons sector econòmic (2006-2013).....	104
Quadre 78. Contractes registrats a Formentera segons sector econòmic (2006-2013).....	104
Quadre 79. Atur registrat a Mallorca per sector econòmic. Total. 2006-2013	105
Quadre 80. Atur registrat a Menorca per sector econòmic. Total. 2006-2013	105
Quadre 81. Atur registrat a Eivissa per sector econòmic. Total. 2006-2013	105
Quadre 82. Atur registrat a Formentera per sector econòmic. Total. 2006-2013	105
Quadre 83. Evolució de la població aturada, per sexe, edat i nacionalitat a Mallorca (2007-2013).....	106
Quadre 84. Evolució de la població aturada, per sexe, edat i nacionalitat a Menorca (2007-2013).....	106
Quadre 85. Evolució de la població aturada, per sexe, edat i nacionalitat a Eivissa (2007-2013).....	106
Quadre 86. Evolució de la població aturada, per sexe, edat i nacionalitat a Formentera (2007-2013).....	106
Quadre 87. Accidents de treball en jornada, per gravetat i índex d'incidència a Mallorca (2006-2013).....	107
Quadre 88. Accidents de treball en jornada, per gravetat i índex d'incidència a Menorca (2006-2013).....	107
Quadre 89. Accidents de treball en jornada, per gravetat i índex d'incidència a Eivissa (2006-2013).....	107

Quadre 90. Accidents de treball en jornada, per gravetat i índex d'incidència a Formentera (2006-2013).....	107
Quadre 91. Accidents de treball en jornada, per sector econòmic a Mallorca (2006-2013) .	108
Quadre 92. Accidents de treball en jornada, per sector econòmic a Menorca (2006-2013).	108
Quadre 93. Accidents de treball en jornada, per sector econòmic a Eivissa (2006-2013)	108
Quadre 94. Accidents de treball en jornada, per sector econòmic a Formentera (2006-2013).....	108

GRÀFICS

Gràfic 1. Evolució de la taxa d'abandonament escolar prematur. Objectiu de l'Estratègia Europa 2020, Espanya i Illes Balears (2000-2013)	11
Gràfic 2. Evolució del percentatge de joves amb estudis superiors. Objectiu de l'Estratègia Europa 2020, Espanya i Illes Balears (2000-2013)	12
Gràfic 3. Percentatge de població entre 25 i 34 anys que ha completat estudis superiors (2013).....	12
Gràfic 4. Desajust entre el nivell d'estudis i l'ocupació del total d'ocupats a la UE-28 (2001-2012).....	13
Gràfic 5. Evolució de la taxa d'ocupació total i de la taxa d'ocupació femenina. Objectiu de l'Estratègia Europa 2020, Espanya i Illes Balears (2004-2013).....	14
Gràfic 6. Creixement percentual interanual de la població de les Illes Balears i d'Espanya (2001-2013).....	15
Gràfic 7. Creixement percentual de la població per illes (2000-2013).....	16
Gràfic 8. Piràmides de població per edats a les Illes Balears (2000 i 2013)	18
Gràfic 9. Saldo migratori a Espanya i a les Illes Balears (2002-2013)	19
Gràfic 10. Immigració i emigració a les Illes Balears i a Espanya (2008-2013).....	20
Gràfic 11. Taxa de creixement anual del PIB i del VAB a preus constants a Espanya i a les Balears (2001-2013).....	21
Gràfic 12. Evolució de la variació interanual de les empreses en alta a la Seguretat Social de les Illes Balears i Espanya (2010-2013).....	32
Gràfic 13. Ràtio d'altres i baixes d'empreses per illes (2T 2009-4T 2013).....	33
Gràfic 14. Variació interanual d'altres i baixes d'empreses per sector a les Illes Balears (2013)	34
Gràfic 15. Evolució de la població activa a les Balears (2000-2013).....	35
Gràfic 16. Creixement relatiu de la població activa a les Balears i a Espanya (1991-2013)	36
Gràfic 17. Percentatge de població activa per grup de nacionalitat i nivell educatiu a les Illes Balears (2013).....	40
Gràfic 18. Taxes d'abandonament escolar prematur per comunitat autònoma (2012).....	43

Gràfic 19. Taxes de creixement interanual de l'afiliació a la Seguretat Social i la població ocupada a les Balears segons l'EPA (2001-2013).....	46
Gràfic 20. Variació interanual de l'afiliació mitjana a la Seguretat Social a les Balears per mesos (2013).....	47
Gràfic 21. Taxes de creixement interanual de l'afiliació a la Seguretat Social el darrer dia del mes per illes i mesos (2013).....	48
Gràfic 22. Evolució de la taxa d'ocupació a Espanya i a les Illes Balears (2000-2013)	49
Gràfic 23. Variació relativa interanual dels contractes registrats a les Balears segons el tipus de contracte (2005-2013).....	50
Gràfic 24. Variació relativa interanual de la contractació a les Balears segons el tipus de jornada (2005-2013)	51
Gràfic 25. Col·locacions gestionades pel SOIB per illes (2008-2013)	52
Gràfic 26. Taxes de creixement interanual de l'afiliació a la Seguretat Social per sectors econòmics a les Balears (2001-2013)	53
Gràfic 27. Pes de l'afiliació per sectors econòmics a Espanya i a les Illes Balears (2013)	54
Gràfic 28. Variació interanual de la població ocupada segons el nivell d'estudis a les Illes Balears (2008-2013)	63
Gràfic 29. Taxes de creixement interanual de l'atur registrat en el SOIB i la població aturada segons l'EPA a les Balears (2001-2013)	72
Gràfic 30. Evolució mensual de l'atur registrat i les variacions interanuals a les Balears (2011-2013)	73
Gràfic 31. Descomposició de la variació interanual de l'atur registrat els mesos de gener a juny i de juny a desembre a les Balears (2007-2013).....	74
Gràfic 32. Variació interanual de l'atur per illes i mesos (2013)	75
Gràfic 33. Evolució de l'atur registrat per sectors econòmics a les Balears (2000-2013)	76
Gràfic 34. Evolució de la taxa d'atur a Espanya i a les Balears (2000-2013)	80
Gràfic 35. Evolució de l'índex d'incidència de la sinistralitat laboral a les Illes Balears (1999-2013)	93
Gràfic 36. Evolució dels afiliats amb les contingències cobertes i dels accidents registrats a les Illes Balears (2000-2013)	93

6. RELACIÓ DE FONTS I INDICADORS

Per elaborar aquest informe s'han consultat les fonts següents:

- * Perspectives de l'economia mundial del Fons Monetari Internacional (FMI)
- * Indicadors econòmics del Ministeri d'Economia i Hisenda
- * Indicadors educatius del Ministeri d'Educació, Cultura i Esport
- * Comptabilitat nacional trimestral d'Espanya. Base 2008 de l'INE
- * Comptabilitat regional d'Espanya de l'INE
- * Euroindicadors de l'Eurostat
- * Estadístiques generals i regionals de l'Eurostat
- * Directori Central d'Empreses (DIRCE): explotació estadística de l'INE
- * Revista *Conjuntura econòmica de les Illes Balears*, de la Direcció General d'Economia i Estadística de la Conselleria d'Economia i Competitivitat del Govern de les Illes Balears
- * Índexs de preus de consum (IPC) de l'INE
- * Padró municipal de l'INE
- * Enquesta de població activa (EPA) de l'INE
- * Dades d'afiliació a la Tresoreria General de la Seguretat Social
- * Dades del Servei de l'Ocupació de les Illes Balears (SOIB)
- * Dades estadístiques del Servei Públic d'Ocupació Estatal (SPEE)
- * Enquesta trimestral de cost laboral de l'INE
- * Direcció General de Treball i Salut Laboral de la Conselleria d'Economia i Competitivitat del Govern de les Illes Balears

Govern de les Illes Balears

Conselleria d'Economia i Competitivitat

www.illesbalears.cat

Unió Europea
Fons Social Europeu
"L'FSE inverteix en el teu futur"